לציונות–לסוציאליזם–לאחוות עמים

יום ג', כ"ג באדר תשמ"ז, 24 במרס 1987 / שנה מ"ד מס' 13302 / המחיר 85 אג' כולל מע"מ

בראזיל — פצצת אטום תוך שנתיים

סאו פאולו. – בידי בראזיל הידע הטכני לייצור פצצת אטום בתוך השנתיים הקרובות – אמר אתמול הגנראל הבראזילי הורלדו אריקסן דה פונקסה, העומד בראש מזכירות המדע והטכנולוגיה של הצבא.

בדצמבר שעבר נמסר רשמית, כי בראזיל מפעילה תוכנית גרעינית סודית, לצד התוכנית לפיתוח האנרגיה הגרעינית.

העיתונות הבראזילית הודיעה בשנה שעברה, כי הממשלה הקימה אתר תת־קרקעי היכול לשמש לניסויי נשק גרעיני בבסיס צבאי באמאזוניה. אולם פקידים ממשלתיים הדגישו, כי אתר זה אינו מיועד לניסויי נשק גרעיני. (ע"ר)

„ג'יהאד איסלאמי" מציע לישראל לשחרר עצירים פלשתינים:

ספו תמורת בן־ערובה גוסס

האיש, אלן סטון האמריקני, „עלול למות תוך עשרה ימים" ■ יפרסמו רשימה שמית והנחיות ■ ארה"ב לא תלחץ על ישראל

מאת כתבי סוכנויות הידיעות

ביירות. — „הג'יהאד האיסלאמי לשחרור פלשתין" הודיע אמש, כי אחד משלושת בני־הערובה האמריקנים שבידיו, אלן סטין, גוסס. והארגון מוכן להחליפו תמורת 100 אסירים הי מוחזקים בבתי־כלא ישראליים. בהודעה בכתב־יד, בשפה הער־בית, שנמסרה לעתון הביירותי „א־נהאר" בצירוף תצלום של בן־הע־רובה רוברט פולהיל, הודיע הארגון, כי „המרגל האמריקני אלן סטין סובל ממחלה, מצב בריאותו הולך ומחמיר והוא עלול למות בתוך עשרה ימים, לדעת רופאיו, המייע־צים לעקוב אחר מצבו".

„מניעים הומניטריים"

„המניעים ההומניטריים שלנו מחייבים לשחרר אותו תמורת 100 אסירים בבתי־כלא של הכיבוש", נאמר בהודעה.

עוד נאמר בהודעת החוטפים, כי בתוך 72 שעות יפיצו קלטת וידיאו שתציג את מחלתו של סטין ומצבו.

ארה"ב וישראל ישאו באחריות ל„סכנות שלהן ייחשף (סטין) אחרי המועד הזה" (של 10 ימים) — נאמר בהודעה.

(סוף בעמוד 2)

אלוף (מיל.) עברי: אישרתי נסיעות סלע מבלי לדעת מטרתן

מאת אבי בניהו, כתבנו הצבאי

גורמים יודעי־דבר טוענים, כי מנכ"ל משרד הביטחון, אלוף (מיל.) דוד עברי, אישר במסגרת תפקידו הקודם כסגן הרמטכ"ל את נסיעותיו הרבות של אל"מ אביאם סלע לארצות הברית. הגורמים טוענים, כי לא מן הנמנע שהאלוף דוד עברי ייקרא להישאל בעניין זה בפני ועדת הבירור של רוטנשטרייך־צור.

עברי כיהן בשנת 1984 בתפקיד סגן הרמטכ"ל ומתוקף תפקידו היה הסמכות לאישור נסיעות קצינים בכירים לחו"ל. האלוף עברי סיים את תפקידו והשתחרר מצה"ל ב־18 בינואר 1985 ואילו סלע שהה בארצות הברית כבר משנת 1984. אלוף (מיל.) עברי אמר לכתבנו, כי אישר מידי חודש עשרות רבות של יציאות קצינים בכירים לחו"ל ולא ידע את מטרת נסיעותיו של אל"מ סלע. לכתבנו נמסר, כי מידי חודש יוצאים את הארץ לצרכים שונים בתפקיד מאות קצינים ואנשי מערכת הביטחון.

בסוף השבוע תשאל בוועדת המשנה לועדת החוץ והביטחון גם האלוף (מיל.) מנחם מירון, מי ששימש עד יוני 1986 כמנכ"ל משרד הביטחון. מתוקף תפקידו תיקצב האלוף מירון את הלשכה לקשרי מדע של משרד הביטחון.

סנסציה בפליי־אוף: הפועל – מכבי: 76:77

מאת יצחק ויסהוף, כתב „על המשמר"

במשחק הגמר הראשון בפליי־אוף בכדורסל: הפועל ת"א הצליחה לגבור על מכבי ת"א — 76:77.

7000 צופים חזו במאבק צמוד. כשכל קבוצה מוליכה לסירוגין. המתח הגיע לשיאו על חולשה של שתקני שתי הקבוצות, וכמיוחד של מכבי ת"א בתוצאה נמוכית — 39:45.

המתח הגיע לשיאו 26 שניות לסיום. במצב של 74:75 להפועל ת"א ניסה קליש מהפועל ת"א לנווט את קבוצתו. השופט טוד ודניק פסק

(סוף בעמוד 2)

בגיליון היום מצורף „הדף הירוק"

שוב ויסות

כאשר סבורים בבנק־ישראל שיש להעלות את שיעורי הריבית, הם מחליטים על כך מייד ומבצעים מייד; כאשר יש להוריד, דוחים את ההחלטה בשבועיים ואת הביצוע בעוד שבועיים.

מדיניותו של הבנק המרכזי משמשת באחרונה מטרה לחיצי הביקורת הציבורית. הבנק לא הסיק את המסקנות ממדיניותו המוטעית בעת תוכנית הייצוב, שהכניסה את המשק היצרני לתהליך של התמוטטויות ופשיטות־רגל. נראה, כי בבנק יושבים שטרי פקידים בכירים המשוכנעים, שרק הם יודעים מהו טובת המשק, מה צריך להיות הנפח המדויק של הכסף והאשראי ובאילו שיעורי ריבית מדויקים ניתן להשיג יעדים אלה.

באחרונה חזר הבנק המרכזי גם לתהליכי ויסות של מניות־הבנקים ואגרות־החוב בשוק המשני, כפי שמכונה הבורסה, ככל הנראה כדי להבטיח את הצלחת הנפקותיה. פעולות הוויסות כיום, שונות בטהותן מתקופת הוויסות, מופעלות בשני כיוונים אחרים. הבנק רוכש מניות־הסדר כדי שהתשואה בהן לא תרד. במקביל אחת מוכר הבנק אגרות־חוב על־מנת שהתשואה שלהן לא תעלה. בכך הופך הבנק המרכזי את שני סוגי ניירות־הערך לנכסים נזילים. אולם, על מנת למנוע את הנזילות הנוספת במשק, מעלה הבנק את הריבית על האשראי השוטף.

העצות הפזיזים וחסותרים של המדיניות המוניטארית מונעים מהמשק כל אפשרות של ניהול כלכלי תקין. איש במשק אינו יכול לנחש את התהפוכות המחשבתיות של קברניטי בנק ישראל, המפעילים כביכול שוק הון וכספים חופשי באמצעים ריכוזיים שאין דוגמתם בשום משק נורמאלי.

גם שר האוצר והממונה מטעמו על שוק ההון אינם יכולים להתכחש לאחריותם ואינם יכולים להסתפק בהבעת מישאלות בלבד. במיוחד כאשר החלטות כלכליות קשות מטאטאים אל מתחת לשטיח בעוד הן ממשיכות לעלות כסף רב. כך, למשל, בקשר לפיתוח ה„לביא", שעל הפסקת ייצורו כבר הוחלט למעשה. שר האוצר מעדיף, כנראה, לעסוק בזוטות, בשחיקת שירותי החינוך והבריאות או עידוד הרפורמה במיסוי, מתוך שיקולי בחירות על פתרון הבעיות הקשות של המשק והעלאתו על פסי־

חריש: אקבע הדרך להבטחת עניינם של לקוחות ליבאי

שמיר גילה ל„ועדת אבן" דברים סודיים על פרשת פולארד ● העיד גם יגור ● נתניהו: הפרשה — שריטה שטחית ביחסים עם ארה"ב

מאת בצלאל עמיקם, מוטי בסוק ושלי יחימוביץ' כתבי „על המשמר" וכתבי סוכנויות הידיעות

היועץ המשפטי לממשלה, יוסף חריש, הודיע אמש, בהודעת סיכום לישיבה שנערכה בלשכתו עם עו"ד דוד ליבאי, כי נבחנו דרכים שונות להבטחת ענייניהם של לקוחות ליבאי ועו"ד דן שיינמן, במגמה לאפשר להם להעיד לפני ועדת הבירור.

בהודעה נאמר, כי היועץ המשפטי לממשלה יקבע איזו מהדרכים ראויה שילכו בה.

עמדות נוגדות

במהלך השיחה, נבחנו הדרכים השונות להבטחת עניינם של השלושה. חריש הסביר, כי קיימת אפשרות שתיגבה מהם עדות בוועדת הבירור בלי שייפגעו זכויותיהם. ליבאי הציג עמדה הפוכה, שלפיה עלולים השלושה להינזק, שכן החומר יוכל להימסר לרשויות השלטון האמריקניות, מה גם, שיהיה אפשר להפליל אותם על־פי עדויות של אנשים אחרים.

לדעת ליבאי, הפתרון האחד הוא הקמת ועדת חקירה ממלכתית, שתעניק חיסיון לעדים ותאפשר להם להגיב על עדויות שבהן ישורבבו שמותיהם.

בתום הפגישה, סירב ליבאי למסור פרטים על מהלכה.

דברים סודיים

ראש הממשלה, יצחק שמיר, אישר אתמול, כי מסר לוועדת החוץ והביטחון של הכנסת דברים שהציבור בישראל לא שמע עליהם בפרשת פולארד. (המשך בעמוד 4)

„גוש אמונים" יעלה בפסח שתים־עשרה התנחלויות לא חוקיות

מאת פנחס ענברי, כתב „על המשמר"

„גוש אמונים" החליט לעלות על קרקע בקרוב 12 התנחלויות ללא אישור. כך החליטה מזכירות תנועת „אמנה" בישיבתה בסוף השבוע שעבר.

מדובר ב־12 גרעינים של „אמנה" שהוכשרו לעלייה על הקרקע על־פי החלטות ועדת השרים לענייני התיישבות בזמן ממשלת הליכוד. לכתבנו נודע, כי בכמה מן הנקודות האלה כבר יושבות האחזויות נח"ל.

„גוש אמונים" אומר, כי העלייה על הקרקע תהיה חוקית מכיוון שיש על כך כבר הסכמה של ממשלת הליכוד אולם על־פי ההסכם הקואליציוני, הקמת יישובים אלה טעונה אישור הממשלה.

העלייה על הקרקע תהיה, ככל הנראה, בפסח. אז יארגן גם „גוש אמונים" צעדה גדולה באיזור יריחו.

„גוש אמונים" מבקש להשיג שתי מטרות – לשבור את התבנה ששתיקה של ממשלת האחדות הלאומית להקפיא את ההתנחלויות כצעד של רצון טוב כלפי ירדן, ולכבוש שוב את הבכורה בקרב המתנחלים במאבק עם מועצת יש"ע, ייתכן גם, שמבצע ההתנחלות ייערך על רקע ועידת חרות, כדי לאלץ את הליכוד לתמוך בהתנחלויות.

אברהם ברעם הגיע לארץ

מאת זהבה מוזס, כתבת „על המשמר"

תא"ל (מיל.) אברהם ברעם, אחד משלושת הישראלים העומדים לדין בארה"ב בגין מעורבות בעיסקאות למכירת נשק לאיראן — הגיע אתמול לארץ.

ברעם הגיע בטיסה „אל־על" ניו־יורק־ישראל.

בשיחה טלפונית עם כתבתנו, סירב ברעם להגיב על מהלך המשפט ושהייתו בארץ טען, כי אינו רוצה בקשר עם העיתונות.

בן 13 וחצי ניסה לתלות עצמו על עץ ברחוב; עובר־אורח הצילו

מאת יואב אביב, כתב „על המשמר"

נער בן 13 וחצי מקרית־ים, ניסה אמש לתלות עצמו על עץ, לאחר שהסתכסך עם אביו על רקע קניית זוג נעליים.

לאחר המריבה עם האב נטל הנער חבל המשמש להרמת תריסים ויצא את ביתו. הוא הלך לכיוון ההוסטל בקרית־ים, מצא עץ ניסה לתלות את עצמו עליו. עובר אורח שהבחין בו הורידו מהעץ והוא פונה לבית־החולים „רמב"ם". מצבו הוגדר כטוב.

כתבנו מזכיר, כי לפני כשבוע ניסתה להתאבד ילדה בת 12 וחצי, תושבת שכונת בת־ים בחיפה. הילדה קפצה מחלון ביתה בקומה השלישית לרחוב, לאחר מריבה עם אחיה. הילדה, חירשת־אילמת, מאושפזת בבית־החולים „רמב"ם" בחיפה כשהיא סובלת משברים בחלקי גופה השונים.

שפטל נגד לוין: פסול עצמך! אנו סופגים עלבונות והשפלות

הדרישה נדחתה ■ משפט דמיאניוק נמשך למרות ערעור בביה"מ העליון

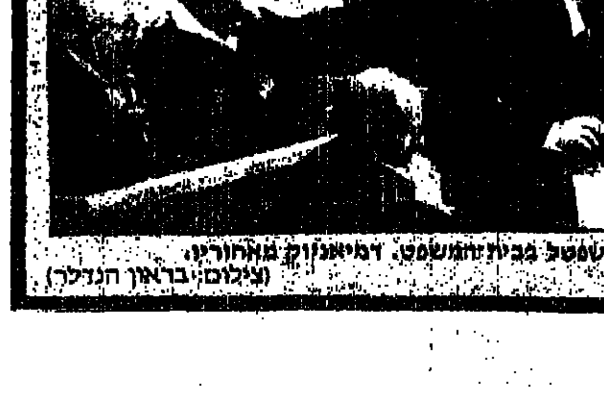

עו"ד שפטל בבית המשפט. דמיאניוק מאחוריו. (צילום: בראון הנדלר)

מאת בצלאל עמיקם, כתב „על המשמר"

מהומה רבתי התחוללה אתמול במשפטו של ג'ון איוון דמיאניוק בירושלים, כאשר הסנגוריה התייצבה מול בית הדין המיוחד ודרשה משלושת השופטים לפסול עצמם. השופטים, שהופתעו מקריאת התגר נגדם, הפסיקו את מהלך הדיונים ויצאו להתייעצות. משחזרו לאולם דחה אב בית הדין, דב לוין, מכל וכל את האשמה שבית המשפט נוהג עוינות כלפי הסנגוריה וקבע חד־משמעית, כי הוא פועל על פי אמות הדין והצדק המקובלות.

„עוינות [illegible] כלפי הנאשם" — הטיח כלפי השופטים עו"ד הישראלי (המשך בעמוד 4)

המשך המשפט: עדותו של מרטין קולר, חוקר ביחידה לחקירת פשעי נאצים

● ראה עמוד 4 ●

צפוי הסדר חובות המושבים

מאת כתבנו הכלכלי בירושלים

הקבינט הכלכלי יכונס בקרוב כדי לדון בהסדר חובות המושבים על־פי המלצות ועדת רבין.

אתמול פנה שר־הכלכלה־והתכנון, גד יעקובי, אל ראש הממשלה, וביקש ממנו לזמן את הקבינט הכלכלי לדיון בעניין זה. יעקובי אמר, שפנייתו הובאה גם בשם מ"מ ראש הממשלה, שמעון פרס.

הסדר חובות המושבים הסתכם, ככל הנראה בכ־800 מיליון שקל בפריסת חובות. עד עתה טרם הגיע הדו"ח הסופי ללשכתו של שר־האוצר, משה ניסים, ורק לאחר שהשר יעיין בו יכונס הקבינט הכלכלי לדיון בדו"ח.

לאחר קבלת דו"ח ועדת רבין ע"י הממשלה, יהיה צורך לקבל את הסכמת הגופים השונים המעורבים בהסדר, הבנקים המסחריים, תנועות המושבים ונושים שונים. גם ועדת הכספים של הכנסת תצטרך לאשר את ההסדר לקראת שנת התקציב הבאה, שכן חלק מההסדר יהווה נטל על תקציב המדינה.

שר־החקלאות, אריה נחמקין, הביע אתמול את תקוותו, שחברי ועדת הכספים לא ינהגו בעניין המושבים כפי שעשו לפני כמה שבועות בעניין הסדר החובות של התק"ם. נחמקין אמר, שהעניין אינו שייך לתחום המפלגתי, בהתכוונו להתנגדות אפשרית מצד חברי הכנסת מהליכוד להסדר המוצע.

התפטר ראש חטיבת הכספים בבל"ל

מאת אורי נחשון, כתבנו הכלכלי בת"א

ראש חטיבת הכספים בבנק לאומי, חיים בוקסבום, התפטר מתפקידו, ובכך תם פרק נוסף בספיחי פרשת יפת, שגרמה לזעזועים גדולים בבל"ל. במקביל, אישר אתמול דירקטוריון הבנק שורה של מינויים לתפקידי מפתח בבנק לאומי.

בוקסבום היה מבכירי בל"ל וממקורביו של ארנסט יפת. במשך שנים רשם בוקסבום בסודיות מוחלטת את שכרו המופלג של יפת, ובשל כך נחשב בעיני עובדי הבנק כאחד האחראים למסכת אי־הסדרים שנתגלו בבנק לאומי.

לאחר החלפת דירקטוריון בל"ל, הופעל לחץ כבר מצד ועד העובדים ומנהלים בכירים בבנק כדי להביא לפרישתו של בוקסבום, אולם הוא סירב להתפטר וביקש גיבוי מדירקטוריון הבנק. ככל הנראה, פרישתו של בוקסבום באה בעקבות „הסדר החדש" שעושה המנכ"ל, צדיק בינו בבנק. בבנק לאומי מרגישים, כי בוקסבום התפטר מרצונו ולא פוטר מתפקידו.

דירקטוריון בל"ל מינה אתמול את שלמה פיוטרקובסקי, בן 39, לראש חטיבת הכספים במקומו של בוקסבום.

משכורתו האחרונה של בוקסבום היתה כ־8,000 דולר לחודש, ולפיכך יזכה, עלפי הסדר הפרישה החדש, למענק הסתגלות של כ־96 אלף דולר לקיצבה חודשית של כ־5,600 דולר.

אחרון הבכירים שנדרשו בזמנו לפרוש מהבנק הוא המבקר הראשי, יעק הירש. בבנק לאומי אמרו אתמול, כי הירש ימשיך בתפקידו. אולם מקור בבנק העריך אתמול, כי גם הירש יאלץ לפרוש.

במקביל לאישור פרישתו של בוקסבום, אישר אתמול הדירקטוריון מינויים לתפקידי מפתח בבנק. ד"ר זלמן סגל, שהיה ראש חטיבת המינהלה, יתמנה לראש החטיבה הבינלאומית. בבנק לאומי רואים צעד זה כהווה של אחד ממוקדי הוויכוחים. סגל עורר לא מעט זעם בקרב העובדים והסתכסך עם ראש מערך כוח האדם בעבר, משה נתיב. את מקומו של סגל ימלא ראש מערך כוח האדם הנוכחי, אברהם חפץ. מינויים נוספים: דוד קליין יתמנה למשנה לראש החטיבה העיסקית, משה נדיר יתמנה לסגן ראש החטיבה למינהלה, ישראל חיון יתמנה לסגן ראש החטיבה הבינלאומית ואב נוי יתמנה לסגן ראש חטיבת הכספים.

לעובדי מספנות ישראל ולחברי הוועדים

אתכם ברוח איתנה

עם השקת הגוררת "איתנה", שלוחה ברכתנו ליו"ר הוועדים בתקופת המאבק והצמיחה: חיים אמויאל, מישל אלמלית, שמוליק בירן, לחבריהם בהנהגת המאבק ולעובדי המספנות. יש שכר למאבק.

עכשיו הכונס מיותר!
ביום חג זה, קוראת מפ"ם לממשלה להסיר מייד את האיום בפרוק המספנות ולא להשתמש בכונס נכסים ככלי במאבק נגד העובדים.

מפ"ם [illegible] אתכם!

מפ"ם עם העובדים

רק מהנדסים עם פנקס אדום יורשו להצביע היום

מאת כתבנו לענייני עבודה

32 אלף חברי הסתדרות המהנדסים יבחרו היום את 341 צירי הוועידה העשירית לאחר שבית־המשפט המחוזי דחה אתמול את העתירה שהגישה סיעת ר.מ.י. למנוע את הבחירות.

אנשי סיעת ר.מ.י. טענו, כי ספר הבוחרים אינו חוקי משום שהוא כולל בתוכו מהנדסים שאינם חברי הסתדרות. יתכן כי אנשי הסיעה יפנו שוב אל רשות השיפוט בבקשה לפסול את תוצאות הבחירות.

בבחירות מתמודדות ארבע סיעות: ש.ה.ר, הסיעה השלטת כיום בארגון ר.מ.י., המשותפת למפ"ם ולר"צ, רשימה של סיעת חד"ש וכ.ר — רשימת המפד"ל הדתי.

רשות השיפוט ההסתדרותית הוציאה אמש צו המורה, כי רק חברי הסתדרות רשאים להצביע בבחירות להסתדרות המהנדסים.

כתבנו מציין, כי בכל הישיבות של בית המשפט המחוזי שדן בעניין הבחירות לא הופיע נציג כלשהו מטעם ההסתדרות.

בר בכך הבחירות למוסדות הסתדרות המהנדסים יתמודדו כ־16 אלף מהנדסים ואדריכלים בבחירות ללישכת המהנדסים והאדריכלים, לשעבר אגודת האינג'נרים והארכיטקטים.

לרשות הבוחרים יעמדו היום למעלה ממאה קלפיות. תקציב הבחירות הוא 500 אלף שקלים.

„מחלה מקצועית" של טייסי „אל־על" שיבשה הטיסות

מאת י. שמי, כתב „על המשמר"

שיבושים חמורים נגרמו אתמול בלוח הטיסות של „אל־על" בשל היעדרותם מהעבודה ללא הודעה מוקדמת של קציני הטיס. מחמת „מחלה מקצועית". השיבושים גרמו לאיחורים עד 6 שעות בטיסות. הטיסה לארה"ב, שהיתה אמורה לצאת בשעה 1 לפנות בוקר, תצא רק בשעה 6.

התמונות הזכורות מלפני 5 שנים חזרו אתמול שוב, כאשר נוסעים ממורמרים רבים מסתובבים באולם והמתנה של נמל התעופה. השיבושים נגרמו בעקבות סירובם של הטייסים לחתום על הסכם שכר עליו חתמו עובדי שאר המגזרים בחברה. על ההסכם חתום גם נציג ההסתדרות ויש לו תוקף מחייב. הטייסים סירבו לחתום על ההסכם משום שלא קיבלו תוספות שכר כדרישתם.

הטייסים טוענים, כי בשל עומס העבודה הרגישו רבים מהם עייפות ולכן לא הופיעו לעבודה.

נכי צה"ל יפגינו ביום ד' בתל־אביב ובירושלים

מאת אבי בניהו, כתבנו הצבאי

למעלה מ־4000 נכי צה"ל קשים יפגינו מחרתיים בירושלים ובתל־אביב. במחאה על הפסקת הדיונים עימם בנושא אחזקת רכב רפואי. ראשי הארגון אומרים, כי ההפגנות יהיו קשות וילוו בחסימת צירים ובשיבוש התנועה במרכזי הערים. הנכים יגיעו עם מכוניותיהם למשרד ראש הממשלה בירושלים ובניין אגף השיקום של משרד־הביטחון בקריה בתל־אביב.

היום יצמידו נציגי הארגון כרוזים אל שמשות המכוניות החונות באיזור הקריה ויודיעו להם על ההפגנה המתוכננת ועל שיבוש התנועה באיזור.

יו"ר ארגון נכי צה"ל בתל־אביב, נחום גומרי אמר אתמול לכתבנו: „במשך שנה מובילים אותנו בכחש בנושא הרכב הרפואי המיועד לנכים קשים קטועי גפיים ועוורים. שר האוצר מתעלם מהעניין ומפנה אותנו לשר־הביטחון וזה מחזיר אותנו לאוצר. פנינו מספר פעמים לשמיר שלא עונה לנו ומסרב לפגוש את נציגינו. שמיר הוא ראש ממשלה ראשון שמסרב לפגוש נכי צה"ל".

מפיץ החוברת נגד הגיוס לצה"ל ממשיך לכהן כמורה

מאת יצחק שור, כתבנו לענייני חינוך

הרב מאיר זיבל, אשר הפיץ בבתי־ספר תיכוניים דתיים חוברות נגד הגיוס לצה"ל, ממשיך להיות מועסק בידי עיריית רמת־גן כמורה בתיכון הדתי שבעיר — כך נמסר אתמול ממשרד־החינוך־והתרבות.

משרד־החינוך בדק את העובדות ואישר, כי המורה הרב פעל נגד גיוס לצה"ל, אולם הוא לא תבע מעיריית רמת־גן להפסיק את העסקתו כמורה ורק הפסיק את עבודתו הזמנית כבוחן בבחינות הבגרות בתורה שבעל־פה.

המשרד מתכוון להודיע לעירייה, כי אם ימשיך המורה להפיץ את החוברת נגד צה"ל, ידרוש להפסיק העסקתו.

מפלגת הפועלים המאוחדת
סניף מפ"ם תל־אביב־יפו
חבצלת
מוסדות חינוך ותרבות של השומר הצעיר

ערב התייחדות עם זכרם של

אידה ויהושע קרינסקי־ויסוצקי

שיתקיים ביום שלישי 24.3.87 בשעה 18.00 במועדון המרכזי ע"ש אידה ויהושע קרינסקי, רח' ברנר 2

בתוכנית:
1) דברים לזכרם.
2) רב־שיח על המשבר ברפואה הציבורית — משתתפים: רב מלג, חבר הוועדה המרכזית; ד"ר ארנסטו כהאן — בי"ח בילינסון; פנינה אייל — מנהלת המחלקה לבריאות קהילתית
3) חלוקת פרס לזוכים על פעולה תנועתית ותרבותית ע"ש אידה ויהושע

העלייה לקברים בשעה 15.30 בבית הקברות בחולון.
נפגשים ליד השער החדש

ירדן: ביטול ההסכם עם ערפאת יסכל מאמצי השלום במזה"ת

רבת־עמון. — אם יממש אש"ף את כוונתו לבטל את ההסכם בין המלך חוסיין לבין יאסר ערפאת (לפעול יחדיו בנושא הסכסוך עם ישראל), עלול הדבר לסכן את תהליך השלום הישראלי־הערבי ולהכשיל את כל המאמצים והתקדמות שהושגה לקראת כינוס ועידה בין־לאומית — אמר אתמול שר החוץ הירדני, טאהר אל־מצרי, במסיבת עיתונאים ברבת־עמון.

ביום א' הודיע אש"ף, כי ערפאת יבטל את ההסכם עם חוסיין, כדי לאפשר פיוס בין הפלגים השונים של ארגון המחבלים.

אל־מצרי אמר, כי אם יבטל אש"ף את ההסכם, יהיה פירוש הדבר שאש"ף ילך לוועידה הבין־לאומית לבדו ויתבטל רעיון הקונפדרציה בין ירדן לבין מדינה פלשתינית בשטחים.

להלן אמר שר החוץ הירדני, כי ארה"ב מנסה לחדש את אמינותה במזרח התיכון, שאותה קיפחה בעקבות מכירת נשק לאיראן. כדוגמה לכך, הצביע על ההודעה של משרד החוץ האמריקני ביום ו' שעבר, כי ארה"ב מודאגת נוכח טילים נגד ספינות שהוצבו בצד האיראני של מיצר הורמוז.

אל מצרי אמר, כי ארה"ב ביקשה לשמוע מירדן את דעתה לגבי הדרכים לחידוש אמינותה, אך הוא סירב לגלות מה היתה תשובת רבת־עמון.

להלן אמר, כי ירדן וארה"ב, למרות חילוקי הדעות עדיין דנות בשאלה של קיום ועידת שלום בין־לאומית. „אינני יכול לדווח לכם על התקדמות כל שהיא, אך הדו־שיח נמשך ולא ייפסק. נשתדל למצוא דרכים אחרות להגברת המאמצים ברמה גבוהה יותר, כדי לשנות את עמדת האמריקנים". (איי.פי, עיד)

הבוקר תוצאות סופיות בהסתדרות המהנדסים

מאת כתבנו לענייני עבודה

הבחירות הפנימיות במוסדות ההסתדרות המהנדסים וללשכת האדריכלים והמהנדסים התנהלו אתמול ללא תקלות.

רשות השיפוט של ההסתדרות הוציאה אתמול בבוקר צו, לפיו רשאים להצביע אך ורק חברי הסתדרות. מהסתדרות המהנדסים נמסר, כי בבחירות שהתקיימו אתמול נשמרה הוראה זו אולם יתכן, כי נציגי ר.מ.י. יטענו, כי בבחירות השתתפו גם מהנדסים שאינם נושאים פנקס אדום וייתכן כי יתבעו מרשות השיפוט לבטל את תוצאות הבחירות.

בבחירות מתמודדות ארבע סיעות: ש.ח.ר. — שהיא כיום השלטת בהסתדרות המהנדסים וצופים לה ניצחון, ר.מ.י. — סיעה משותפת למפ"ם ולר"צ, סיעה של מהנדסי חר"ש, ב.ה. — סיעת המהנדס הדתי.

התוצאות הסופיות של הבחירות לתוצאות המהנדסים יתפרסמו הבוקר. תוצאות הבחירות ללישכה יתפרסמו מחר.

אבן: רעיון מינוי כשגריר בלתי סביר

מאת מוטי בסוק, כתב „על המשמר" בכנסת

„הפער בין השקפתי המדינית ובין זו של הממשלה הנוכחית, הופך את הרעיון למינויי לשגריר בוושינגטון לבלתי סביר מכל בחינה" טען אתמול אבא אבן, בהודעה מיוחדת, אותה הפיץ אתמול בכנסת.

אבן הרגיש, כי אין בדעתו, בשום מקרה ונסיבות, לקבל על עצמו, בשנתים הקרובות, את המינוי לשגריר ישראל בארה"ב. לדעתו, לתקלות החמורות שהסתמנו לאחרונה ביחסינו עם ארה"ב אין שום קשר רלוונטי לתפקיד השגריר.

סוריה תקים מחדש את קוניטרה וכפרי הגבול

מאת אבי בניהו, כתבנו הצבאי

ממשלת סוריה החליטה לבנות מחדש את העיר קוניטרה ואת כפרי רצועת הגבול עם ישראל ברמת הגולן.

העיר החדשה שתוקם תקרא אלבעת', ע"ש מפלגת השלטון הסורית. העיתון „תישרין" הסורי מוסר, כי חשיבות הפרויקט נובעת בראש וראשונה מהמטרה העיקרית. ביסוס אנשי הגולן על אדמותיהם ככדי לעמוד בפני האויב הציוני ותוכניותיו ע"י הבטחת צרכי החיים".

על־פי הידיעה, הקציב הנשיא אסד מאות מיליוני לירות סוריות כדי להתחיל בפרויקט. כן ייבנו באיזור כפרים רבים ופרויקטים בתחום המים, כבישים, חקלאות וכלכלה.

כתבנו הצבאי מוסיף, כי לפני למעלה משנה סיימו הסורים את בנייתם של כמה כפרים חדשים בקו הגבול ברמת הגולן, אולם מרבית הכפרים עומדים עדיין בשממונם, למרות מודעות ענק שפרסם השלטון הסורי בעיתונות, שקראו „בואו להתיישב בגולן".

הסורים החזיקו עד עתה בעיר ההרוסה קוניטרה כ„עד הסברתי" חשוב ביותר והביאו למקום אוטובוסים עם תיירים כדי להראות להם את „החורבן שורעה ישראל במקום".

המשכים

ססו תמורת

(סוף מעמוד ראשון)

צפויה רשימה שמית

להלן מודיעים החוטפים, שהם יפרסמו רשימה שנית של האסירים „שעל האויב הציוני לשחרר", בצירוף הנחיות מסורטות באשר למקום ולמועד שבו יוחלף סטין באסירים שתשחרר ישראל. „אם הממשל האמריקני יבקש מאיתנו לעשות זאת".

פרופסור סטין נחטף ב־24 בינואר, יחד עם הפרופסורים האמריקניים ג'סי טרנר ורוברט פולהיל והפרופסור ההודי מיטלישוואר סינג, מהקמפוס של הקולג' במערב־ביירות המוסלמית.

טהרן על וייט

רדיו טהרן טען אתמול, כי שליח הכנסיה האנגליקנית טרי וייט, שעקבותיו נעלמו בלבנון, נחטף על־ידי „ארגון הצדק המהפכני" והואשם בפעילות ריגול.

„ארגון הצדק המהפכני", הנחשב לארגון פרו־איראני, לא טען לאחריות לחטיפתו של וייט, שהיתה ב־20 בינואר.

בדמשק אמר אתמול נשיא ארה"ב לשעבר, ג'ימי קארטר, כי הטענה שוויט מרגל היא „שטות".

בוושינגטון הודיע אמש הבית הלבן, כי ארה"ב לא תילחץ על מדינה כל שהיא להיכנע לדרישות של טרוריסטים.

דובר הבית הלבן אמר, כי ארה"ב מטילה על החוטפים את האחריות לבטחונם של כל בני־הערובה כלבנון והיא לא תלחץ על מדינה כל שהיא להיכנע לדרישות טרוריסטים.

סנסציה בפליי־אוף

(סוף מעמוד ראשון)

במפתיע עבירת תוקף. הכדור עבר לידי שחקני מכבי ת"א ושתי שניות לסיום הכשיל עמוס פרישמן את חן ליפין, שניצל את שני כדורי־העונשין והפך ל־75:76 למכבי ת"א.

ואז קרה דבר נדיר. שחקני מכבי ת"א לא הבחינו במייק לארגי שהתמקם מתחת לסל מכבי. לאוואן מרסר מסר לו כדור לאורך כל המגרש ולארגי קלע, עם השריקה לסיום. את סל הנצחון.

שתי הקבוצות יתמודדו מחרתיים במשחק־הגומלין.

תאור מלא של המשחק — מדור הספורט, עמוד 14.

שחקני נבחרת מערב־גרמניה בכדורגל, סגנית אלופת העולם, ביקרו במוזיאון „יד ושם". (צילום: עוזי קרן)

גורבאניפר יגלה מי שיקר ב„איירנגאט"

וושינגטון. — סוחר הנשק האיראני מאנושר גורבאניפר, ששימש כמתווך בעיסקת הנשק האמריקנית עם איראן, אמר אתמול, כי הוא יפגש בחודש הבא עם חוקרי הקונגרס ויגלה להם מי שיקר בפרשת הנשק ולחיבן „הלך" הכסף.

גורבאניפר אמר את דבריו בראיון שהתפרסם אתמול ב„וושינגטון טיימס".

בהשיבו לשאלות העורך הראשי, ארנו דה בורשגרייב, אמר גורבאניפר, כי סוכנות הביון המרכזית של ארה"ב (הסי.איי.אי) שיבשה את עסקות הנשק עם איראן, וכי הגילויים של ועדת טאואר גרמו אולי למותם של שלושה אנשים. גורבאניפר טען, כי הסי.אי.אי. הדיח אותו מן ההשתתפות בעיסקה האיראנית, ואחרי־כן שיבש את המשך המגעים עם הנציגים האיראניים.

הוא הוסיף, כי בראשית החודש הבא הוא עומד להיפגש בפאריס עם חוקרים מטעם הוועדה המשותפת של הסנאט ושל בית הנבחרים, הבודקים את שערוריית הנשק ואת הטענות בדבר העברת רווחי העיסקה למורדי ניקאראגואה.

„בתוך שבועיים נוכיח, כי הסי.איי.אי. שיקר והם היו אלה אשר הכניסו את הנשיא רייגן לתסבוכת הנוכחית," אמר גורבאניפר. „החוקרים יקבלו דיווח כרונולוגי יום־יומי על כל המאורעות אשר הוליכו למשבר. אז יוודע להם מי הם השקרנים ולאן הלך הכסף."

גורבאניפר אמר להלן, כי גילויים שהיו כלולים בדו"ח ועדת טאואר הוליכו לסיכון חייהם של שלושה אנשים. „שלושה אלה נעלמו ואני מניח כי מתו", אמר גורבאניפר.

הוא הגדיר את היועץ לשעבר לבטחון לאומי, רוברט מקפארליין, כ„שוטה", והוסיף כי מקפארליין שיבש את הסיכויים להשיג את שחרורם של בני־ערובה אמריקניים נוספים, כאשר טס לטהראן למו"מ חסר־תועלת, ב־25 במארס.

(ע.צ, עיד)

גנדי ממליץ לצה"ל לעודד גיוס בדואים

מאת אבי בניהו, כתבנו הצבאי

האלוף (מיל.) רחבעם זאבי (גנדי), הגיש לרמטכ"ל דו"ח מעבודה גדולה שהכין בנושא מערך הגששים הבדואים בשירות צה"ל.

בין יתר המסקנות והמלצות, מציע זאבי לעודד בני נוער מהמגזר הבדואי להתגייס לשירות צה"ל, למערך הגששים ובכלל, ולתמרץ אותם ואת משפחותיהם על־ידי מתן הטבות והקלות שונות.

הרמטכ"ל, רב־אלוף משה לוי, ביקש מזאבי לפני מספר חודשים לערוך בדיקה מקיפה של כל נושא הגששים בצה"ל, לערוך כי ניפגש זאבי עם מפקדים בצה"ל, עם חיילים בדואים בשירות חובה וקבע ונכבדים ושיח'ים מהשבטים הבדואים בנגב ובגליל.

הצעה אחרת של גנדי עוררת סערת רוחות בקרב הבדואים המבוגרים בדרום הארץ, וזכתה להתנגדות חריפה בקרב האינטלגנציה הצעירה. אך לא נכללה בדו"ח.

לכתבנו הצבאי נודע, כי בקרב השבטים הבדואים החלו התארגנות כדי לקדם בכל זאת את רעיון החזרת חוק שירות חובה אצל הבדואים.

יצוין, כי הבדואים בישראל פטורים מיום כינונה של המדינה ועדה הדרוזית, לפני שנתיים פתח צה"ל בפני הבדואים את האפשרות להתנדב לשורות הצבא אולם הוא איננו מעודד זאת ורק בודדים מתגייסים.

דובר צה"ל סירב לפרט את משמעות הדו"ח: „מדובר בתחום צה"ל ואין כוונה לפרסם" — אמר הדובר.

ראשי עיירות הפיתוח לא רוצים את שאול עמור ברשות השידור

מאת אתי רונאל, כתבת „על המשמר"

17 ראשי ערי פיתוח הודיעו אתמול במכתב לראש הממשלה, יצחק שמיר ולשרים נסים, ארנס וקורפו, על תמיכתם במינויים של ראש עיריית צפת, זאב טרל, וראש מועצת יבנאל, מועלם עזרה, לתפקיד חברי הוועד המנהל של רשות השידור.

בין החותמים: ראש עיריית עפולה, ח"כ עובדי עלי, ראש עיריית נתניה, יואל אלרואי, ראש עיריית לוד, מקסים לוי, ראש עיריית יבנה, יהודה ברום, ראש עיריית מטולה, יוסף גולדברג, ראש מועצת רמת־ישי, דרור פוגל ואחרים.

עד כה כיהן בתפקיד חבר הוועד המנהל של רשות השידור, יו"ר ועדת ערי הפיתוח, שאול עמור, אשר הציג את מועמדותו לתפקיד יו"ר הוועד המנהל של רשות השידור. (הקדנציה הנוכחית של הוועד המנהל עומדת להסתיים בסוף חודש זה). ראשי ערי הפיתוח החתומים על המכתב טוענים, כי עמור הציג את מועמדותו לתפקיד שלא בהסכמת ראשי ערי הפיתוח ולא נבחר בבחירות דמוקרטיות. לפיכך, הם אינם רואים בו את נציגם ברשות השידור.

אי־אמון

ראש מועצת רמת־ישי, דרור פוגל, הכחיש כאילו נובעת התנגדותם של ראשי עיירות הפיתוח מעובדת היותו של עמור איש מחנה שרון, בעוד שרוב ראשי ערי הפיתוח מן הליכוד משתייכים למחנה לוי. לדבריו, נובע הכעס על עמור מן העובדה, שהוא איננו דואג לאינטרסים של ערי הפיתוח אלא לאינטרסים של עצמו ושל מגדל־העמק בלבד. לכן מתכוונים ראשי ערי הפיתוח להביע בו אי־אמון בפגישתם הקרובה עם שר האוצר, במגדל־העמק ב־7 באפריל.

שר־התחבורה חיים קורפו, המנהל את המגעים עם שר־החינוך, יצחק נבון, על המינויים והשינויים במוסדות רשות השידור, הגיב אתמול על מכתבם של ראשי ערי הפיתוח ואמר, כי אם יחליט הליכוד שיו"ר הוועד המנהל חייב להיות נציג הליכוד, יראה בשאול כי נציג לגיטימי — דבר שאינו עשוי למנוע גם מראשי ערי פיתוח אחרים להציג את מועמדותם לתפקיד חבר הוועד המנהל.

אין תגובה

השר קורפו הסתייג מטענה של מזכ"ל מפלגת העבודה ד' ברעם, כי הליכוד מעכב את כל של מועמד המערך, ד"ר יגאל פלג, לתפקיד יו"ר הוועד המנהל ואמר, כי בהתחשב בכך שהחוק שהציע השר נבון משנה את המצב ברשות השידור מעיקרו, הליכוד להבטיח את ייצוגו בהנהלת הרשות, אם בתפקיד יו"ר הוועד המנהל או בתפקיד מנכ"ל רשות השידור. „על כל פנים, יש מאמץ להבטיח את תיפקודה של רשות השידור עד לקבלת החוק. אם יצריך הדבר את הארכת כהונת של הוועד המנהל הנוכחי אחרי באפריל" — אמר השר קורפו.

עד לשעת מסירת הידיעה לא ניתן היה להשיג את תגובתו של ראש מועצת מגדל־העמק, שאול עמור, למכתבם של ראשי ערי הפיתוח ולדבריו של ראש המועצה רמת־ישי, דרור פוגל.

צה"ל ימנה נספח צבאי באוסטרליה

מאת אבי בניהו, כתבנו הצבאי

במערכת הביטחון הוחלט באחרונה להרחיב את הנספחויות הצבאיות של צה"ל ברחבי העולם. כן הוחלט למנות בקרוב, בפעם הראשונה, נספח צבאי ביבשת אוסטרליה.

לכתבנו נודע, כי ההחלטה נתקבלה לאחר ביקורו של נשיא המדינה, חיים הרצוג, בינואר, ולאחר ביקור גומלין של ראש ממשלת אוסטרליה, בוב הוק בישראל.

צה"ל טרם קבע את מועד איוש התפקיד ואת הקצין שיהיה הנספח הצבאי הראשון באוסטרליה.

עם פולה, יונתן, גילה, חוה וישראל
וכל בני המשפחה

אבלים על מות חברנו היקר

אדי מרוז

ההלויה היום, יום ג' 24.3.87
בשעה 15.00

בית הזורע

„על המשמר" עתון יומי
המו"ל: עתון וספר בע"מ
עיתון מפלגת הפועלים המאוחדת
עורך ראשי: סבר פלוצקר
עורך משנה: ישראל זמיר
מרכז המערכת: רוביק רוזנטל
המערכת והמנהלה: רח' חומה ומגדל 2, תל־אביב טל. 378833
חשבון בבנק הדואר 3—43360—4
המען למכתבים: שירות שק־דואר נעול ת"א 61999
"AL-HAMISHMAR" (The Daily Guardian) 2, Choma Umigdal St. Tel-Aviv 67771 Phone: 378833 Telex: 341652
סניפים: ירושלים 94622 רח' בן־יהודה 2, בניין סנסור חדרים 102—121. טל' 233161—3. המען למכתבים: ת"ד 1216 ירושלים 91008. חיפה: 33134 רח' פבזנר 17, טל' 673673. המען למכתבים: ת"ד 4007 חיפה 31040.

צרפת הצליחה לבטל את הוצאתו להורג של בן־הערובה נורמנדן

בפאריס מוחזקים 5 מחבלים ערבים השייכים לארגון טרור פלשתיני

מאת ארנון יפה, כתב „על המשמר" בצרפת

פאריס. — בשיחות חשאיות עם מפעילי ארגון הטרור „הצדק המהפכני" בביירות, השיגה צרפת את ביטול „ההוצאה להורג" של בן־הערובה ז'אן לואי נורמנדן, אך הסכנה לחייו לא חלפה לגמרי.

בפאריס מוחזקים חמישה מחבלים ערבים, שתוארו כטוניסאים, אך לפי העיתונים, הם שייכים לארגון טרור פלשתיני. הם נלכדו בדירה בפאריס עם נשק וחומרי־נפץ רבים. משרד הפנים מסרב למסור פרטים, כדי לא לסכן בני־ערובה. העיתונים מסרו, כי בין העצורים אישיות מוכרת, אולי ישחררו אותם, כדי למנוע סחטנות חדשה וחטיפת בני־ערובה נוספים.

לא יוצא להורג, לפי שעה...

גילוי תאי־המחבלים הרבים בצרפת מלמד, כי השירותים הצרפתיים הניחו למחבלים להתמקם בפאריס. גם הפצצה בג'יבוטי (11 הרוגים ו־50 פצועים) באה מדמשק, חרף הכרזות שר הפנים, כי „מעתה יש שיתוף פעולה הדוק בין השירותים של שתי המדינות."

עתה מופיעה דמשק כחשודה בפעולת טרור נגד צרפת, אולי כגמול על מאסר העולם שניגזר על המחבל עבדאללה.

בביירות הודיע נורמנדן, בסרט וידיאו, כי הוצאתו להורג ירדה מן הפרק לפי שעה, בזכות התערבותם של כהן הדת וראש החיזבאללה פאראללה והכומר קאפוצ'י. פירוש הדבר, כנראה, שצרפת מנהלת שיחות עם החוטפים ונענתה לפחות לכמה מתביעותיהם.

בהודעה אומר נורמנדן: „הנשיא והממשלה הצרפתיים מצווים להבין, שנבצר לשחרר אותי בכוח. רק כיבוד ההסכמים הקיימים עם „הצדק המהפכני" ימנע את מותי וישיג את שחרורי."

הוא אמר, כי הועמד לפני „בית משפט", וביקש מממשלת צרפת „לעשות משהו כדי להצילני."

מוכנים לעסקות

הודעה זו הפיגה את המתח לקראת תום השבוע שהקציבו החוטפים לצרפת לשגר משלחות לשאת ולתת עימם. משערים, כי האיראנים או הסורים הורו לחוטפים לשים קץ לסחטנות־המוות.

שר החוץ ריימון אמר שוב בשבת, כי „צרפת לא תהיה בת־ערובה של בני־הערובה". הוא רמז כי מוכנים לעסקות עם המחבלים ומפעיליהם על־מנת להשיג את שחרור בני־הערובה אך לא שינוי מדיניות צרפת במזרח התיכון, כלומר, מכירות הנשק לעיראק.

אין יודעים מה הובטח לחוטפים, אך אין זה די בשבילם. שירותי הבטחון הצרפתיים מנהלים את המגעים. בהודעה הקודמת על „השהיית ביצוע פסק דין המוות לנורמאנדן", תבע „הצדק המהפכני" לשגר בהילות משלחות צרפתיות כדי להציג הבהרות נחוצות, „שישפרו את המצב או יחוללו שפיכות דמים."

נורמאנדן מואשם בריגול לטובת צרפת וישראל. האשמה זו מיועדת להגביר את הפחד. הם גם איימו להנחית מכות קשות על צרפת.

שוב חושדים בסורים

לא ידוע פה אם ראש הממשלה שיראק כבר שיגר את המשלחות. שר החוץ שומר על שתיקה. משערים, כי שוגרו שליחים צרפתים לאלז'יריה, שלדברי ארגון הטרור, תיווכה בשיחות חשאיות בין צרפת לחוטפים. הם אמרו, כי איראן אינה הכתובת ושפכו זעמם במיוחד על משלוחי הנשק הצרפתיים לעיראק.

העיתונים מסרו, כי הממשלה יודעת בדיוק מה רוצים ממנה החוטפים. התקוות מן הסורים נגוזו. השירותים הסוריים שוב נחשדים כמפעילי טרור נגד צרפת. מחבל בעל דרכון טוניסי, שנלכד בג'יבוטי, הודה בהטמנת הפצצה בבית־הקפה, שבו נהרגו 5 צרפתים. הוא הודה, כי קיבל את הוראות הפעולה בדמשק מארגון לא מוכר. „הכוחות המהפכניים של ההתנגדות". הוא תכנן לצאת לדרום־תימן, אך נלכד. הממשלה הימנית משתדלת להצניע את זהות כל המחבלים התוקפים את צרפת, בניסיון לשמור על הקשרים עם השירותים הסוריים ועם האיראנים.

משה וחצי... כפול שניים

שלישיה של מוישלך – אתמול בערב ההצדעה „לצה"ל באהבה" שאורגן על־ידי אגודת קרן־אור צרפת, לפתיחת שירותרום 87, במלון לרום בירושלים – הרמטכ"ל משה לוי, הזמר חיים משה, ונהג הרמטכ"ל מושון (צילום: רוני נעמן)

ראש המוסד לשעבר איסר הראל שב ותובע ועדת חקירה ממלכתית לפרשת פולארד

„האם הדרג המדיני לא שולט?"

הקצבה של 300 אלף דולר לפולארד לטווח של 10 שנים בוודאי חייבה אישור הדרג הבכיר

מאת ירון זליג

„גם אם נכונה טענת הדרג המדיני, כי לא ידע על פרשת פולארד, הרי שעליו לשאת באחריות ועליו לדווח על כל מה שאירע. אנו חייבים לדעת האם יש לנו על מי לסמוך בדרג המדיני, כדי שמחר לא יקרה אסון. האם הדרג המדיני לא שולט?"

במלים אלה תקף אתמול ראש „המוסד" לשעבר, איסר הראל, את הדרג המדיני ואת דרך טיפולו בפרשת פולארד. בדברו בפני תלמידי בית"ס אורט בבית־סוקולוב בתל־אביב, אמר הראל כי לא ייתכן כי פעולה מסוג זה, אותה הגדיר „אסון", התבצע בלי שאיש יידע על כך. לדבריו, הקצבה של 300,000 דולר לטווח של עשר שנים לפולארד היתה בוודאי חייבת אישור. הוא הוסיף כי לא ייתכן שאותם גורמים שעיינו במסמכים שהעביר פולארד, לא שאלו או לא ידעו מהיכן הם באים. הוא חזר ותבע הקמתה של ועדת חקירה משפטית ממלכתית שתענה על כל השאלות, ביניהן גם השאלה — „כיצד בא לעולם היצור הבלתי־ליגאלי שנקרא לשכה לקשרי־מדע".

„אנו מדינת חוק ואנו חייבים לחיות על־פי החוק ולדאוג לכך שלא יהיו סוכנויות שפועלות מחוץ לחוק" — אמר עוד הראל. הוא הוסיף, כי יש התחמקויות רבות בנושא וביקש לדעת מדוע מתחמקים מהקמת ועדת חקירה ממלכתית שעה שמנסים להוסיף סמכויות לוועדת הבירור.

הראל הדגיש, כי השיקול המוסרי העליון בפעולות בטחון הוא בטחון המדינה, אולם אין פירושו של דבר שמותר לעשות הכל למען מטרה זו. הראל טען, כי ישראל מעלה־באמון ארה"ב והגדיר את הפעולה כפיות טובה. „לא ייתכן לבוא לביתו של האמריקני שתומך בנו ולמעול באמונו". „צריך היה לשקול את השיקול המוסרי ביחס ליהדות ארה"ב. במשך השנים התייהרנו שישראל זקפה את קומתם של היהודים בגלות, אבל עכשיו כופפנו את קומתם של יהודי ארה"ב המרגישים מרומים ונחותים", אמר הראל.

ח"כ כהן־אבידב מתמודד מול דוד לוי על מ"מ יו"ר „חירות"

מאת דורית גבן, כתבתנו לענייני מפלגות

ח"כ מאיר כהן־אבידב, המזוהה עם מחנה שרון, הודיע אתמול כי הוא מתכוון להתמודד מול דוד לוי על תפקיד מ"מ יו"ר תנועת החירות, במושב השני של ועידת המפלגה המתכנסת ביום ראשון הקרוב בתל־אביב.

מול השר שרון, „הרץ" לתפקיד יו"ר־ המרכז, יתמודד יו"ר הסניף הירושלמי של חירות, עו"ד רובי רבלין המזוהה עם מחנה שמיר. מול השר משה ארנס, המתמודד על תפקיד יו"ר מזכירות התנועה, יתמודדו יותר מאשר איש אחד. עד כה נודע שמו של ח"כ מיכה רייסר וכן של פעיל אחר מאשדוד.

הוועדה המכינה של הוועידה, קבעה את יום ה' הקרוב כמועד האחרון למסירת שמות המתמודדים על התפקידים השונים.

עם זאת, במחנה לוי, יש הטוענים כי אין לסגור את הרשימה ויש לאשר את הרשמה להתמודדויות עד מושב הוועידה עצמה.

כתבתנו שלי יחימוביץ מוסרת, כי ראש הממשלה, יצחק שמיר, אמר כי אינו רואה סכנת פיצוץ בוועידת חירות בעקבות ההחלטה לאפשר התמודדות חופשית על תפקידים בתנועה. שמיר דיבר בביקור בנתיבות. לדבריו, החליטו כולם „לקיים ועידה מסודרת ורצינית, שממנה תצא התנועה מלוכדת ומאוחדת".

לחברה פרטית
דרוש
חקלאי־אגרונום
בעל נסיון מעשי

דרישות המשרה:
● ידיעת השפה האנגלית, שפות נוספות — יתרון
● בעל רשיון נהיגה
● מקום מגורים — בין באר־שבע לאשקלון

נא לפנות בכתב־יד בצירוף קורות חיים ופירוט נסיון קודם לת.ד. 729 ת"א 61007, עבור „חקלאי"

„צבא ארה"ב ביטל חוזה גדול עם ,רבינטקס' בגלל פרשת פולארד"

מאת שלמה גלזר, כתב „על המשמר"

חוזה להספקת מסכות גז בשווי של שמונה וחצי מיליון דולר שנחתם בין מפעל „רבינטקס" בבית־שאן לצבא ארה"ב, בוטל במפתיע, באופן חד־צדדי.

החוזה נחתם לפני שנה, והמפעל השקיע בו כשני מיליון דולר בהכשרת כוח־אדם, קניית ציוד והתארגנות.

מזכיר מועצת פועלי בית־שאן פיני קבלו, אמר כי היחסים בין נציגי המפעל לצבא ארה"ב היו מצויינים והשינוי המפתיע והפתאומי נובע, לדעתו, מפרשת פולארד.

העילה לביטול החוזה היא איחור של שבוע במועדי ההספקה שנבעו, לדברי קבלו, ממשא־ומתן עם המזמינים על שינוי פריט מסוים בהזמנה. לדבריו, כל הפניות לקבלת הסברים על ביטול החוזה, לא נענו.

בבית־שאן הובעה אתמול דאגה רבה מההתפתחויות החדשות, ורב החשש שכתוצאה מביטול ההזמנה ייסגר המפעל ו־200 פועליו יפוטרו.

מנכ"ל „רבינטקס" מנחם קליר מסר, כי להערכת עורכי־הדין של המפעל בארצות־הברית, מדובר בצעד אמריקני בעקבות פרשת פולארד וכי בכוונת המפעל להגיש תביעה משפטית של מיליוני דולר נגד צבא ארה"ב בשל ביטול העיסקה.

ראש הממשלה יצחק שמיר אמר אתמול בנתיבות, כי אין לראות בביטול ההזמנה קשר לפרשת פולארד, שכן מדובר במערכת יחסים מסועפת ועניפה.

בכנסת | מוטי בסוק | ויצחק שור

הליכוד מתנגד לסיוע לארגוני הקניות

סיעת הליכוד בוועדת הכספים תעמוד על כך שהסיוע למושבים יינתן למתיישב כפרט. הסיעה תתנגד למתן סיוע לארגוני הקניות, בטרם יימצא פתרון כלכלי למתיישבים הכורעים.

החלטות אלה נסחו יו"ר סיעת הליכוד בכנסת חיים קופמן, מרכז הסיעה בוועדת הכספים אריאל וינשטיין ויהושע מצא. הליכוד יתנגד למתן כספים לארגוני הקניות בטרם יתברר מדוע נקלעו אלה למפולת כלכלית, עד כדי פתיחת חקירה פלילית נגד כמה מהם.

על־פי הצעת מצא, פנו חברי הליכוד בוועדת הכספים לשר האוצר נסים, כדי שיורה לבנקים להקפיא את כל ההליכים המשפטיים, הליכי ההוצאה לפועל ועיקולים נגד מתיישבים, עד קבלת ההחלטה בממשלה ובכנסת בנושא הסיוע.

חברי הסיעה הביעו חשש, כי לחצי הבנקים בימים האחרונים נגד המתיישבים, מקורם בניסיון ללחוץ על האוצר להעביר במהירות סיוע לארגוני הקניות.

דדי צוקר, חבר ועדת הכספים, קרא אתמול לשר האוצר לא להיכנע ללחצים המופעלים עליו, לאישור מהיר של הסדר המושבים. הוא המציא מסמכים מהם עולה חשש, כי החישובים של ועדת רביד מוטעים.

שום ח"כ מהליכוד לא יוצא עם הרצוג לגרמניה

שום ח"כ מהליכוד לא יתלווה לנשיא המדינה חיים הרצוג, בביקורו הממלכתי הקרוב במערב־גרמניה. אתמול ביטל אחרון מועמדי הליכוד אליעזר קולס, את הבטחתו לבית הנשיא כי ישתתף במסע.

סיעת הליכוד בכנסת החליטה לפני מספר שבועות לבקש מהנשיא לבטל את הביקור, או למועד לדחותו. בין השאר הועלתה הטענה כי לא יתכן לקיים ביקור כזה בעת משפטו של דמאניוק.

בתגובה על כך, מסר דובר הנשיא, כי נשיא המדינה לא הזמין אישית אף אחד מחברי הכנסת הנלווים אליו למסעו והבחירה נעשתה ע"י הכנסת.

תלונה למשטרה נגד המחזאי יצחק לאור

גאולה כהן ויובל נאמן ח"כי התחיה, הגישו תלונה למשטרה נגד יצחק לאור מחברו של המחזה „אפרים חוזר לצבא" וכנגד התיאטרון העירוני חיפה שהודיע שיעלה מחזה זה על בימתו.

לדעת המתלוננים, המחזה מכיל קטעים שגם לדעת פסיקת הבג"ץ יש בהם הזדהות עם אש"ף. יש בהם הסתה והתססה. השוואת הממשל הישראלי ביו"ש לשלטון הנאצי ועידוד לסרבנות לגיוס באזורים הכפופים לממשל הצבאי.

המסורב הופתע: ביקש לבקר אביו החולה בישראל והוצע לו לעלות

מאת יהודה צור, ויוסף גלילי, כתבי „על המשמר"

מסורב עליה, המאומץ על־ידי קיבוץ יפתח, הופתע לשמוע, שהוצע לו לעלות לישראל יחד עם בני־משפחתו.

ויקטור בריסלובסקי, הממתין זה שנים להיתר יציאה מבריה"מ כדי לעלות לישראל, ניגש לבקש אישור לבקר אצל אביו החולה, המתגורר בישראל. הוא הופתע לשמוע מהפקידים הסובייטיים, כי מוטב שיחדש את בקשתו לעלות לישראל, שככל הנראה תיענה בחיוב.

בקיבוץ יפתח שמחו מאוד לשמוע על אפשרות עלייתו ארצה, של יחד עם רעייתו אירינה ושני ילדיהם. לפני כמה חודשים, קיימו חברי קיבוץ יפתח מסיבת יום הולדת למסורב העלייה, ואף התקשרו במהלכה לדירתו במוסקווה, כדי לברכו.

שוחרר ליאוניד וולבובסקי

אסיר־ציון ליאוניד וולבובסקי, ששוחרר מכלאו, הגיע אור לאתמול בטיסה ישירה מגורכי סיבירסק למוסקווה, ונתקבל על־ידי אשתו ועשרות ידידים.

גם במשפט אייכמן התבקש ביהמ"ש לפסול את עצמו

מאת בצלאל עמיקם

במשפט אייכמן ניסה הסניגור הגרמני עו"ד רוברט סרבציוס לערער על סמכות בית הדין. היה זה במהלך ישיבתו הראשונה של בית המשפט ולא בשבוע השישי לדיונים. סרבציוס טען, שהשופטים הם בעלי דעה קדומה, וכי החוק לעשיית דין בנאצים ובעוזריהם אינו תופס כיוון שנחקק לאחר מעשה. לאור זאת, על בית המשפט לפסול עצמו ולהכיר בחוסר סמכותו לדון בהאשמות שבכתב האישום. במענה לטענות הטרומיות השיב נשיא בית הדין השופט, משה לנדוי, כי „השופט בשבתו על כס המשפט אינו חדל להיות בשר ודם, בעל רגשות ויצרים, אולם הוא מצווה על פי החוק לכבוש רגשות ויצרים ובזאת חבר השופטים יעמוד.

לנדוי הוסיף כי בכל כדור הארץ לא ימצא בית משפט אשר יוכל לדון בהאשמות כה כבדות, בשוויון נפש.

הביקורת על יחס מתנכל ומשפיל של העדים מטעם התביעה הושמעה מכיוונים שונים. בין הקובלים — ניצולת שואה, שריד ממחנה המוות טרבלינקה, הגרתעת מלהעיד כמשפט נוכח גישתה הבוטה של ההגנה כלפי העדים.

המשפטן פרופסור ש.ז. פלר, מומחה בעל מוניטין עולמי במשפט פלילי סבור כי „חקירת עדים צריכה להתנהל תוך שמירה על הכבוד ואישיות העדים. הם באו לתרום למשפט ולא לצאת ממנו מותשים".

המשכים

שפטל נגד לוין

(סוף מעמוד ראשון)

יורם שפטל. אחד מצוות שלושת הסניגורים. שפטל חש עצמו פגוע ונעלב נוכח עוצמת רשות המשטמה בציבור שעוררו הופעותיו בבית המשפט. בשבוע שעבר גידף אותו אחד הנוכחים באולם ואילו עדת התביעה, מרים רדזויקר הישישה, פסקה, כי אין היא מאמינה לו ודרשה לעיין במסמכים מתוכם ציטט. „היא נתנה לי ציונים ואמרה שאינה מאמינה לי" – התלונן שפטל. „פניתי לבית־המשפט וביקשתי את הגנתו ובתגובה נאמר לי, כי אין מה לעשות וזו זכותה".

עלבונות והשפלות

עו"ד יורם שפטל סיפר, כי הוא והסניגור האמריקני, מארק אוקונור, סובלים עלבונות והשפלות. עשרות פעמים דחה בית־המשפט את השאלות שהציגו בפני העדים ובה בשעה התיר לתביעה לפנות אליהם בשאלות מנחות. כדוגמה ליחס חד־צדדי הוא מספר, כי במענה לשאלה לגב' רדזויקר אם יש לה ילדים, ננזף אוקונור במילים קשות והשופט ביייש אותו קבל עם ועולם. „אבל היא עצמה אמרה קודם לכן שהיא עלתה לארץ עם בתה", ציין שפטל.

„אין שום שוויון בניהול המשפט" – התלונן שפטל כאשר סיפר על הוצאותיה של ההגנה. הוא ביקר את האישור לחקור עדים בחו"ל. אנשי אס.אס. לשעבר, באמתלה שאין להביאם לארץ מפאת מצבם הבריאותי. זאת ללא כל אסמכתא רפואית.

הסניגור טען כנגד הגישה החד־צדדית של כלי התקשורת לשאלת זיהויו של דמיאניוק. לא רק זאת – אמר – אף שר המשפטים חרץ כבר את דין הנאשם בהכריזו ביום פתיחת המשפט: „היום נפתח משפטו של הרוצח הפושע הנאצי ג'ון דמיאניוק".

בתשובה אמר השופט לוין: „חייתה פנייה של בית־המשפט לכלי התקשורת לא להשתמש במושגים כאלה ובמונחים כאלה ובית המשפט עשה מה שאדוני מצפה".

רגישות סובייקטיבית

התובע, מיכאל שקד טען בתגובה: „זוהי רגישות סובייקטיבית של הסנגוריה לאירועים שלפי דעתה, מבחינת תחושתה הפנימית, לא נושאים חן בעיניה".

שקד נמנע מלהיגרר לפולמוס והסתייע בציטוטים מפסק־דין בעניינו של ח"כ אבו־חצירה שבו חרץ בג"ץ: „המבחן הוא לא רגישותו הסובייקטיבית המיוחדת של המערער. אלא אם הוכחה אפשרות ממשית מבחינה אובייקטיבית של משוא פנים בניהול המשפט".

בשלחו עקיצה לעברו של הסניגור שהתריס כנגד התקשורות הוסיף שקד: „אינני רוצה לבדוק בציוניות ולראות מי מתראיין על אירועים בבית המשפט בכל שני וחמישי".

בנקודה זו נפסק הדיון לשעתיים ועם היפתח הישיבה דחו השופטים את טענות הסניגור: „אכן פסלנו שאלות אלה או אחרות" – אישר אב בית־הדין. דב לוין – אך בהתחשב בהיקפו הגדול של המשפט ובחקירות הממושכות של העדים. לא התערבנו מעבר לנדרש והמקובל".

לוין: אין עוינות

לוין תטעים את זכות בית־המשפט לחגן על עדים מפני חקירה מעליבה ולא הוגנת. „אין יסוד וכל ממש בעתירת שפטל. אין ולא הייתה כל עוינות כנגד ההגנה" – הוסיף לוין. השופט הסביר, כי הטענות מצביעות על רגישות סובייקטיבית אך התערבות בית המשפט לא הייתה חריגה. עוד אמר כי ביה"מ מעניק להגנה מרחב פעולה גדול ביותר העולה על המקובל בבתי־דין ישראלים.

בקשת ההגנה לדחות את התליכים המשפטיים עד שבית המשפט העליון יכריע בעניין הערעור שבדעתה להגיש כנגד החלטת השופטים – נדחתה על הסף. החסבר לסירוב החחלטי היה, כי החפסקה עלולה לגרום נזק רב ולאיבוד זמן לדיון. הדבר יכביד על עדים, ביניהם כאלה שבאו מחו"ל. ומה גם שייסב עינוי־דין לנאשם עצמו.

חריש: אקבע הדרך

(סוף מעמוד ראשון)

בעת ביקורו בנתיבות, מיד לאחר עדותו בוועדת החוץ והבטחון של הכנסת, אמר שמיר: „זו מסגרת מצומצמת נבחרת, שלה מדווחים כמה וכמה דברים סודיים ביותר המתרחשים ונעשים על־ידי המדינה. היתה לנו שיחה ממושכת, ממצה. למדתי הרבה מהשאלות ואני מקווה שחברי הוועדה למדו משהו מתשובותי".

ראש הממשלה הכחיש את הידיעה על חשיפת מרגל אמריקני בצה"ל. „לא ידוע לי דבר על מרגלים או מרגל איום ונורא שנתפס בצה"ל", אמר.

על היחסים עם ארה"ב אמר ראש הממשלה, „הם טובים, ידידותיים. יחסים של שיתוף־פעולה מלא, והשיתוף הזה, שהוא אחד מעיקרי המדיניות של ישראל, נמשך ויימשך למרות הדברים המעיבים על אווירת הידידות".

בישיבה אחרת של „ועדת אבן": העיד אתמול יוסף יגור, שהיה הנספח לענייני מדע בקונסוליה הישראלית בניו־יורק. יגור הוא אחד משלושת האישים ששכרו את שירותיו של עו"ד ליבאי.

שגריר ישראל בארה"ב, בנימין נתניהו, תיאר את הנזק שגרמה פרשת פולארד ליחסים שבין ארה"ב לישראל כ„שריטה שטחית, המגלידה במהירות".

ליווי של אוניות קרב אמריקניות למיכליות מכוויית?

וושינגטון. — ארה"ב הציעה את אוניות המלחמה שלה כליווי למיכליות נפט של כוויית במפרץ, שם הן שרויות בסכנה מטילים איראניים נגד אנות — מסרו אתמול פקידים של משרד ההגנה האמריקני.

הפקידים אמרו, כי הם סבורים שכוויית פנתה לבריה"מ בעניין האפשרות להשתמש במיכליות סובייטיות כדי לייצא את הנפט שלה.

„אולם אם תהיה הגנה מצד מעצמת־על, חיינו מעדיפים שהיא תבוא מאתנו" אמר פקיד אמריקני לסוכנות „רויטר".

הפקיד אמר: „הודענו להם, כי נהיה מוכנים להושיט להם עזרה, ואנו ממתינים עתה לתשובה של כוויית על ה־ צעתנו." (ער)

● דיון דחוף בהשתתפות שרת הבריאות שושנה ארבלי אלמוזלינו ויו"ר ועדת הכספים אברהם שפירא יתקיים היום בכנסת כדי לבדוק את הסיוע שינתן לבית החולים „לני־אוֹר" בקרית צאנז בנתניה.

מטוסי חה"א תקפו בלבנון בניין שבו שכנו משרדי פת"ח

מאת אבי בניהו, כתבנו הצבאי

מטוסים של חיל האוויר תקפו אתמול בבוקר יעדי מחבלים מדרום לצידון בלבנון. דובר צה"ל מסר כי כל המטוסים שבו בשלום לבסיסים והטייסים דווחו על פגיעות מדויקות במטרות.

היעד שהותקף שימש כמפקדה לארגון מחבלים, ותוכננו בו פיגועים נגד ישראל וכן נמצאו בו אמצעי לחימה. ארגון „אל פתח" אישר כי בבניין שנהרס בהתקפה שכן אחד ממשרדיו. כתבים באזור מסרו, כי ההתקפה נערכה על ידי שני מטוסי קרב שפעלו בחיפוי של ארבעה מטוסים אחרים. מטוסי החיפוי פזרו פצצות חום כדי להטעות טילי כתף המתבייתים על מקורות חום במטוס.

תקיפת חיל האוויר באזור צידון היתה השניה בתוך ארבעה ימים. מקורות בלבנון מסרו כי המטוסים תקפו באיזור דארב־א־סים וכי המוצבים בהרים שבסביבות מחנה עין־אל־חילווה. התקפה זו היתה השמינית שעורך חיל האוויר בלבנון מאז תחילת השנה.

עדי ראיה מסרו כי ההתקפה אתמול בבוקר נתקלה באש מקלעים צפופה מצד מחבלים פלשתינים וההמצבה נמשכה כארבעה דקות בלבד.

המבנה ההרוס של הפת"ח לאחר שהותקף ע"י מטוסי חיל־האוויר (תצלום: אי. פי)

„היחיד שזוהה תמיד בוודאות מתוך התמונות היה דמיאניוק"

החוקר מרטין קולר בעדותו אתמול (תצלום: אליהו הראתי)

מאת מרדכי בן־טל, ודוד פרידמן, כתבי עתי"ם

המדור לחקירת פשעי הנאצים במשטרת ישראל ערך חקירות על פשעי הנאצים גם עבור מדינות שונות, ביניהן ארה"ב, קנדה וגרמניה. זאת מסר העד מרטין קולר, לשעבר חוקר במדור. העד בן 67, שהעיד בישיבה, סיפר, כי במהלך שנת 1978 הגיעה בקשה ממחלקת ההגירה במשרד המשפטים האמריקני בו „נתבקשנו לחקור עדים בקשר להליכים משפטיים שעמדו להיפתח נגד שני אוקראינים תושבי ארה"ב: איוואן דמיאניוק וניקולאי פדרנקו.

העד מסר, כי במכתב זה נתבקשה המשטרה לחקור את ניצולת טרבלינקה, סוניה לבקוביץ.

העד, אמר כי הראה לה שורה של תמונות והיא הסתכלה בהן אחת לאחת ונעצרה בתמונה מס' 16 ואמרה, כי היא מזהה את „איוואן" לפי המצח הגדול, הצוואר הקצר והכתפיים הרחבות.

היא זיהתה גם את פדרנקו אבל גם כאן רק בשמו הפרטי „ניקולאי". לאחר מכן סיפר העד על חקירה שערך לשלושה ניצולי טרבלינקה אליהו רוזנברג, פנחס אפשטיין ושוב את סוניה לבקוביץ בקשר לבקשה נוספת שהגיעה ממשרד המשפטים האמריקני.

המכתב ובו בקשה זו מן ה־4 בדצמבר 1979 הוגש כראיה לבית המשפט. העד סיפר כי חקר גם את פנחס אפשטיין (שהעיד כבר במשפט דמיאניוק).

„הנחתי לפניו חבילה של תמונות, כמו חבילת קלפים ואמרתי לו להסתכל בכל תמונה ואם יזהה אחת מהן או כמה מהן ישים אותן הצידה". אפשטיין הסתכל בכל תמונה והניח תמונה אחת הצידה וזיהה בה כתמונת „איוואן" וחתם על התמונה מאחור. אפשטיין רק אמר, כי הוא לא זוכר אותן בצורה שהוא מופיע עם המדים השחורים, אלא בבגדים אחרים.

על תמונה אחרת אמר כי „זה מזכיר לי הרבה את ניקולאי אבל אני לא בטוח. העד לא נתבקש לחתום על התמונה הזאת", אמר העד.

השופט שאל את העד קולר: מנין הגיעו התמונות שהראת לאפשטיין?

העד: 8 תמונות היו מצורפות למכתב שהזכרתי. נאמר בו מפורשות כי שולחים לי את התמונות האלה ונתבקשתי להראות אותן לשלושת העדים.

להלן סיפר כי באותה צורה חקר גם את אליהו רוזנברג בתאריך 25.12.79 (גם עד זה כבר העיד במשפט דמיאניוק הנוכחי). אולם, אמר העד, בפני הנחקר הזה פרשתי את התמונות על השולחן ולא הראתי לו את צידן האחורי. מתוך 8 התמונות הוא הראה על תמונה אחת ואמר, כי „זהו איוואן". אמרתי לו כי יחתום על התמונה מאחור וכך עשה.

זכרון ללא דופי

העד סיפר, כי נתבקש על־ידי השלטונות האמריקניים לחקור את גוסטב בורקס. „הכרתי אותו מקודם, ידעתי על גילו המתקדם וכהלכה הבנתי את הדרישה לבדוק את יכולתו להעיד. בעת שנפגשתי אתו הוא היה מונחת לפני עדותו של בורקס על קורותיו בטרבלינקה משנת 1976". „וכאן", סיפר העד, „קרה משהו שהיה בשבילי אחת החפתעות הגדולות של חיי. העד סיפר על קורותיו במחנה טרבלינקה כמעט מילה במילה כפי שדבריו נרשמו ב־1976. דבר זה הפתיע אותי מאוד. לאחר שסיים את עדותו פרשתי לפניו את 8 התמונות שהראיתי לנחקרים הקודמים. בלי היסוס ובמבט ראשון דפק בורקס בידו על התמונה וצעק „איוואן". כתבתי זכרון דברים על הפגישה הזאת והעברתי אותה למשרד המשפטים בוושינגטון", סיפר העד. הוא חזר והדגיש בעקבות שאלת התובע, כי בורקס הצביע על אותה תמונה שעליה הצביעו שלושת העדים הקודמים. התובע הגיש מיסמך זה כראיה לבית המשפט והיא נתקבלה.

לאחר מכן סיפר העד, כי נתבקש לגבות הודעה מרוזנברג לפי דרישת משרד המשפטים בישראל ולשמוע ממנו כל מה שהוא יודע על השמדת צוענים בטרבלינקה.

העד סיפר, כי לפני שגבה מרוזנברג הודעה בעניין זה הוא עבר על הודעותיו משנים קודמות ומצא כי באחת מהן משנות ה־60 היה איזכור להשמדתם של צוענים.

בישיבת אחר הצהריים של משפט דמיאניוק, החל הסניגור מארק או'קונור לחקור את העד מרטין קולר בחקירה הנגדית. מרבית החקירה הנגדית התייחסה לתולדות חייו של מרטין קולר, ששימש כחוקר ביחידה לחקירות פשעי הנאצים במשטרת ישראל.

מרטין קולר סיפר כי נולד ב־1920 בצ'כיה. בעת מלחמת העולם השנייה היה במחנה ריכוז בצ'כוסלובקיה וכל משפחתו נספתה בשואה. הוא סיפר כי לאחר המלחמה עבד במשך שנתיים עד 1947 במשרד הפנים בצ'כוסלובקיה ביחידה לתיעוד ולחקירות פשעי מלחמה. הוא סיפר, כי היה גם במשלחת שחקרה את פשעי הנאצים בגרמניה, שהיתה באותה התקופה תחת שלטון צבאי אמריקני. העד סיפר כי מ־1947 היה עורך של הירחון של „השומר הצעיר" בצ'כוסלובקיה.

גש לעניין

העד אמר, כי החל משנת 1952 התגברה האנטישמיות בצ'כוסלובקיה לאור משפטי סלאנסקי. כאשר התבקש ע"י הסניגור להסביר מהם משפטי סלאנסקי השיב העד: „אני רואה שאתה באמת לא יודע על ההיסטוריה של אירופה". הוא סיפר, כי משפטי סלאנסקי הם כינוי למשפט שנערך לאחר משליטי צ'כוסלובקיה סלאנסקי, שהיה יהודי ולעשרות מאנשיו. הוא אמר, כי מרבית אנשיו של סלאנסקי היו יהודים. ערכו להם משפטי ראווה לאחר שהאשימו אותם בהתרגנות נגד השלטון. הוצאו מרביתם להורג. מאז משפטי סלאנסקי החלה בצ'כיה תקופה אנטישמיות. העד סיפר, כי משנה זו החל לעבוד ככורה במיכרה ואחר כך עבד בייעור. בשנת 1965 קיבל אשרת יציאה ועלה לישראל.

העד סיפר עוד, כי מיד לאחר הגיעו ארצה נקלט ביחידה לחקירות פשעי הנאצים במשטרה, שהיתה זקוקה באותה תקופה לכח אדם, מה גם שהוא שלט בשפות רבות.

בנקודה זו העיר השופט דב לוין לסניגור: „לאחר שעמדת על קורות חייו, אנא גש לעניין המשפט הזה".

הסניגור עו"ד מארק או'קונור השיב, כי תולדות חייו של העד חשובים לו, משום שהוא חפץ לדעת מה היה תפקידו במשרד הפנים בצ'כוסלובקיה בוועדה לחקירת פשעי נאצים.

הפנטגון עומד לאשר פרוייקט בניית הצוללות במספנות ישראל ובאירופה

עלות הפרוייקט שיכלול גם בניית ספינות טילים — כמיליארד דולר ◻ המספנות יגייסו עובדים נוספים ◻ הצי השישי יגדיל את היקף התיקונים של אוניותיו במספנות בעקבות שביעות רצונו מטיב השירות

מאת יואב אביב ואבי בניהו, כתבי „על המשמר"

שר התחבורה חיים קורפו אמר אתמול שקיימת אפשרות שצוללות עבור חיל הים יבנו במספנות ישראל. זאב אלמוג, מנכ"ל המספנה בישר כי הצי השישי ירחיב את היקף תיקוני האוניות במספנות. השניים דיברו בטקס השקת הגוררת „איתנה 2".

לכתבנו נודע, כי משרד ההגנה האמריקני עומד לאשר בקרוב את מימון פרוייקט הפיתוח וההצטיידות של חיל הים: בבנית 3 צוללות וספינות טילים מסוג „סער 5". עלות כל הפרוייקט נאמדת בכמיליארד דולר. מקורות בטחוניים מסרו לכתבנו, כי משרד הבטחון כבר הוציא מכרז בעניין זה בארצות הברית, ועל פי הסיכום תבנה צוללת ראשונה במספנה גדולה באחת ממדינות מערב אירופה. על בסיס הידע שירכש, יבנו 2 צוללות נוספות ב„מספנות ישראל".

המקורות הבטחוניים הוסיפו, כי ביטול פרוייקט הלביא (אם יוחלט כך בקבינט) והכספים שיתפנו עקב כך, עשויים לקדם באופן משמעותי את קצב הבינוי וההצטיידות של חיל הים.

בעקבות התפתחויות אלה עשויות המספנות לקלוט עוד מאה וחמישים עובדים, נוסף על ה־430 העובדים כיום במספנה ובכך ישוב יועלה מספר העובדים ל־600, כמו לפני כשנה בטרם מונה כונס נכסים למספנות.

מנכ"ל המספנות זאב אלמוג אמר כי הסכם על בניית הצוללות לחיל הים הישראלי אמור להחתם בעוד מספר חודשים.

הצי השישי יגדיל התיקונים

אלמוג גילה עוד אתמול בעת טקס השקת הגוררת „איתנה 2", שהוזמנה על ידי רשות הנמלים, כי לפני ימים אחדים שב מאירופה, שם נפגש עם מפקד הצי השישי שהביע שביעות רצון מעבודת המספנות, והד־ תחייב להגדיל את היקף התיקונים שמבצע הצי השישי האמריקני במספנות ישראל.

סמנכ"ל המספנות הרצל לבון אמר, כי המספנות יגיעו לאיזון על פי התוכנית במחצית שנת 1988, ואז ככל הנראה יבוטל גם מינויו של כונס הנכסים.

הגוררת שנמסרה לרשות הנמלים „איתנה 2", היא אחת מתוך שלוש גוררות האמורות להמסר לרשות ומחיר כל אחת 10.5 מיליון מארקים גרמניים. אתמול נמסר, כי רשות הנמלים עשויה להזמין גוררת רביעית מטיפוס זהה במספנות ישראל.

מברק ברכה מח"כי מפ"ם למספנות ישראל

מאת מוטי בסוק, כתב „על המשמר" בכנסת

„לועדי הפועלים והעובדים ולכל העובדים במספנות ישראל, ביום חגכם, ביום השקתה של הגוררת „איתנה", שלוחה ברכתנו הוזמה והלבבית". נאמר במברק ששלחו אתמול ח"כי מפ"ם חייקה גרוסמן ויאיר צבן.

במברק נאמר גם: „ליוינו אתכם בדרך מאבקכם הממושך והקשה על הבטחת קיומן של המספנות, על הבטחת עתידו של המפעל, שהוא לכם ולמשפחותיכם מקור פרנסה, ואשר בו השקעתם במשך שנים את מיטב כוחכם. מאבק יכול לשמש מופת לכל פועלי ישראל במערכה לתעסוקה בטוחה ושכר הוגן".

בסיום המברק מצרפים גרוסמן וצבן את קולם לתביעה להביא לסיום תפקידו של כונס הנכסים במפעל כדי להחזיר את המספנות לפסי עבודה ויצור רגילים.

שחל: ישראל תבנה כורים גרעיניים להפקת חשמל בסוף שנות ה־90

„העיסקה לאספקת כורים מצרפת נכשלה בשל סיבות פוליטיות"

מאת דינה רייס, כתבת עתי"ם

שר האנרגיה משה שחל אמר אתמול, כי „ישראל תהיה חלק מהמדינות שיפיקו חשמל מכורי כוח גרעיניים, לקראת סוף שנות ה־90". השר הוסיף, כי לישראל תשתית טכנולוגית, ברמה המאפשרת שילוב ופיתוח מדעי לייצור הדור הבא של כורים גרעיניים".

השר שחל דיבר ביום עיון בנושא כורים גרעיניים ושימושי קרינה בתעשיה וברפואה במסגרת שבוע אורט בת"א.

כתבת עתי"ם מוסרת, כי השר הודיע עוד שבשנת 1990 יוחל בבניית תחנת כוח חדשה בצפון הארץ שתפיק פחם.

שר האנרגיה שסקר את מצבה של ישראל בנושא אנרגיה גרעינית, ציין כי קיים היום פסק־זמן, בעקבות ירידת מחירי הנפט וה„בצורת" מבחינת הספקים המוכנים למכור לישראל כורי כוח גרעיניים. תקופת פסק הזמן מנוצלת בישראל, לבדיקת כושר ההישרדות של כור גרעיני במקרה של התקפה עויינת, בדיקות אחרים להקמת כור כוח, ומחקר ובדיקת המשמעות לכניסה לטכנולוגיה של כורי כוח מתקדמים קטנים יותר, בטוחים וזולים יותר.

השר גילה שלמרות המו"מ הנמרץ שניהלה ממשלת ישראל בשנת 1985 עם צרפת, לרכישת שני כורי כוח, נכשלה העיסקה עקב סיבות פוליטיות בצרפת, לאחר שחל שינוי בעמדת הממשל הצרפתית ערב חתימת ההסכם.

בעניין השפעת כורי הכוח על הכלכלה העולמית ציין השר, כי מדי יום נחסכים שישה מיליון חביות נפט ע"י שימוש בכורי כוח ליצור חשמל. כמות זו, נוסף לשימוש בפחם, היא שגרמה ליצור עודפים בשוק הנפט העולמי, בשיעור של 8 מיליון חביות ביום, ולהורדת מחירו בעולם.

גם בארה"ב מאה כורים, שהינם ספק האנרגיה מספר שניים אחרי הפחם. צרפת מפיקה 70 אחוז מהחשמל שלה מכורי כוח, אמר.

השר שחל אמר עוד, כי בישראל בודקים עכשיו האפשרות להשתמש בקרינה לצורך שימורי מזון וכחברה מסחרית שליד הכור הגרעיני שורק, משתמשים בקרינה כדי לעקר מוצרים רפואיים, לשימוש חד פעמי ו־ ליצור עוד מלאכותי לטיפול בנפגעי כוויות.

מחנה מודעי מתכונן ל„סיבוב הבא" נגד שרי הליברלים

מאת דורית גפן, כתבתנו לענייני מפלגות

מחנה מודעי הביעו אתמול הסכמה, והחליטו לכנס את מועצת בית המפלגה כבר מחר כדי לצרף 3 חברים חדשים לנשיאות המפלגה. מקורבים של שמחה ארליך ודוד ששון, משה שנטרה, ואריה דולצ'ין מהמפלגה.

במחנה מודעי מקווים, כי בחירת חברי נשיאות חדשים שיהיו מקורבים למודעי תיתן לו רוב בנשיאות, ותאפשר לו להקים מחדש את המוסד המפלגתי אשר היה משותק במשך זמן ארוך. מחנה ארליך, מתנגד לכינוס המועצה ויעזרו לדחות אותה עד לאחר שמועצה זו לא נענתה, עשוי מחנה מודעי לכנס אף הוא את ישיבת המועצה ושוב יוזמנו חברי מועצת המפלגה הליברלית ל־2 ישיבות מקבילות.

● בלשכתו של שר האוצר בירושלים נחתם הערב הסכם על תנאי השכר של עובדי רשות הדואר. על ההסכם חתמו שר האוצר משה ניסים, שר־ התקשורת אמנון רובינשטיין ומזכ"ל ההסתדרות ח"כ ישראל קיסר.

חייה של התינוקת ניצלו בניתוח נדיר

רופאי בית החולים „הדסה" עין כרם בירושלים הצליחו להציל את חייה של תינוקת בת שמונה חודשים, שנולדה עם מום קשה בקנה הנשימה, שמנע ממנה לנשום.

שרת הבריאות שושנה ארבלי אלמוזלינו ביקרה אתמול אצל התינוקת המאושפזת במחלקת הילדים ב„הדסה" עין כרם. במהלך סיור שערכה בבית החולים.

מאז לידתה היתה התינוקת מאושפזת ביחידה לטיפול נמרץ ומחוברת למכשיר הנשמה.

מ"מ מנהל המחלקה ד"ר יגאל שביל סיפר לשרת הבריאות, כי הרופאים החליטו לנתח את התינוקת למרות שמדובר בניתוח מסובך, שרק ספורים כמותו בוצעו בעולם. הרופאים הצליחו לשחזר את קנה הנשימה בעזרת קרום עצם שנילקח מן האגן של התינוקת, וכך הרחיבו את הקנה. הניתוח בוצע בשלבים משום שמדובר בתינוקת כה רכה. (עתים)

(תצלום: אבי חיון)

השחקן הטוב ביותר: בוב הוסקינס (משמאל) זכה בתואר האקדמיה הבריטית כשחקן הטוב ביותר ב־1986. בזכות עיצוב דמותו של נוכל קטן בסרט „מונה ליזה" של ניל ג'ורדן. הפרס הוענק לו ביום א' בלונדון. לצידו – ה„חיפושית" לשעבר ג'ורג' האריסון, שהשתתף בטקס. (צילום: איי.פי)

פרס האקדמיה הבריטית ל„זכרונות אהבה מפירנצה"

הסרט הבריטי „זכרונות אהבה מפירנצה" זכה אתמול בערב בפרסים הראשונים מטעם האקדמיה הבריטית לאמנויות הקולנוע והטלוויזיה.

הסרט, המבוסס על ספרו של א.מ. פורסטר, נבחר לסרט הטוב ביותר לשנת 1986. השחקנית מגי סמית זכתה בתואר השחקנית הטובה ביותר על תפקידה כמלווה של גיבורת הסרט, וג'ודי דנץ' זכתה בתואר שחקנית המשנה הטובה ביותר, על גילום דמות של סופרת רומנטית. השחקן בוב הוסקינס (בתמונה) זכה בפרס השחקן הטוב ביותר, על תפקידו ב„מונה ליזה".

מפיק הסרטים והשחקן האמריקני וודי אלן, זכה בשני פרסים — על הבימוי הטוב ביותר והתסריט המקורי הטוב ביותר — בסרט „חנה ואחיותיה". (עד)

היום — יום ללא עשן סיגריות בבסיסי צה"ל

מאת אבי בניהו, כתבנו הצבאי

היום הוכרז בצה"ל כיום „למניעת עישון". במבצע המאורגן על ידי קצין רפואה ראשי בצה"ל, במסגרת יום הבריאות העולמי, ייערך מסע הסברה מקיף בכל היחידות שיימשך מספר חודשים.

המסע ייכלול, בין השאר, הרצאות מפי רופאי היחידות וחלוקת עלוני הסברה בנושא הפסקת העישון.

היום יפשטו חובשים על פני היחידות, וכל חייל או חיילת ש„ייתפסו" בעישון תודבק להם מדבקת „סמיילינג". במבצע יטלו חלק גם אנשי המשטרה הצבאית, שיעניקו לכל חייל מעשן פרח במקום סיגריה.

„הילולת ר' יצחק שמיר" בנתיבות

מאת שלי יחימוביץ, כתבת „על המשמר"

„מיני הילולה" הייתה אתמול בנתיבות, לכבוד ביקורו של רה"מ, יצחק שמיר. שמיר היה אתמול אורח כבוד של העיר.

„איך, עיירתי, הגעתי עד הלום, איך עיירתי, בסלע נהלום, יד ביד נצעד, אף פעם לא בדד" — זה הפזמון שקידם את רה"מ בבואו לעיירה.

לא רק פזמון חדש יש לעיירה, גם שם חדש יש לה: נתיבות ישראל. ראש המועצה יוסי אבו, ביקש מרה"מ לסייע לו לשנות את שם העיירה לשמו של הבבא סאלי, ישראל אבו חצירא.

במפעל „למען אחי", ביח"ר חריש לייצור בגדי חסידים — מדד שמיר קפוטה, ובבית הרב ברוך אבו חצירא הוא זכה בברכות.

„הזמנתי את צ'יץ ופתאום הוא 'גונב' את הווקליזה"

מאת יהודה צור, כתב „על המשמר"

ראש עיריית עכו אלי דקסטרו כועס על ניסיון עמיתו מתל אביב, שלמה להט, לעתיק את פסטיבל ווקאליזה מעכו לת"א.

לפני שנה התקיים בעכו בחול המועד פסח, פסטיבל של מוזיקה ומקהלות מן הארץ ומחו"ל בפעם הראשונה. הפסטיבל, המכונה „ווקאליזה", זכה להצלחה גדולה, והוחלט לקיימו מידי שנה. אלי דקסטרו אירח באותם הימים את עמיתו מת"א שלמה להט, אשר הוזמן במיוחד וזכה לאירוח ממלכתי כמעט. עתה טוען ראש העיר עכו, „הזמנתי את צ'יץ כאורחי ופתאום הוא עושה לי תרגיל כזה, ואף מחתים את האמנים שהזמנתי למופעים שלנו, להופיע אצלו". מסתבר שלהט שראה כי טוב בעכו החתים את האמנים לתאריכים דומים. בעכו מתקיים הפסטיבל בין 14 עד 16 באפר' ובת"א בין 14 עד 18 באפר'. בעכו מסתבר, לא החתימו את האמנים שהוזמנו להימנע מהופעה דומה באותם התאריכים... במקום אחר.

על היום

24.3.87

יש עבודה במספנות

מאז מונה למספנות־ישראל כונס נכסים, ניכרת התאוששות. ארבע ספינות חדשות כבר משייטות בימים. אתמול הושקה החמישית, הגוררת „איתנה 2". שמואל בירן, ממנהיגי המאבק: „זאת היתה הדרך הנכונה"

מאת יואב אביב

„קשה לי להאמין, רק לפני שנה הסתובבתי פה עם שלטים בידיים ולא היה לילדים שלי מה לאכול, והיום מפזרים פה הררי תקוות. מה אגיד לך? מהפך שלהם לאוזן של אלוהים" אמר אתמול אחד העובדים במספנות ישראל, במקום השקת הגוררת המתוחכמת „איתנה 2". לפני תחילת הטקס היו עדיין רבים שהטילו ספק ואמרו כי אין כל חדש, אבל אם לשפוט על פי מה שהציג המנכ"ל, זאב אלמוג, עתידן של המספנות נראה מבטיח.

האכטלה הסמויה במספנות ישראל החלה כבר לפני שש שנים. 1981 היתה שנת המפנה לרעה. רק שנתיים מאוחר יותר, לאחר שאנשי המספנה הבינו כי אי אפשר להמשיך בדרך זו, הם התירו לנציגי התקשורת לגלות טפח מהמתרחש בתוך מספנות ישראל, שעד אז נחשבו ליהלום שבכתר התעשייה החיפנית והישראלית.

לציבור התגלה כי במספנות ישראל שיחקו העובדים בשש־בש בכל בוקר ודומינו בצהריים. אוניות לא בנו שם יותר.

חזרו להתבצר

בשלהי 1985 כבר היה ברור לכל, כי המצב אינו יכול להימשך. חובותיה הגדולים של המספנה איימו למוטט את יסודותיה. הפצצה התפוצצה בינואר 1986; למספנה מונה כונס נכסים, וזה פנה לבית המשפט בבקשה להוציא את 650 העובדים לחופשה בת חודש ללא תשלום, לצורך בדיקת המצב במספנה ובחינת אפשרות תפעולה מחדש.

באותו לילה סוער בו הוצא צו בית המשפט שבו העובדים לחצר המספנה על־מנת להתבצר בה. אחרי זמן רב חזרו העובדים לראות את המספנה בלילה, אולם הפעם לא כדי לעבוד שעות נוספות אלא על־מנת להיאבק על חייהם.

המספנה החלה טובעת. משך שבועות התנהל במקום מאבק, בחלקו אלים. העובדים יצאו לרחובות, תקפו את נציגיהם בהסתדרות ואף הגיעו למשרדי הממשלה בירושלים. אתמול אמר שמואל בירן, ממנהיגי המאבק אז: „זאת תחיית המתים. היום כל עם ישראל יודע שדרכנו ומאבקנו היו צודקים. זאת היתה הדרך הנכונה".

הצי השישי מרוצה

מאז מונה כונס נכסים למספנות ישראל יצאו את שערי המספנה ארבע ספינות חד־שות. שתי ספינות קטאמראן, שהוזמנו לפני שנים אחרות, נמסרו לבעליהן והן משייטות היום בגאון בכינרת. שתי גוררות נמסרו לחיל הים.

אתמול הושקה הגוררת המתוחכמת „אי־תנה 2". שתי גוררות נוספות נמצאות בבנייה במספנה וגוררת רביעית תוזמן על־ידי רשות הנמלים בקרוב. מחיר כל גוררת 10.5 מיליון מארקים גרמנים.

השקת „איתנה". אתמול.

צילום: יואל דה־פריס

סמנכ"ל המספנה, הרצל לבון, מקווה שעד אמצע 1988 יוסר גם איומו של כונס הנכסים. „אז אנחנו מקווים להגיע לעצמאות מלאה" הוא אומר.

גם המנכ"ל, זאב אלמוג, כבר רואה אור בקצה המנהרה. לפני ימים אחדים הוא שב מאירופה. שם פגש את מפקד הצי השישי בים התיכון. „לצי השישי יש הקצבה לתיקונים בסכום של 16 מיליון דולר בשנה, במספנות שונות בים התיכון. הצי השישי בהחלט מרוצה מאיתנו, אמר לי המפקד", אומר אלמוג. „הוא הבטיח להגדיל את חלקן של מספנות ישראל בעוגת 16 מיליוני הדולרים."

פרוייקט צוללות

אלמוג הוא אולי איש בשורה גם לעובדים. לדבריו, בתוך חודשיים יוחלט מה בדיוק קורה עם פרוייקט הצוללות לחיל הים. „אם אכן נקבל את העבודה והכל יתנהל כמתוכנן, נקלוט 150 עובדים חדשים למשך שש השנים של הפרוייקט".

במספנות ישראל עובדים היום על פרוייק־טים נוספים, ולאו דווקא ימיים. למשל, קרונות רכבת למפעלי פוספאטים. המספנה הביעה בעבר את רצונה לבנות את הקרונות לרכבת התחתית החדשה המתוכננת בחיפה והיא עשויה לקבל בתוך זמן קצר חוזה לבניית יחידות לחברת החשמל בסך של 100 מיליון דולר.

גם שר התחבורה חיים קורפו היה שם אתמול. חברו מודעי חשב בזמנו שהמספנה הינה בית מלכה קטן. אך בעת סיור שם למד לדעת שזהו מפעל ענק. גם קורפו למד אתמול לקח. כך לפחות הוא הצהיר מעל הבימה. „המספנות הוכיחו לכולם שאפשר גם אחרת", דברי שר התחבורה

אכן, נשמע משכנע.

על הפרק

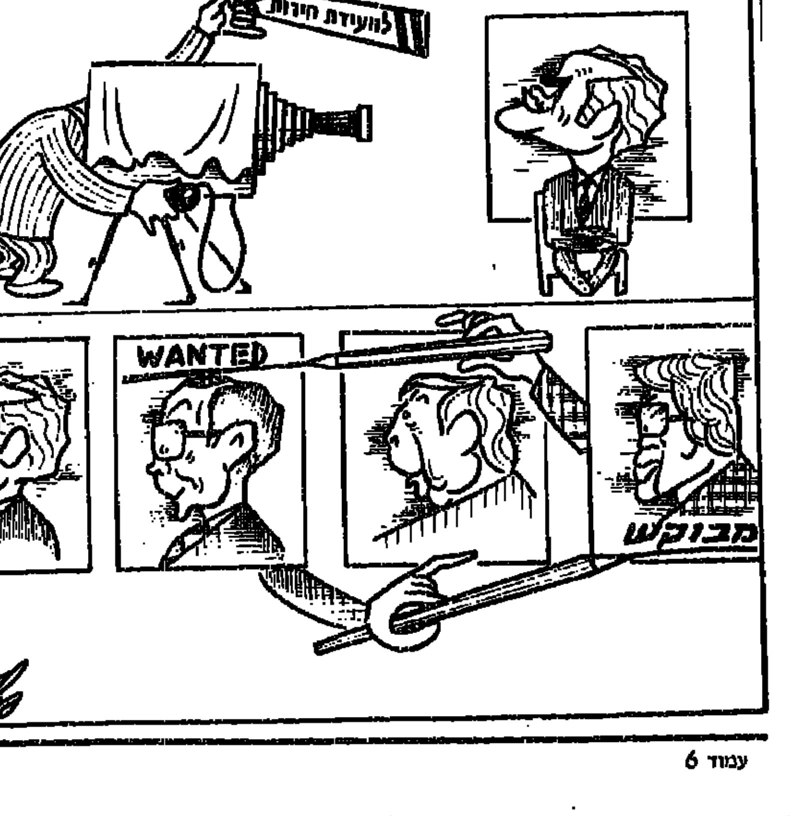

עניין של אתיקה

השפן האמיץ

הניסוי העצמי של פרופסור זאגורי נועד לעודד אוכלוסיה גדולה לא לפחד מניסויים למציאת חיסון נגד איידס. „פעלתי על־פי מופת המפקד בצבא הישראלי, הקורא 'אחרי' ולא שולח את חייליו 'לפניו'. הוא אומר.

מאת ארנון יפה, פאריס.

פרופסור דניאל זאגורי, החוקר הצרפתי שעשה עצמו שפן נסיונות והזריק לדמו „וגם חיסון ניסיוני נגד איידס", מחופר במעבדת הפיסיולוגיה התאית שלו באוניברסיטת זוסיי בפאריס. האם הוא בתהליך גילוי הנשק המוחלט נגד המגפה המפחידה החדשה הזאת, או שמא לקה בשגעון כמו הקצין שניסה על בשרו את מכונת העינויים אותה המציא ב„מושבת העונשין" של קפקא?

מדענים דיברו על התקדמות מעודדת שהופיעה בתוצאות הניסוי. אך הוירוס „HIV", העטוף קוצים חדים ונראה בצילומים מוגדלים כאיזה שרץ זוועתי, עדיין לא הובס. מצפים לנואל שירבירו.

זאגורי, יהודי יוצא קזאבלנקה, חולם להיות המושיע. אך הוא מרגיש בראיון כי אין בידינו חיסון ממש. „לא קילינו ישועה. אנו עדיין מחפשים חיסון, אך אולי נתיב הפעולה שלנו יוביל לתוצאות". פרסום נסיונו העצמאי בבטאון הבריטי „נייצ'ר" מלמד כי אמנם השיג תוצאות מעודדות. אשתקד הוא הותקף על־ידי האמריקנים כמי שמשתמש בבני אדם כואיר כשפני נסיון. אולי מפני כך הוא החדיר לדמו, בנובמבר שעבר, מולקולה בתרכיב של וירוס המשמש לייצור חיסון נגד אבעבועות שחורות, יחד עם חלבון של מעטפת וירוס האיידס, ג.פ. 160. תרכיב זה מתואר כמועמד להיות חיסון. תכלית הניסוי העצמי של זאגורי היתה לחזק את הנוגדנים הטבעיים של הגוף, מה שימנע הדבקה בווירוס האיידס, המחסל את הנוגדנים. „התשובה היא לעורר פעולת חיסון כתאים נוספים לחולי ייצור גבוה של נוגדנים נגד וירוס האיידס. צריך להבין כי בשעה שהווירוס עובר מתא נגוע אל תא בריא יש שלב ביניים, שבו האנטיגנים של הווירוס מעורבים עם קרום התא. מנגנוני ההגנה מסוגלים לזהות את התאים הנגועים. שלב זה מהווה את הטעלה תאי ההגנה".

הניסויים בבני־אדם מיועדים להוכיח, כי ייתכן גילוי חיסון נגד וירוס כה מוטנט. קודם ניסה זאגורי עם צוות חוקרים בזאיר את רעילות התרכיב על חיות. אצל קופים והשימפנזות לא ניכרו תופעות משנה. גם לא בגופו של זאגורי. שבוע אחר שבוע נטל דמו במעבדה. גופו יצר שיעור גבוה מאד של נוגדנים נגד הווירוס. נוגדנים אלה, כך זאגורי, מסוגלים לנטרל את וירוס האיידס ולא ניכרה שום תופעת לוואי בתגובה על החיסון. התוצאה שנתן גופו של הביולוג קיבלה אישור משפני נסיונות אחרים נאיר: שני חולי איידס בזאיר ועשרה צעירים עם סיכון גבוה להידבק במחלה, התנדבו להיות שפני נסיונות לחיסון שלו. מצב שני החולים שופר קלינית. זאגורי אמר כי „התוצאה ברורה: יש תשובה חיסונית בתרכיב שנתגלה כבלתי־מזיק לחלוטין".

זאגורי הזריק לעצמו את החיסון במעבדה בזוסיי על־מנת לעודד אוכלוסייה שלו לא לפחד מפני הניסויים. „פעלתי על־פי מופת המפקד בצבא הישראלי, שמוביל את חייליו אחריו ולא שולחם קדימה", אמר. „אין זו גבורה גדולה. זו אתיקה אישית. לא שעה מחקרנו מיועד לאשר את ההנחה, שאפשר להמריץ את מערכת החיסון." הוא אף כי נעזר במחקריו של הפרופסור הישראלי מיכאל פלדמן, שנתן לו כיוון למחקר.

עתה נותר לבחון את יעילות החיסון לטווח ארוך. השלב הבא, המתואר כעיקרי: מיועד לגלות אם נסיון חיסון זה מסוגל להיות מגן יעיל בפני הידבקות ביחסי מין או דרך הדם. איידס איננה מגפה כמו דבר. הנדבקת במגע מקרי. הווירוס מדבק רק על־ידי יחסי מין, מגע בדם או עירוי דם. שרת הבריאות התירה כאן מכירת מזרקים לנרקומנים כדי להפחית את ההידבקות בשל שימוש חוזר בהם. פה נגמר הנסיון של זאגורי על עצמו. הוא עדיין „יחוק מלקיים יחסי מין עם מישהי נגועה באיידס או לשרוט עצמו במחט נגועה. לא הגיע לדרגתו של אותו קצין במושבת העונשין של קפקא, שניסה על בשרו את מכונת העינויים שהמציא.

הממשלה בקינשאסה מתירה לחוקרים הצרפתים עריכת ניסויים על אלפי מתנדבים. החיסון הנסיוני של זאגורי הוזרק עתה אל עורקי מתנדבים אלה. שימוש בבני אדם כשפני נסיונות בשלב כה מוקדם של פיתוח החיסון מעורר כאן שאלות.

מדענים אמריקנים מתחרים גינו את „הנסיונות הפראיים המבוצעים בידי רופאים לבנים על שחורים בזאיר." העיתונות הזאירית מגינה על הניסויים, בהם היא רואה תקווה יחידה לגאול אותה מן המגפה. האמריקנים מוצגים כקנאים החוששים מאובדן הבכורה והממון שיעניק גילוי חיסון נגד האיידס. זאגורי אמר כי קיבל היתר לניסויים מוועדת האתיקה הרפואית הזאירית, ואינו זקוק לאישור מוועדת האתיקה הצרפתית. הוא מתכנן ניסויים חדשים כדי לחקור כמה נעלמים: האם החיסון שלו פועל נגד כל צורות ההידבקות באיידס? האם המולקולה מסוגלת לחסן נגד כל צורות האיידס, המופיע בפנים רבות כמו HIV 1 או HIV 2, הבא ממערב אפריקה. במעבדה בזוסיי מתקשים להצית אווירת נצחון. חוגגים הישג קטן. אף כי עדיין מוקדם לחגוג.

חולה איידס אפריקני. האם מותר לחוקרים לבנים לעשות ניסויים על שחורים?

אירוס מבולבל

פרחי הנגב פרחו בטרם עת וקמלו בטרם עת. השנה החמצנו

מאת שלי יחימוביץ'

השנה, כמדי שנה בראשית חודש מארס, עלינו לרגל אל גבעת האירוסים. איזור לא גדול, מגודר על־ידי רשות שמורות הטבע. פעם ידעו על קיומו של המקום רק מביני־דבר. עתה התרחב מעגל האוהדים. המוני אירוסים יש שם, על הגבעה הסמוכה לעיירה ירוחם. „אירוס ירוחם" קוראים להם וצבעם סגול עמוק.

השנה, כשהגענו לשם, חשבנו בתחילה שטעינו במקום. אחר כך מצאנו אותם: מאות אירוסים שכבר קמלו ונשרו, עוד לפני שהגיעו לגובהם הסופי. כמונו היו שם עוד כמה מטיילים קפואים, שהורו בצער: השנה פיספסנו.

לא רק אירוס־ירוחם פרח טרם זמנו וקמל טרם זמנו, כמוהו גם אירוס הנגב, הצבעוני הססגוני, העריוני הצהוב, הנביעונית הערבית. כל אלה הקדימו את פריחתם בחודש חמים. משהו במזג האוויר של השנה בילבל אותם.

הרבה מים ירדו השנה בבאר־שבע, אבל לעיתים קרובות נעצרו הגשמים בדימונה. יכולת לצאת מבאר־שבע במזג־אוויר רטוב מאוד, ובתוך 10 דקות לחוש רק ביובש קר, כשמעליך שמיים צלולים. שטפונות כמעט לא היו. הנחלים שבאיזור עין־גדי אמנם הגבירו זרימתם מדי פעם, הפכו לשיטפון מדברי וחסמו את הכבישים — אבל השטפונות נותרו באיזור עין־גדי וגם שם היו מועטים.

כל הנחלים וכל הגבים מלאים במים. חגיגה למטיילים. מזג האוויר כעת הוא אידאלי למטיילים. מי שימהר יזכה עוד לראות את הפריחות האחרונות. שפע המים בגבים — גם בנגב ובמדבר יהודה, גם באיזורים דרומיים יותר.

שמוליק שפירא, מנהל רשות שמורות הטבע במחוז הדרום מספר, שלפני כמה ימים העבירה הרשות שמונה פראים משמורת „חי בר" יוטבתה — למכתש רמון. כעת נמצאים הפראים במכלאת איקלום, ועוד מעט ישוחררו אל חבריהם שבמכתש. אז יגיע מספר הפראים שם ל־24. כמה מנקבות הפרא ממתינות להמלטה.

לא במקרה הובאו הפראים עכשיו, אחרי ההזדווגויות ולפני ההמלטות, כשהעדר המקומי רגוע. שפירא אומר, שכעת יש להם הרבה מאוד ירק ומים, וכך יסתגלו לסביבתם החדשה ללא טראומות. אביב לפראים.

הבדואים חוגגים כעת את חג אל־חמיס, המציין את סיום החורף ותחילת הקיץ. עבור הבדואים, שכידוע אינם זכאים בדרך־כלל להקצבות מים ממשלתיות, היתה העונה הזו עונה טובה מאוד. מי שלא הרוויחו מהמים הרבים שירדו בעונה זו, הם אנשי המושבים הדתיים שבצפון הנגב. בשנת השמיטה נחה האדמה, וכמות המים ממילא לא היתה משמעותית למגדלים. אבל גם הם יוכלו, יחד עם הבדואים, ליהנות מהפריחות הדרומיות.

האירוס הקדים את המטיילים (צילום: פפא)

פריחה גנטית

מאת יוסף שמי

פריחת האביב מביאה עימה גם את האלרגיה. חשופים לה במיוחד חולי קצרת ומי שרגיש לאבקות פרחים, לדשא, עשבים ועוד. אולי גם חולי „אולקוס" יסבלו בשל עונת הפריחה. יש המגיבים בנזלת או באודם בעיניים. ישנן גם תגובות אלרגיות המתבטאות בפריחות בעור.

גם מבצעי הניקיון לקראת חג הפסח מרים את גרגירי האבק באוויר, ואלה חודרים לדרכי הנשימה ולעיניים. יש והתגובה היא סוערת: מופיע חום, נפיחות, קשיי נשימה, נזלת וכמובן קצרת אצל הסובלים כרונית ממחלה זו.

ההבדלים בין התגובות אצל אנשים שונים מקורם גם בתורשה. המנגנון הגורם לתגובה נוצר עוד אצל העובר. ההורים הם שנתנו לו נטייה לדרך החיים — מערכת של גנים עם כושר תגובה, שהוא לפעמים „טוב מדי". כושר התגובה נגד פולש עובר בתורשה. כאשר חודר לגוף „פולש", נוצר נוגדן, אם אותו חומר (אנטיגן) חודר לגוף בשנית הוא נתקל בנוגדן, המנטרל אותו. באלרגיה, התגובה הנוצרת בין האנטיגן ובין הנוגדן היא מזיקה. לא כל התהליך ומנגנון התגובה גורמים לרפואה. חדירת אבקני פרחים, למשל, גורמים בתנאי תנוף חומרים ביוכימיים פעילים ביותר. בין התגובות האלרגיות גם התרחבות כלי הדם, דבר המוביל לירידת לחץ הדם ולפעמים גם להלם: התנפחות הריקמה הרירית — נוזלים וריר הם בין התופעות הידועות של תגובה אלרגית. התגובה האלרגית תלויה במקום חדירת האלרגנים, בכמותם ועוד. נקודות תורפה מבחינה זו הם האף, העיניים, הגרון, הסימפונות.

אין זה פשוט למצוא את מקור האלרגיה, שכן אותה תגובה יכולה לבוא לגבי אלרגנים שונים במיוחד קשה למצוא את המקור אצל אנשים המשוטטים באתרי תיירות, על שפת הים, הבריכה ואף בגינה ליד הדירה. כאשר יודעים את מקור הצרות יש כמובן להימנע ממגע עם „הגורם העוין". אם אתה אלרגי לסוג של פרחים, לחתול, לכלב, לסוס, לקשקשי יונקים וכדומה — פשוט התרחק מהם. אבל האלרגיה האביבית כרוכה בגורמים כה רבים, עד כי קשה מאד לאתר את „האויב".

הטיפול בתגובה אלרגית אינו דבר פשוט, אין תרופה לנזלת השחת, לנזלת אלרגית. אפשר רק להקל על החולה בתרופות אנטי־היסטמיניות ותרופות דומות.

בישראל האביב קצר יחסית — חודש ימים לכל היותר. האביב שלנו משופע בימי ערב. בימים אלה אנו מועדים לכאבי ראש ורגישים ליונים חיוביים. אשר כלל אינם חיוביים לאנשים הרגישים לשינוי

גם דגים מרגישים

הצמחיה כמו לקחה מקל נדודים ויצאה לצבוע את המידבר. החולד קישט את השדות בתלוליות עפר טרי. האביב משתולל. צמחים וחיות משתתפים בחגיגה

מאת חיים מרגלית

איזו שנה, איזו עונה — מתלהבת ציפי ... מדריכה ותיקה בחברה להגנת הטבע. הגשמים הראשונים, היא מזכירה, הקדימו ... וירדו בנובמבר ולאחריהם בא גל חום. ... באו גשמי דצמבר, ושוב ימים שטופי ... ואז ירדו גשמי ינואר. ומי זוכר היום, ... את שמי ינואר שהכהיקו כצבעם ... וגשמי מארס לאחר הפסקה של ... היה לנו חורף ששנים לא היה כמוהו. ... יש תוצאות שרואים אותן בשטח. ... היא מכריזה, ומייד תראה ... נגעות, כהרים, בוואדיות שעוד ... שלוליות מים ובנחלים, את החג ... של הצומח והחי. יש צמחים ... אם אפשר להגדיר כך את ... סחלבים ואירוסים ... בדרך כלל במחצית אדר, לקראת ... שבועיים לפני כן. הצמחיה כמו ... מקל נדודים ובגלל הגשמים הלכה ... לתוך המדבר. הנראה כמו מדבר ... ונהדר ביופיו. שטחים של קירה שעירה ובתוכם כתמים גדולים של צבעונים באודם לוהט.

והנה, בעוד אנו משוחחים נשמע קולו של העורבני. המחזר במרץ אחר העורבנית. בני כנף אחרים חוצים שמיים ומחזיקים ענף או עלה לחיזוק הקן שהם עסוקים בבנייתו. ציפי מדברת על קינון חוגלות בשדות ועל חגיגת צבעים במדבר יהודה, חגיגה מרהיבה לאחר שלוש השנים השחונות שפקדו אותנו. הכל פורח וחי — הלוטם המרווני לבן העלים, לוטם שעיר ורוד וביניהם צבעונים מלוא חופניים, כלניות אדומות, לבנות וסגולות, וכל אלה כמו זועקים בקול גדול „אבקוני, הפרוני"? וכמו שמעו הזבובים והדבורים את קול הקורא הזה והם מתעופפים לעשרות, למאות ולאלפים, מכוסי אבקה וצוף האהבה ומפזרים אותו בשכל ובחשבון שבני אדם אינם מסוגלים לרדת לעומקו.

„דם המכבים" גם הוא שמע לקול הטבע והקדים לפרוח ליד „לשון הפר" הכחול, ומעליהם מתרוממים בפריחה מרהיבה האורן, האלון והער האציל (הקרוי בלשון בשם רפנה).

בגליל העליון, בשמורות ומחוצה להן, פורחים בני החצב היקינטוני בצבעי סגלגל. על הכלניות כבר דיברנו ולא לשכוח את הנוריות. ואם הצמחים ככה, ברור שבעלי החיים מכל הסוגים והמינים שותפים מלאים לחגיגה הגדולה. לטאות זריזות מזנקות ממקום למקום ולחולד באה עונת ההמלטה. הנראית בבירור בתלוליות העפר הטרי המקשטות את השדות. שגם חולד חסר עיניים מרגיש בדמו ובחושיו שאביב בא ואהבה יש, והתוצאות יתרוצצו באחו בקרוב.

החורף עבר והאביב הגיע והכל מרגישים וחוגגים שהיה מטר משקה, מרווה, מערן וממשיך, ור' אבא היה אומר כי אף אבנים מרגישים וחכמים אומרים שגם דגים מרגישים, ואם אבנים ודגים מרגישים, אין פלא שכל הצומח והחי מרגיש ונענה בשמחה. ומה עם בני האדם, האם הם מרגישים?

זה כבר סיפור אחר לגמרי.

הגשמים הטביעו את כל התחזיות

מאת יוסף גלילי

על קו המאות ה־21 הטבע עדיין אמין יותר מאשר תצפיותיהם ותחזיותיהם של ... ומומחים למיניהם. על שנה ... והמשך בצורת וצדיקו ... החקלאות, אריק נחמקין, וסגנו ח"כ ... כאשר נקטו בקו זהיר ומאוזן ב... לקיצוץ מכסות המים לחקלאות. ... גם הקיצוץ של 200 מיליון קוב ... לחקלאות — 160 מיליון קוב), ... בחקלאי ובפרנסתו. למרבה הפלא, ... עם הקיצוץ המכאיב ועמדו בו. ... ההידרולוגי צומצם רק ב־15 מיליון קוב ... 40 מיליון קוב שהיה עליו לקצץ. ... הברכה איננו את שלושת מפלסי ... בכינרת, במאגר החוף ובמפלס ... המצטבר במשך 20 שנה. ... להמשיך בחסכון ובקיצוץ מכס... של 5 עד 10 שנים, על מנת לאזן ... הגרעון ההידרולוגי באוגר.

שעת חירום

... הקיץ 1986 יצאנו „יבשים" ... מפלס הכנרת נמצא בשפל הסף התחתון (212.45 מטר מתחת לפני הים), ומפלסי מי התהום נמצאו מתחת ל„קו האדום": בארות מים רבים המליחו, ואחרות עמדו בפני סכנת המלחה. בארות בטבע חדלו לנבוע, המאגרים העיליים עמדו ריקים ומשק המים ניצב בפני שוקת שבורה.

לאור המצב הקשה הסמיכה ממשלת ישראל (מישיבתה מיום 23.3.86) את שר החקלאות להטיל הגבלות על השימוש במים באמצעות תקנות לשעת חירום. שר החקלאות הורה על קיצוץ שנתי בשיעור של עשרה אחוזים במכסות המים לחקלאות ולמגזר העירוני, דבר שנועד לחסוך כאמור 200 מיליון מ"ק מים בשנה (קיצוץ זה עודנו בתוקף ויחול גם על שנת 88־1987). ישנם גורמים המציעים לקצץ 3־2 אחוזים נוספים.

בחודשים אפריל־ספטמבר 1986 שאבה „מקורות" מהכנרת במוביל הארצי 135.9 מיליון מ"ק מים, לעומת 237 מיליון מ"ק בתקופה מקבילה אשתקד (לפי נתוני דובר „מקורות", מרדכי יעקובוביץ). זו היתה תמונת המצב עד בוא הגשם הראשון בתחילת אוקטובר, ובעקבותיו גשמים רבים נוספים, שנמשכים לסירוגין, בהפסקות מתאימות. גשמי אוקטובר הביאו לירידה של 26 אחוז בצריכת המים (לעומת ההקצבות). גשמי חודש נובמבר הביאו לירידה ב־22 אחוז בצריכת המים, בעקבות ירידת גשמים בשיעור של 200־450 אחוז מעל לממוצע הרב־שנתי לחודש זה. נוסף לכך הקיצוץ במכסות המים וההיענות, בעיקר של החקלאים, לחסכון במים. מצב דומה היה קיים גם בחודש דצמבר.

בחודשים ינואר־פברואר 1987 היתה כמות המשקעים נמוכה מהממוצע הרב־שנתי לחודשים אלה ונעה סביב ה־30 אחוז, למעט הנגב הצפוני.

נכון להיום (סוף מארס), מפלס הכנרת עומד על מינוס 210.15 מטר, דהיינו, מאז תחילת עונת החורף עלה המפלס ב־2.30 מטר — 390 מיליון מ"ק. סביר להניח, כי אם יירדו גשמים נוספים, ובעקבות השלגים בחרמון, ניכנס לעונת הקיץ, לראשונה זה שלוש שנים, עם כנרת מלאה (דברי מרדכי יעקובוביץ). במקביל חל שיפור משמעותי במפלס מי התהום (האקויפרים).

כמות המשקעים, שירדה בחורף האחרון, עולה בהרבה על הממוצע הרב־שנתי; במקביל נתמלאו המאגרים העיליים במים. מצבו של משק המים השתפר ואינו עוד חמור כפי שהיה. למרות זאת, הגרעון ההידרולוגי המצטבר, שהוא שווה ערך לתצרוכת המים השנתית של המדינה, ימשיך להעסיק אותנו. חיסולו מותנה במספר שנים גשומות במיוחד, דוגמת השנה המבורכת הזאת.

מילוי הכנרת למפלס האופטימלי שלה יוצר מצב חדש. הוא מאפשר לפורום המים, בראשותו של סגן שר החקלאות ח"כ כץ עוז, לשקול ביטול ההצעה שהועלתה על־ידי נציבות המים, במועצת המים ב־1 בינואר 1987, לקצץ שוב במכסות המים לחקלאות. הכוונה היתה לקצץ בין אחד לשלושה אחוזים נוספים, כפי שנקבע ברשיון של השנה שקדמה לשנת הרישוי הנוכחית (1987). זה, נוסף להקטנת כמות המים המוקצית לחקלאות ב־5 אחוזים לכל צרכן באזורי המצוקה (אזור החוף). במועצת המים לא הגיעו להחלטה עקב התנגדותם של החקלאים, בעיקר של המרכז החקלאי.

סוכם לבחור ועדה להספקת מים, אשר תשמע את התנגדויות הצרכנים ובעיותיהם. מ־100 נציגים מן המגזרים: המושבי, הקיבוצי והפרטי, הביעו התנגדות להצעה של נציבות המים.

עיקר טענות החקלאים התמקדו נגד הקיצוץ של חמישה אחוזים במאגר החוף. כל קיצוץ נוסף מחייב עקירת מטעים והקטנת הפוטנציאל החקלאי, כדברי גרשון סוקול הממונה על בעיות המים באגף המשקי במרכז החקלאי.

הוועדה להספקת מים, שנבחרה על־ידי מועצת המים, סיכמה את דיוניה וממליצה לנציבות המים:

- לתת עדיפות להשקעות הדרושות כדי לחבר את אזורי המצוקה למערכת הארצית;
- להקפיד השנה, יותר מעד כה, על שימוש במים בהתאם למכסות, כלומר מניעת חריגה בכל אזורי הארץ;
- הימנעות מקיצוץ של 5 אחוזים נוספים באזור המצוקה;
- לקצץ השנה עד שלושה אחוז מהקצבות של אשתקד.

אם עד 5 במאי 1987 יתמלאו שלושת המאגרים (וזה המצב לאשורו), תיתכנס הוועדה מחדש בחודש מאי ותבחן את האפשרות להחזרת הקיצוץ של 1 עד 3 אחוזים לחקלאים.

ראש דסק לענייני היום: לוי מורב
עורכת אחראית של ענייני הפנים: עמית אנטשר

זכות מפוקפקת

מאת יעקב הורביץ

ברצוני להגיב על רשימה של מארק גפן „והמיטנה לא עוכל" („על המשמר", 16.3.87).

משה סנה הצטרף למפ"ם על חשבון „המאריטו" של „אחדות העבודה". זכורני היטב, כי מאיר יערי התנגד לצירוף סנה לוועדה המדינית. חנני מבין „אמר מאיר — שאיש, שאף אתמול היה ציוני כללי עשה מיטנה גדול בדרכו, ויש לו מקום במרכז המפלגה, אולם עוד לצירופו לוועדה המדינית עליו עוד לחכות.

יצחק בן־אהרן, שהיה מזכיר המפלגה מטעם מחצית „אחדות העבודה", סתר את טענת מאיר בנימוק, כי אין זה עניינו של „השומר הצעיר" את מי הם מציעים לייצג, בדיוק כמו שהם אינם מתערבים במינויים הפרסונאליים שעושה „השומר הצעיר". כעבור זמן לא־רב „ערקו" יחד עם סנה, והצטרפו לעמדות שייצג „השומר הצעיר" חנה למדן ודוד ליפשיץ ז"ל. תגבורת זו, שקיבלה המחצית של „השומר הצעיר", סייעה להקמת „חזית השמאל" — אחת ההתארגנויות האומללות ביותר בשדה המפלגתי שלנו, אשר הביאה לכלל מאיורזאציה על „אחדות העבודה", והכשירה את הקרקע לפילוג מפ"ם.

לזכותה המפוקפקת של „חזית השמאל" יש לייחס את העובדה שבוועידה השנייה של מפ"ם (חיפה 1951) נפלה ברוב קולות הכרעה, שבין יסודות המפלגה תהיה, בין היתר, „תורת המארכסיזם־לניניזם, כהשקפת־עולם וכדרך המאבק המדיני של תנועת הפועלים המהפכנית בעולם". לא רק טבנקין התנגד לצירוף הלניניזם, אלא גם מאיר יערי. קיום „חזית השמאל" איפשר קבלת החלטה אומללה זו, שהיתה לאחר מכן בכייה לדורות.

„במאבק זה תלוי גורלך"

משה סנה הגיע לסוציאליזם, דרך תפיסת המאורעות המתרחשים במדיניות העולמית. בוועידת האיחוד של מפ"ם (23—24.1.1948) הוא אמר: „יש מכנה משותף לכוחות הנגדיים, לכוח שאינו יודע שום פשרה עם פאשיזם, לכוח הרואה בשנאת ישראל סכנה לעצמו, לכוח המנוגד לאימפריאליזם והכונה על ברית עמים חופשיים. הרי אמת ויציב הוא, כי האימפריאליזם אינו אלא שלב עליון של הקאפיטאליזם. ומולו הכוח, שאינו רוצה להתפשר איתו ולא לתקן אותו, אלא להפיל אותו — הסוציאליזם המהפכני. במאבק זה, במהלכו, בתוצאותיו, תלוי גורלך, אדם יהודי? היכול להיות ספק, אייה מקומך כאדם, כיהודי"? (ועידת האיחוד, עמ' 44).

כידוע, אין לך דבר יותר נזיל מעמדות של מדיניות־חוץ, גם כשהן נהוגות בידי מפלגות פוליטיות. מנהיגי הסוציאליזם הנורעים, שהגיעו מכתי עשירים לכלל הזדהות עם המוני העם העניים ומעמד הפועלים הלוחם, עשו זאת מטעמים מוסריים טהורים ולא משיקולים טכטיים של מאבק מדיני. מארכס הצעיר כתבו „חוהו האימפראטיב הקאטגורי המצווה להפוך כל אותם תנאים, שבהם מצוי האדם כיצור מושפל, מדוכא, מוזנח ובזוי" (כתבי שחרות, עמ' 72).

מייסד המפלגה הסוציאליסטית האוסטרית, ויקור אדלר היה רופא בשכונות העוני של וינה, אשר הזדעזע ממראות עיניו והיה לסוציאליסט לוחם. טרוצקי כמו אוטו באואר, שאירגן את פועלי הוריו העשירים לשביתה, ואפשר להוסיף את רוזה לוכסמבורג ועוד.

כתב הפלסתר, שכתב סנה נגד הציונות מעיד, כי הוא לא „עיכל" (אם לנקוט את הביטוי של מ. גפן) את המתודה המחשבתית הדיאלקטית בתחום החברה, שביסס מארכס. התחלת האימפריאליזם הציוני מימי אברהם אבינו היא סימן לגישה תעמולתית, רחוקה ת"ק פרסה מתפיסה היסטורית מדעית. מעריצי סנה כיום, המתמוגגים מכשרונותיו הברוכים, שאין להטיל בהם ספק, חייבים להציג לעצמם את השאלה: מה היה קורא אילו נכשלה מלאכת ההסברה והחינוך המפוארת שאליה נחלצו מנהיגי תנועתנו, ותכנונותיו של סנה להרוס את התנועה היו מתגשמות. הימלטות משאלה בלתי־נעימה זו איננה מעידה על אומץ־לב ויושר אינטלקטואלי.

אחרי הכעס, רחמים

מלחמת אגודה באגודה על קוצה של — יהדות. ניהל יצחק חסון, איש „אגודה חילונית בישראל" נגד אגודה ישראלית למען יהדות הומניסטית חילונית ● הפנייה לגירושה של האחרונה מהברית העולמית ההומאניסטית — נדחתה ● „למלשינים אל תהי תקווה"

מאת דב בר־ניר

„ולמלשינים אל תהי תקווה" — כתוב בתפילת השמונה־עשרה. לטעמי, כמדי מאה בלתי־עדינה זאת מתאימה להפליא למר יצחק חסון, איש האגודה הקרויה „אגודה חילונית בישראל" — להבדיל מן האגודה שהקים פרופסור יהודה באואר, בשם „אגודה ישראלית למען יהדות הומאניסטית חילונית". שימו־לב: להל־כה מבדילה מלה צנועה אחת בין שתי האגודות — והיא: „יהדות".

מר יצחק חסון רווה בשאט־נפש את המלה המגונה הזאת. עוד יתברר כי יהדות — יוקי עם יהודי — יוקי מדינת ישראל כמדינת־יהודים — יוקי ומאחר שיהודה באואר וחבריו מודים קבל עם ועדה— ואפילו בפורומים בינלאומיים — כי יש יהדות, ישנו עם יהודי, יש מדינת העם היהודי, אי־שם בישראל, חובה קדושה היא למר חסון, לשגר בדחיפות תזכיר לאינטרנאציונאל ההומאניסטי והאתי (בל־עז: INTERNATIONAL HUMANIST AND ETHICAL UNION) הדורש למעשה את גירוש אגודתו של יהודה באואר מאותו אינטרנאציונאל — ולא, אזי חסון מחרים את כינוס, שהתקיים באוסלו באוקטובר 1986 — וכך היה.

יתירה מזו: חשכו עיניו, כאשר אותה ברית עולמית הומאניסטית ואתית דחתה מעל פניה את הפנייה המחוצפת של מר חסון ומרעיו. הקיצור: למלשינים לא היתה תקווה, ואינני מאחל לו את המשך הדברים בתפילת שמונה־עשרה, שבה נאמר כי „כל הרשעה כרגע תאבד, וכל אוייבי עמך מהרה יכרתו, והזדים מהרה תעקר ותשבר ותמגר במהרה בימינו". אני דווקא מאחל למר חסון בריאות טובה, ואפילו אומר משהו על טיעוניו הכוזבים.

הגדרה עצמית — פרט ליהודים

בגנים הציבוריים בגרמניה, בתקופת היטלר, היה שלט שהכריז: „הכניסה אסורה לכלבים וליהודים". משהו דומה מצאתי בתזכירו של מר חסון לאינטרנציונאל. תזכיר זה נשבע בכולו „אני מצטט — „למען ההכרה בזכותה של כל קבוצה לאומית, אתנית או דתית להגדרה עצמית". יתירה מזו, בהתרגשות שאין לה גבול, מוסיף ומזכיר כי „ההומניזם איננו יכול להישאר אדיש לנושאים כגון שיחרור לאומי". תהי איפוא צ'אד, זאיר, ניגריה באמריקה, או תאילנד או קמבודיה באסיה — אך מה ליהודים, פתאום, לכל החבורה הזאת — כל עם על תרבותו, מורשתו וההומאניזם שלו, שלא קם כהולאנד של אראזמוס מרוטראדאם, או בצרפת של ראבלה אבק־אדם יהודי זה, הקיים ארבעת אלפים שנה — לעם ייקרא? מליון וחצי־מים על הברוחם בהסתדרות הציונית

(המשך בעמוד 10)

בעריכת יצחק שור

מוֹרה בלי מערכת

חוסר הארגון שקיים בהוראה מונע מן המורים, עד הרגע האחרון, לדעת באיזה בית־ספר שאו כיתה ילמדו ועקב כך הם מחמיצים את השתלמויות הקיץ, שלהן הם זקוקים כאוויר נגד שחיקה ● גם נטישתה של המורה בזירת־ההוראה מיועצות, אחיות ופסיכולוגים — מתסכלת ● אז מה בדיוק רוצים מהמורה?

השאלה המינהלית־חינוכית החשובה ביותר לקראת שנת הלימודים הבאה היא — האם יודע כל מורה עד סוף חודש מאי, באיזה בית־ספר ובאיזו כיתה ילמד, ומה יהיו תפקידיו הנוספים בבית־ספרו. מורה, שיידע פרטים אלה במועד, יוכל להירשם להשתלמות קיץ, להכיר את תוכניות הלימודים ואת דרכי ההוראה החדשות.

סוגייה זו העלתה דליה איציק, יו"ר הסתדרות המורים בירושלים, וחברת ההנהלה הארצית של המורים, במכתב ששלחה עוד בראשית שנת הלימודים הנוכחית למנהל המחוז, ד"ר יוסף יונאי. השאלה הוצגה בעקבות הפיטורים ההמוניים בסוף תשמ"ה, שבסופם הוחזרו אמנם רוב המורים לעבודתם. אלא שבינתיים שובשו באורח ניכר סדרי העבודה, ואילו המפקחים נאלצו לעסוק בשיבוצים עד אחרי החגים. מורה מתוסכלת ביטאה את קשייה בפני דליה איציק במלים הבאות: „הטילו עלי לחנך כיתה, שמעולם לא לימדתי. כל ההשתלמויות הסתיימו, ואינני יכולה להתרענן".

השתלמות הקיץ של המורה היא אחת התרופות הטובות ביותר כנגד השחיקה, המאפיינת את מקצוע ההוראה. יותר ויותר קשה להיכנס לכיתות גדושות תלמידים, כאשר נשללת מן המורה העזרה המקצועית שקיבל בעבר מידי יועצים, פסיכולוגים, קציני ביקור סדיר, ומורות לכיתות טיפוליות.

„מערכת החינוך", אומרת דליה איציק, „דורשת מן המורה, כי יהיה 'סופרמן'. הוא נתון לביקורתם של 30־40 זוגות עיני תלמידים. הוא נתון לפיקוחם של הורים. אך גם של סבים וסבתות. ממונים עליו מנהל ומפקח. ועם כל זאת המערכת איננה נותנת בידו כלים."

רק אחרי שיקרה אסון

מספר שיחות הטלפון העומד לרשות בית־הספר הוא קצוב וזעום. פסיכולוגית מגיעה אחת לשבוע או שבועיים. בגני ילדים יתקינו טלפונים רק אחרי שיקרה אסון. קורה שחסרה אחות בבית־ספר, בן־אלף תלמידים. מדרך הטבע: ילדים רצים, נופלים, מתקוטטים. רשויות השילטון מתעוררות בשעת צרה ומקיימות ועדות חקירה. המחסור במשאבים יוצר מצב, שבו המורה עומדת חסרת אונים מול כמה ילדים מתקשים, משום שחסרה להם מסגרת מתאימה לצורכיהם. הורים רבים זועמים על כך שילדיהם מסיימים את יום הלימודים ב־11:45, ושהמחנכת נעלמת עם הצלצול. מה רוצים מהמורה? שואלת דליה איציק ומסבירה: חלק ניכר מן המורות הן גם אמהות לילדים קטנים, והן רוצות לקבל את ילדיהן בגנים, שיום הלימודים שלהם קוצץ בחצי שעה. הסתדרות המורים סבורה, שיש להקים גנים עם יום לימודים ארוך, ולהגיש בהם ארוחה חמה. זה יאפשר לאמהות עובדות, ולאו דווקא למורות, להמשיך בעבודתן בשקט.

המורה־האם נקרעת בין שתי משימותיה.

פעמיים בשבוע היא משתתפת בישיבות צוות מורים. בישיבות כאלה, ניזונים פרוייקטים חדשים כמו חינוך ודמוקרטיה, תוכניות לימודים חדשות, בעיות של משמעת, אלימות ועוד. בכיתה, מכינה המורה את השיעורים למחרת ומתקנת מבחנים. אבל בבית יש לה גם את הילדים שלה ו...המשכנתא.

הגברים בורחים

המשכורות דלות. גברים בורחים מן המקצוע, או נוטלים עבודות נוספות, דבר שזה פוגע ביכולתם להתמקד בתפקידיהם החינוכיים. מורות בעלות יכולת מסרבות „ליטול פיקוד" ולהיכנס לניהול. אחר כך נשמעות בציבור טענות כנגד מורות, שאינן ממלאות את חובותיהן." בידי משרד החינוך אין כלים לקידום המורה הטוב. בין מורה למנהל אין תפקידי־ביניים. משך העבודה של מורה עומד על 35 שנים. דרושה הכרה ברמה הלאומית, כדי למצוא דרכים לקידום מקצועית של מורים שחוקים.

מעורבות גבוהה של המורים בקהילה, במתנ"ס ובגופים ציבוריים שונים, תחזק את מעמד המורה ותהווה תרופה כנגד השחיקה. ריכוז סמכות ואחריות בידי הרשות המקומית במקום הפיצול הקיים היום בין הרשות המרכזית והמקומית, ימנע בזבוז כוח ושחיקת מנהלים. דרוש גוף עיתוני מקצועי שיהווה „ועדת חינוך", בעלת יכולת תיאום בין כל הגורמים ביישוב, ובעלת סמכות לקבוע מדיניות לטווח ארוך, מסיימת דליה איציק.

מיזוג רק בהדרגה

בבתי ספר בקיבוצים קטנים מצויים 3־5 מבנים המשמשים כחדרי לימוד ומגורים לילדי כיתות היסוד. עתה בא משרד החינוך ומציע לסגור מאה בתי־ספר קטנים בקיבוצים. מיזוג בתי־ספר קטנים הוא צעד מקובל על ברית התנועה הקיבוצית, אלא שיש לעשות זאת בהדרגה: תחילה להקצות משאבים לבניית בית־ספר אזורי, ורק אחרי שהמבנים יהיו גמורים ניתן יהיה להסיע את הילדים למקום לימודיהם־הראשון.

ברית התנועה הקיבוצית, אשר רנה התוכנית של משרד החינוך סבורה כי...

ביצוע תוכנית של מיזוג בתי־ספר זעירים מחייב תכנון קפדני ושכנוע ציבור ההורים. תהליך זה יימשך שלוש שנים לפחות. בית־הספר הקיבוצי הוא קטן מטבעו. המוסדות הלאומיים תכננו את הקמת היישובים, מתוך מגמה לפזרם באיזורי הספר. עד כה נהג משרד החינוך להקציב תקן מוגבל לכיתות קטנות ביישובים חקלאיים. כיתה בת 5־15 תלמידים קיבלה תקן של חצי משרת מורה. עתה מתכוון משרד החינוך לתת חצי משרה לכיתה בת 10־20 תלמידים. ברית התנועה הקיבוצית מציעה פשרה.

מסביר לי מזכיר הברית [illegible] כיתה בת 8־18 תלמידים תקבל [illegible] משרה.

הקיצוצים, שמתכנן משרד החינוך יחייבו פיטורי 350 מורים [illegible] רות מורים רבים אחרים, [illegible] של 5700 שעות שבועיות. [illegible] אתווים מתקן הקיבוצים. משרד האוצר יחסוך 3.4 מליון שקלים. נציגי התנועה הקיבוצית ייפגשו עם ראשי משרד החינוך ועם היועצים הכספיים, כדי לשכנע כי יפעלו מתוך [illegible] ולא מאורח מינהלי [illegible].

ספר לילדים

את חוהל'ה הם יבינו

סיפור חדש על השואה לכיתות היסוד: „האם הנועזה" מאת דבורה קיפניס

בזכות משפטו של איוואן האיום חשוף עתה יותר ציבור ההורים והמורים לשאלה: מאימתי וכיצד ניתן לספר לילדים על השואה? תשובה טובה לשאלה זאת נתנה בימים אלה המחנכת הוותיקה, דבורה קיפניס, רעיית הסופר ומשורר הילדים הדגול, לוין קיפניס. בהוצאת „דקל", שליד הוצאת הספרים זימזון, ראה עתה אור ספרה „האם הנועזה". הספר מספר כיצד הצילה האם את בתה הקטנה חוהל'ה מידי הנאצים.

לדעתי זהו הספר שניתן להכניסו לבית־הספר, ולמוסרו לידי ילדים מכיתות ג'־ו', ללא כל הסתייגות. וזהו סיפור המעשה של האם הנועזה — הגרמנים העלו את היהודים בעיירה לרכבת, אשר הובילה אותם למחנה השמדה. האם מצאה חלון פתוח בקרון, השליכה את בתה הפעוטה וקפצה אחריה. בינתיים מצא שומר יערות פולני זקן את הילדה, אסף אותה אל ביתו וסירב להחזירה לאם. כאשר התעוררה הבת וזיהתה את האם השתכנע הזקן להחזירה, ואף להעביר את השתיים למקום מסתור. אחרי המלחמה הגיעו אמא וחוהל'ה לבית סבא וסבתא בתל־אביב. גם אבא הגיע והשמחה היתה גדולה.

לפי עדות המחברת, בסוף הספר, סיפרה הוא אמיתי. בימים שאחרי המלחמה התגוררה דבורה קיפניס, באותו בית שבו התגוררו סבא וסבתא של חוהל'ה. באחד הלילות שמעה קולות בכי והתרגשות, כשירדה לראות, מה קורה לזקנים שמעה את הדברים מפי האם הניצולה. למחרת הביאו הזקנים את נכדתם לבית־הספר התל־אביבי, שבו לימדה דבורה קיפניס.

צה"ל יילחם גם בחזית העורף?

[ו]עדה בינמשרדית, שמינה שר הביטחון בנושא האחריות לבטחון העורף במינה ועבודת המטה הפנימית בצה"ל, ממליצה להעביר את הטיפול בעורף מידי משרד הביטחון וצה"ל לאחריות המשטרה. על־פי ההצעה תוקם רשות מטות שתאחד את כל הגורמים הפועלים בעורף בעת חירום: הג"א, משטרה, מכבי־אש, מגן־דוד־אדום וכו'.

הועדה העוסדת מאחורי ההמלצה אומרת, כי כיום העורף כיום אינו מאורגן דיו ויש כפילויות בתוך הגופים השונים.

להצעה מתנגדים רבים בתוך צמרת צה"ל ומשרד הביטחון. משרד המשטרה והמטה הארצי תומכים בה, בעיקר בשל התוספת התקציבית הכרוכה במימושה.

אלוף (מיל.) גרשון אקשטיין, שהשתחרר מצה"ל לפני כשנה, היה במשך חמש שנים אחראי על הכנת תוכניות ההתגוננות בעורף בעת חירום ומי שהופקד על הקשר והתאום [illegible] בעניין זה. לדעתו, מתוקף [illegible] האחריות הבלעדית להגנת העורף צריכה להישאר בידי צה"ל ומשרד הביטחון, [illegible] התכוננות נאותה ושליטה [illegible] בשעת לחימה. עם זאת, מציע [illegible] מספר נקודות התייחסות [illegible] לשיפור המצב הקיים:

* העברת הג"א למשטרה משמעותה העברות כל הביטחון ואבטחת העורף למשטרה, לרבות כל המערכות הנלוות, המחוברות כיום לטבורו של צה"ל.

* הכפפת גוף גדול (הג"א) לגוף קטן (משטרה) נדונה מראש לכישלון, בעיקר בשעת מבחן, היות שהמלחמה הבאה, אם תיכפה, תהיה ללא קו מפריד בין העורף לחזית. כך תהיינה גם בעורף בעיות לחימה, שרק צה"ל על מערכותיו עשוי להצליח להתגבר עליהן.

* מסיבה זו, יש להגביר את שיתוף הפעולה בין הגופים והמוסדות הרבים, תחת סמכות אחת, על־ידי הוצאת תורה כתובה ונוהלים מסודרים תוך תרגול לשילוב מערכות.

* אסור למטה הכללי לראות בשיבוץ קצינים בעורף פיתרון לבעיות אישיות או לקידום קצינים טרם שחרורם, כאלה אשר ממלאים תפקיד אחד בלבד ואינם לומדים את המערכות. יש לקדם קצינים מתוך מערך העורף, כאלה אשר רכשו ניסיון וידע שיוכלו לישמו בשעת מבחן.

* יש להקים פיקוד עורף (פיקוד רביעי בצה"ל) על בסיס מפקדת הג"א הקיימת. פיקוד זה יהיה מצומצם בשעת רגיעה, אולם בעת חירום תעמוד בראשו אישיות מרכזית (כמו רמטכ"ל לשעבר), שתדע להתמודד עם המטה הכללי ושאר הגופים כנדרש.

לא לומדים לקח

האלוף משה בר־כוכבא: צה"ל נמצא בפיגור רציני

בסוף השבוע קראתי בפני מספר אנשים במעריבת ומחוצה לה קטעים מתוך ראיון גדול שנתן האלוף משה בר־כוכבא ל„במחנה" בעניין תפקת הלקחים בצה"ל. נחשר מי הדובר? שאלתי, ומאזינים בלי לחשוב, ענו לי מיד „עמנואל ולד...".

ואכן, הדברים הנוקבים והביקורת שהטיח האלוף, הוותיק בצה"ל בעניין תהליכי הפקת הלקחים, והעובדה שהזכיר את מלחמת לבנון כמלחמה שצה"ל טרם חקר אותה וטרם הפיק ממנה לקחים, מזכירים מאוד את הפרק הראשון של הדו"ח שהגיש ד"ר ולד לצה"ל.

בר־כוכבא, שהכין, ריכז וניהל במקצועיות מיוחדת במינה את תרגיל המפקדות הגדול של צה"ל, קורא להקים מחדש מועצה לביטחון לאומי, כדי להגביר את הפיקוח המדיני על תהליכי הפקת הלקחים בצבא. הוא טוען שהנושא מחייב היערכות חדשה לגמרי של צה"ל.

להערכתו, מאז 1978 נמצא צה"ל בפיגור רציני בנושא זה והוא מודאג יותר מדרך התיפקוד של הרמות הבכירות והעליונות בצבא.

בר־כוכבא, צריך להבין, אינו יוצא למלחמה בצה"ל. הוא, כדרכו, משום מבקש להתריע ולתת את הדעה. „יכול להיות שאנחנו נמצאים בצומת האחרון ועודנו יכולים לתקן, כי בשדה־הקרב משלמים על כך מחיר קשה מאוד. יישום הלקחים חשוב לנו על מנת שהמלחמה הבאה, אם תיכפה עלינו, לא תיפתח באופן כושל כמו מלחמת יום הכפורים וסיומה לא יהיה אומלל כמו זו של מלחמת לבנון", אומר האלוף.

בימים אלה שוקד האלוף בר־כוכבא על תיחקור התרגיל, האגפים וכלל הגורמים שנטלו חלק בתרגיל הגדול.

רבים בצה"ל טוענים כי בעוד שיש בצבא תורה שבעל־פה, הרי אין לנו תורה שבכתב. המתעדת קרבות לקחים למען הדורות הבאים. לדעתנו, האלוף בר־כוכבא, שהוא ותיק אלופי צה"ל ומאחוריו מגוון תפקידים בכירים ונסיון קרבי עשיר, הוא האיש הנכון לביצוע עבודה חיונית זו של הפקת הלקחים והעלאתם על הכתב.

יוסי גינוסר — חסות על תנאי

יוסף גנוסר, המכונה „גימל", איש השב"כ לשעבר, עומד להעניק את חסותו לכנס בינלאומי בנושא הטרור, שייערך בקרוב בישראל.

גנוסר, כיום מנכ"ל מכון היצוא הישראלי, הודיע לחברת „דן כנסים", המארגנת את הכנס, כי יתן חסותו לאירוע רק אם הוא יידחה בחצי שנה ובתנאי שהתכנית תיערך בשיתוף ועל דעת המרכז למחקרים אסטרטגיים. המארגנים נענו לבקשתו של „גימל".

ישאל הקורא, ובצדק, מה למכון היצוא ומנהלו ולכנס טרור בינלאומי?

ובכן:
מדינת ישראל ותעשיינים פרטיים מייצרים כיום מגוון מוצרים לשירות הלוחמה בטרור.

ועוד:
הרבה שנים הקדיש גנוסר למלחמה בטרור ורק בסוף הומעד ומעד.

כדאי יהיה לשמוע את דבריו של גנוסר בפתח הכינוס ואת ה„אני מאמין" שלו בנושא הלוחמה בטרור. אולי, בכל זאת, זה לא מה שאנחנו חושבים?
נחכה ונראה.

אהבה בלתי־נלאית

שידבון בכינוס „העבודה" — מן אחד

הפנקס עדיין פתוח

[ב]מהלך השבוע שעבר הופיעו [illegible] [פרס ו]יצחק רבין מאוחדים מתמיד [illegible] מפלגת העבודה והבריוו [illegible] המפלגה האמינה ביותר. [illegible] עיתונאים אומרים, שלא כך בדיוק [illegible] הדברים. אמנם שר הביטחון אינו [illegible] נותן את עיניו לתפקיד יו"ר המפ־[לגה] [illegible] והמועמד לראשות ממשלה. אולם [illegible] „מאחר" עם פרס והאהבה בין [illegible] אינה עזה יותר מאשר בעבר.

בעניין זה גם גילינו, כי לאחר כמה שנים טובות, שבהן נמנע יצחק רבין מלעשות שימוש רב בספרו הידוע „פנקס שירות" (על פרס: „חתרן בלתי נלאה"), חזר הספר משום־מה להיות הנפוץ ביותר בלשכת שר הביטחון בתל־אביב. לשכת השר רכשה באחרונה מספר רב של עותקים שישבו במחסני „ספריית מעריב" במשך כמה שנים, ושר הביטחון מחלק את הספר בחתימתו לאורחים, לגמלאי משרד הביטחון ולאורחים מזדמנים.

כך, למשל, ערך השר לפני כחודש ארוחת־צהרים לכבוד „עברו" מהפלמ"ח, וכל האורחים באותה ארוחה זכו בספר המפורסם, שיצר בעבר מתחים רבים בין רבין לפרס וגרם נזק לא מבוטל למפלגת העבודה. גם שלמה חיית, יו"ר ועד העובדים והאיש החזק של המשרד זכה בספר כשפרש מעבודתו, ועוד היד נטויה. מוזר.

רבין נתקע במכונית ששרון שחק בשדות...

בפעם השישית תוך שנה נתקע שוב השבוע רכב השרד של שר הבטחון עקב תקלה מיכנית.

ביום שבת שעבר, בדרכו מביתו למגרשי הטניס, נתקעו השר יצחק רבין ונהגו יחזקאל שרעבי עם המכונית המקרטעת מסוג „שברולט קפריס" מודל 1982. המכונית, ששימשה כבר מספר שרי בטחון, הספיקה להישחק ולא אחת היא נתקעת בשולי הדרכים ומעמידה את שר הבטחון בפני מצב בו הוא נאלץ לנסוע בטרמפים... גורמים יודעי־דבר העידו, כי הנסיעות הרבות בעבר של שר הבטחון לשעבר, אריאל שרון, שהירבה לנסוע עם רכב השרד בין שדות חוותו שבדרום, גרמו בין היתר, לשחיקה־יתר של הרכב.

לפני כחצי שנה רכש המשרד בעבור השר רכב־שרד חדש בעלות של 75 אלף דולר, אולם רבין, מטעמים של התנהגות ציבורית בעת משבר כלכלי, סירב להשתמש ברכב והורה להעמידו לרשות אורחים רמי־מעלה של משרד הבטחון.

על־פי הוראות שירות הבטחון הכללי, מחוייב שר הבטחון לנסוע ברכב מסוג „שברולט קפריס" ועוזריו מתריעים כבר מפני „ההמתנות" הרבות בשולי הדרכים. אבל רבין בשלו.

הרמטכ"ל רא"ל משה לוי, והנספח הצבאי האמריקני, ג'ון בוואריה — כולם השתתפו במשחק. צילום: בועז לניר

ומי לא בא

ביקור מארץ של מזכיר צבא היבשה של ארצות־הברית, ג'והן מארש, שיזמו ידידי מערכת הביטחון במגמה להסביר בארץ ובעולם כי פרשת פולארד לא פגעה בשיתוף הפעולה האסטרטגי בין ישראל לארה"ב.

ג'והן מארש זכה כאן לקבלת פנים, לחיוכים ולמנת תקשורת שזוכים לה רק רמי־דרג ראשי מדינות. הוא היה מנומס, אבל ידע את הסיבה והשתתף במשחק.

ימים לפני בואו לארץ התקבלה במשרד הביטחון בתל־אביב שיחת טלפון ממשרדו של הנספח הצבאי האמריקני בישראל, קולונל ג'ון בוואריה. האמריקנים ביקשו מישראל שלא להפגיש את האורח עם עיתונאים ו„לדווח פרוטוקול". במערכת הביטחון ביקרו את הבקשה, אבל ידעו כיצד להביא את הביקור אל העמודים הראשונים של העיתונים.

לקבלת־הפנים רבת המשתתפים שערך שר הביטחון לאורח במלון „דן" בתל־אביב, הוזמנו רבים משרי הקבינט, בכירי משרד הביטחון ומשרד החוץ, כל אלופי צה"ל, ראשי תעשיות ה[illegible] ובכירי העתונות בישראל. ממקום חול האחד לא היה שם. הקשרים בין ישראל וארה"ב במישור האסטרטגי אכן לא נפגעו.

הכבוד הנרמס של מי

נקודת המוצא של אלכס ספינרד („על המשמר", 17.3.87, „פולארד, השמאל ומפ"ם), ביחס לפרשת פולארד ודרישת „השמאל" להקמת ועדת חקירה, מגוחכת לדעתי.

מה פירוש „דווקא השמאל נושא את דגל הכבוד הנרמס של ארה"ב בפרשת פולארד" ולכן דרושה ועדת חקירה?

הדרישה להקמת ועדת חקירה היא בראש ובראשונה עניין מוסרי. אך מעבר לכך היה כאן בזיון ומחדל, שהאחראים לו חייבים לתת את הדין. יתכן כי באופן עקיף נדמה ש„השמאל" נושא את דגל הכבוד הנרמס של ארה"ב, אך מה בנוגע לכבוד הרמוס שלנו?

דורון ספקטור, מרחביה

אינכם ראויים

הורגלנו לכך שפוליטיקאים ישראליים משתמשים בשואה, העצום והנורא באסונות שפקדו את העם היהודי מימיו, כדי לעשות הון פוליטי. סבורה הייתי שככל שתופעה זו כואבת, אין עוד טעם לזעוק. אך עתה, לאחר חילול הקודש (אין מלה אחרת שתהלום את דברי השר שריר ב„מוקד" ב־11.3), לא אוכל עוד להחשות.

בנסיונו להגן על החלטתו שלא להסגיר רוצח לשופטיו, הרשה לעצמו מר שריר להתייחס למשפט טרבלינקה, ואמר כי אדמת אירופה ספוגה בדם יהודי וכי דין דמו של יהודי אחד כדין דמו של יהודי אחר.

זה אמת, אדמת אירופה רוויה דם יהודי ודם זה, וכאבם של הניצולים וזעקים נוכח העלבון שישראלי, דווקא שר ישראלי, הטיח במתים ובחיים. יירד נא מר שריר על ברכיו, ויבקש את מחילתם של החיים והמתים. גם כך אינני סבורה שאוכל לסלוח לו.

וגם ראש הממשלה, העושה מדי פעם שימוש לרעה בזכרון השואה, יכול להתנצל, הפעם בשם ממשלתו שבה מכהן שריר. יש בפוליטיקה דבר כאחריות משותפת. סוף כל סוף, שריר דיבר בתוקף תפקידו כשר משפטים וכבר בממשלתו של שמיר. מוטב שהתנצלותם של האדונים הנ"ל תהיה כנה ולא תדבר סתם על „ניסוח לא מוצלח". אי־אפשר להסתפק בפחות מזה.

אלא שאני בטוחה כי לא תבוא כל התנצלות. הבושה הלכה לה לבלי שוב. אומר להם רק זאת: חידלו לפחות מאיזכור השואה — אינכם ראויים להשתמש במלה.

קורדליה אדוורדסון
אושוויץ־בירקנאו
A8709, ירושלים

אהרון פאפו והרבי מלובאביץ'

קראתי בסיפוק רב את מכתבו של פרופ' דן מלר, ורשות הקורא, 6.3.87, „חופן דולרים חרדיים", בהתייחסו להקצאת עמוד שלם לרעבע שניאורסון. אני מביע בזה הזדהותי המוחלטת עם תוכן מכתבו, רק שאני לא „נרדמתי", כי לתמונה זו יש כבר קביעות ב„על המשמר". הוא מופיע עם המסר שלו לפני קוראי „על המשמר" כל ערב חג הפסח וראש השנה.

התרעמתי על כך כבר לפני מספר שנים, אך ללא הצלחה. אולם מכתבו של פרופ' מלר גרם לי דילמה: הח' אהרון אפרת התרעם באחרונה בעיתוננו על הקצאת מקום לעו"ד פאפו, במוסף „הדף הירוק" האחרון. אני אפילו מסכים עם תרעומתו, אלא דא עקא — אני מעדיף הקצאת מקום בעיתוננו לאנשים בעלי דעות מנוגדות לנו ובלבד שיהיו אלה תושבי הארץ, החיים ופועלים בה; אין לפתוח את שערי העיתון לפני הרב מברוקלין להטפה חרדית. אני מקווה שאהרון אפרת יצרף את קולו גם למתנגדי הופעות האליל מברוקלין ב„על המשמר".

אברהם כהן, קרית אתא

למה באמצע העיר?

גם השנה כמו בשנים עברו נערך מארתון תל־אביב ברחובותיה המרכזיים הסואנים והעמוסים של העיר, וגרם פקקים רבים וממושכים וסבל רב לנהגים. אם לא די בכך, אילץ המארתון מאות שוטרים לעסוק בהכוונת התנועה, במקום לעסוק בפעולות חיוניות וחשובות יותר.

נו באמת, חסרים מקומות מתאימים מחוץ לעיר כדי לערוך בהם את המארתון? מדוע, למשל, שלא ייערך בסביבות פארק הירקון?

אלי אלון, תל־אביב

משוואה מעניינת

השופט לנדוי = פרופ' שמיר.
ד"ר רוטנשטרייך = חריש.
והאומנם המשוואה דלעיל מתממשת ביום לעינינו?

יעקב ברוט, חיפה

מדיניות וחברה

פרישה גמישה

חוק גיל פרישה שווה וגמיש לנשים ייכנס לתוקף בסוף מארס ■ בנעמת קיימו „קו פתוח" והטלפונים לא פסקו לצלצל ■ הגברים שאלו על אמא...

מאת רונית מורגנשטרן

לאחר קבלתו בכנסת של חוק גיל פרישה שווה וגמיש לנשים, הוא צפוי להכנס לתוקף לקראת סוף מארס. נעמת קיימה ביום א' האחרון „קו פתוח", בין השעות 4 ל־6 אחר הצהריים בנושא השלכות החוק על נשים עובדות בגיל פרישה.

ליד הטלפונים במשרדי נעמת ישבו חברת הכנסת אורה נמיר — יו"ר ועדת העבודה והרווחה, מאשה לובלסקי — מזכ"ל נעמת ועורכת־הדין עפרה פרידמן — מנהלת הלשכות המשפטיות של נעמת. הן ענו לכ־150 שאלות שהגיעו מכל רחבי הארץ אל שלושת קווי הטלפון. שהועמדו לרשות הפונות. הרוב המוחלט של הפניות היה מנשים. מספר מועט של גברים התעניינו בקשר לרעיותיהם ואחד גם בקשר לאימו.

מי שואל

השאלות התחלקו כמעט שווה בשווה בין אלה שרוצות להמשיך לעבוד לאחר גיל 60, לבין אלה שאינן מעוניינות להמשיך לעבוד אחרי גיל זה. הראשונות ביקשו לדעת מהן זכויותיהן על פי החוק ואם לא תפגע זכותן לקבלת קצבת זקנה מהביטוח הלאומי עם הגיען לגיל 60. האחרות חששו פן החוק יחייב אותן להמשיך לעבוד. עובדות מדינה, למשל, נהנו מהסכם פרישה גמיש כבר קודם ואלו שאלו אם החוק ישנה משהו לגביהן.

ח"כ אורה נמיר: „נשים אינן יודעות מהן הזכויות שלהן. עובדות מדינה ורשויות מקומיות יכלו להמשיך לעבוד עד גיל 65 גם לפני קבלת החוק. אבל במשרדים הממשלתיים עושים הכל כדי לאלץ אותן לפרוש. אמרה לי אשה — אצלנו זו מדיניות לפרוש בגיל 60. אומרים לנו שמקצצים בתקנים ואין מה לעשות — הן לא יודעות שאי־אפשר לאלץ אותן לפרוש".

כמה שאלות אופייניות:

● גבר שהוא חבר ועד עובדי תפעול בנמל אשדוד מתעניין בקשר לאמו. האם בת 59, עובדת במפעל צמר וכבר קיבלה הודעה על פרישתה הצפויה בגיל 60. האם יחול החוק עליה והאם אפשר לכפות עליה פרישה?

החוק יחול עליה, כי הוא יכנס לתוקף בסוף מארס ואם היא אינה רוצה לפרוש מעבודתה, אי־אפשר לכפות עליה פרישה.

● אשתי צריכה לפרוש מהעבודה ב־8 בדצמבר. היא בת 60. אני פנסיונר ושנינו רוצים שהיא לא תמשיך לעבוד. האם בגלל החוק החדש יחייבו אותה להמשיך לעבוד?

— בשום אופן לא. החוק החדש לא מכריח נשים לעבוד לאחר גיל 60. היתרון בחוק הוא שניתן להן חופש־בחירה לגבי גיל הפרישה שלהן מעבודה בין 60 ל־65. אם היא אינה רוצה להמשיך לעבוד, היא יכולה לפרוש בגיל 60 ולקבל פנסיה וביטוח לאומי כפי שמגיע לה.

חוק לא רטרואקטיבי

כאן מסבירה מאשה לובלסקי מזכ"ל נעמת, שנשים שמחליטות להמשיך לעבוד לאחר גיל 60 יקבלו תוספת של 5 אחוזים לשנה לפנסיה שיקבלו עם פרישתן. כלומר, הן יכולות בגיל 65 להגיע לתוספת של 25 אחוז לפנסיה. קיצבת זיקנה מקבלת כל אשה עובדת לאחר גיל 60, שהכנסתה אינה מגיעה ל־50 אחוז מהשכר הממוצע במשק.

אורה נמיר: אי־אפשר לאלץ אותן לפרוש

● אני בת 62. עבדתי במוסד למפגרים „טללים" ברימונה ויצאתי לפנסיה לפני שנתיים. האם החוק יאפשר לי לחזור לעבודה?

— לא. החוק אינו רטרואקטיבי ואפילו נשים שצריכות לפרוש בימים הקרובים לפני התאריך בו יכנס החוק לתוקף, החוק לא יחול עליהן.

● אני עובדת כריילת באריקע לפי חוזה אישי. על פי החוזה שלי אני צריכה לפרוש בגיל 55. האם החוק יחול עלי?

— לא. החוק איננו תקף לגבי חוזים אישיים והסכמים עם קבלנים פרטיים.

● אני עובדת במפעל פרטי וצריכה לפרוש ב־31 במארס. האם אוכל להמשיך לעבוד?

— רוב הסיכויים שכן, כי החוק ייכנס לתוקף כמה ימים קודם לכן.

● אני בת 63, עובדת מדינה. הסכם העבודה איפשר לי להמשיך לעבוד גם לאחר גיל 60. אני משתכרת פחות מהשכר הממוצע במשק ולכן קיבלתי קצבת זיקנה מגיל 60. בנוסף לכך כבר קיבלתי תוספת של 5 אחוזים לשנה לפנסיה. האם ייפגעו זכויותי בתוצאה מהחוק החדש?

— כל זכויותיך מקודם נשארות בתוקף. מי שרוצה במידע נוסף מוזמנת לפנות ללשכות המשפטיות של נעמת.

אחרי הכעס, רחמים

(המשך מעמוד 8)

לקראת הקונגרס הציוני הבא, בדצמבר השנה. תשעים שנה לאחר הקונגרס הציוני הראשון ב־1897 — לתנועת שיחרור תיקרא?

ברגע של ספקנות, ספקדצביעות מטעים התוכיר כי „האנטישמיות, והשואה במיוחד, סיפקו הצדקה מוסרית חשובה לרעיון הציוני" — אך תקרית קטנה זו (שנמשכה אלפיים שנה, ומשהו אירע בטרבלינקה) כל אלה לא היו אלא אירועים ומניים מצערים, שכן עתה, „יהודים רבים מצאו את פתרונם בהשתלבות בארצות אחרות". שימו־לב, קודם־כל, לניסוח אלגנטי זה, המדבר על השתלבות „יהודים רבים", תוך התעלמות מאלה הבורחים מאיראן, מאתיופיה, או מתחילים „להשתלב" בארצות־ניכר, מציע לארגנטינה, מחוץ לאפריקה הדרומית, ואפילו מחוץ לברית־המועצות.

יכולתי אפילו לשאול את מר חסון, השולל מפני את הגדרתי העצמית. כשייך למה שהוא קורא „קבוצה לאומית, אתנית או דתית", מה היה קורה לי, כיליד בלגיה, „המשתלב" בתרבות הבלגית ושונה עורף לכל זיקה ליהדות ולעם היהודי. אילו נשארתי שם. ולא הייתי נענה לאותה ציונות, אשר, כלשונו המסתתרת מאחורי סיסמאות הומאניסטיות"? מה כוחו הוא: „ההומאניסטי" באושוויץ — או שמא המשך חיי „האנטי־הומאניסטיים", הציוניים־הפסולים, במדינת יהודית סמלית ארבעת מיליוני היהודים החיים בישראל, והבאים ממאה ארצות; שלושה־עשר מיליוני יהודים החיים בכל ארצות תבל ורוצים להישאר יהודים, ואפילו אוהדי ישראל — זו תוספה „ריאקציונרית" או שמא בכל זאת אנושית — קדי ההומאניסטיות — לא פחות מקיום העם האמריקני, העם הסובייטי, העם הצרפתי, ואפילו העם הפלשתינאי, שבעיניו הוא בעיניי, כהומאניסט, עד שההומאניזם האמיתי ימצא דרכי שלום ופיוס בין שני עמים, ששניהם סבלו זה מזה, ושניהם צריכים למצוא שבילים לדו־קיום של שלום ביניהם, בצורה ריבונית מכובדת לשניהם. עד כמה שידוע לי, כאשר צרפת וגרמניה לחמו זו בזו, במשך מאה שנה; לא קמו „הומאניסטים" שטענו שלעם אחד יש זכות קיום, ולעם השני — אין.

בשנת 1987 עדיין לא שמע מר חסון על עם יהודי מפוזר בין הגויים, ובכל זאת רוצה לחיות, לסייע למדינה יהודית, לפי מגילת זכויות לכל תושביה, וגם רוצה לשמור ולקיים את תרבותו ומורשתו, כרות תילונית־ראציונלית מודרנית. על כל אלה לא שמע מר חסון — אפילו הוא חי בישראל מן ה„הריבית" של ההשקעה הלאומית העצומה הזאת — ולא זו בלבד שהוא מורד בהיסטוריה, הוא גם יוצא להלשין על עמו ותקוות עתידו. אתם יודעים מה חלף אצלי הרוגז — מרחם אני, על האיש הזה, רחמים הומאניסטיים, המהולים בצער ועלבון — צערי ועלבונו. כיצד אמר ישו היהודי, כמנותו לאלוהיו: „סלח להם — כי הם לא יודעים מה שהם עושים"!

מאזן עגום בבנק דיסקונט

הפסד של 12 מיליון ש"ח בפעולות הבנק בארץ

בנק דיסקונט הציג אתמול מאזן עגום ביותר לשנת 1986. הבנק הפסיד בשנה שעברה מפעולות רגילות, לאחר הפרשה למיסים, כ־12 מיליון ש"ח. קבוצת דיסקונט הפסידה כ־45 מיליון ש"ח מירידת ערך השקעותיה בדולרים. בשנה שעברה הקטין הבנק גם את הפרשותיו לחובות מסופקים בסכום של כ־32 מיליון ש"ח במונחי 1986 לעומת 1985, וזה מנע הפסד גבוה יותר.

לאחר הוספת חלקו של הבנק ברווחי חברות הבת והחברות המסונפות, הוא סיים את 1986 ברווח נקי של כ־2.4 מיליון ש"ח וראשי הבנק, שהציגו אתמול את נתוני המאזן במסיבת עיתונאים, אמרו כי אינם יכולים להיות גאים ברווח הנקי הזה. תוצאות השנה שעברה בולטות בחומרתן בהשוואה לתוצאות 1985 — בה הוצג רווח נקי של כ־23 מיליון ש"ח מפעולות רגילות ורווח נקי כולל של כ־40 מיליון ש"ח.

יו"ר דירקטוריון הבנק, יוסי צ'חנובר, אמר אתמול כי „סיבות שונות גרמו את הירידה ברווחיות — חלקן תלויות בנו וחלקן

● הפסד הון של 45 מיליון ש"ח מירידת ערך ההשקעות בארה"ב

בגורמים חיצוניים, אבל האחריות הבלבדית לרווחיות הבנק היא בידי הדירקטוריון". ראשי הבנק טוענים, כי נתוני המאזן הושפעו מההפרש שבין עליית המדד לבין היציבות בשער החליפין בשנה שעברה. הם גם תולים את בעיית הרווחיות בהקפאת העמלות הבנקאיות והצמצום במרווחים הפיננסיים. שיעור ההפרשה למיסים הוא גבוה ביותר. על רווח של 1.7 מיליון ש"ח הפריש הבנק 13.6 מיליון ש"ח למיסים.

מנכ"ל הבנק, גרעון להב, אמר כי ניתן להסיר את הפיקוח על חלק ניכר מהעמלות הבנקאיות ללא כל חשש מקרטלים של הבנקים. לדבריו, התוצאות הושפעו גם משינויים בשיערוך ניירות־ערך — אגרות־חוב צמודות לכיסוי תוכניות החיסכון — ושינויים חשבונאיים אלה השפיעו על המאזן בהיקף של 10 מיליון ש"ח.

כאמור, אשתקד חל קיטון בהפרשה לחובות מסופקים של הבנק [illegible] במאזן המאוחד הגיע לכ־48 מיליון [illegible] ולעומת כ־66 מיליון ש"ח ב־[illegible] נומינליים). מאחר שחלק ניכר [illegible] נקובים בדולרים, קטן המאזן המאוחד [illegible] אחוזים והסתכם ב־18.8 מיליארד [illegible] האמצעים ההוניים המתואמים הסתכמו [illegible] מיליון ש"ח. לעומת 726 מיליון ש"ח ב־1985. ראשי הבנק הסבירו, כי ירידה זו [illegible] בעיקר מכך שהחלק המושקע [illegible] דיסקונט בנק אוף ניו־יורק" [illegible] ההפרש שבין עליית המדד לעומת [illegible] המוקפא בכ־20 אחוז.

פקדונות הציבור בשקלים לא [illegible] גדלו ריאלית ב־25 אחוז ופקדונות [illegible] במטבע־חוץ גדלו ריאלית ב־[illegible] בפקדונות השקליים הצמודים לא [illegible] שינוי. גידול חל גם באשראי [illegible] שהסתכם ב־2.6 מיליארד ש"ח [illegible] מיליארד ש"ח בסוף 1985. נתונים [illegible] משקפים גידול בכל מרכיבי [illegible] ובמיוחד באשראי בשקלים חופשיים [illegible] גדל בשיעור של 150 אחוז ריאלית.

גרעון להב אמר עוד, כי חלקו של [illegible] החופשי מגיע לכ־20 אחוז מסך [illegible] ושלל את טענות בנק ישראל, [illegible] בשיעור של 15% בלבד באשראי [illegible] הוסיף, כי בנק דיסקונט מיוחד [illegible] פקדונות הציבור בו מהווה [illegible] של הבנק.

בשנה שעברה נמשך הצמצום [illegible] עובדי הבנק, שהגיע ל־5,900 [illegible] של 7,300 עובדים ב־1983. [illegible] הנהלת הבנק תוכנית של [illegible] במסגרתה הוצעו לעובדים [illegible] לגבול של 75 אחוז. לתוכנית [illegible] עד סוף החודש. לדברי יוסף צ'חנובר [illegible] ביקשו כאלף עובדים לקבל [illegible] התוכנית ולגבי 200 מהם הוחל [illegible] הפרישה. הוא אמר, כי הבנק [illegible] שיקבל את הרשימה המלאה [illegible] לאשר את הפרישה.

אורי [illegible]

6,700 דולר לחודש ליו"ר הדירקטוריון

בנק דיסקונט שמר עד היום על סודיות מוחלטת בכל הקשור לשכר בכיריו, ופירסם רק נתונים חלקיים וממוצעים, על־פי דרישת ועדת הכספים של הכנסת. במסיבת העיתונאים אתמול הסכים יו"ר הדירקטוריון, יוסף צ'חנובר, לשחרר כמה מהסודות הכמוסים, ובראשם שכרו שלו.

צ'חנובר מקבל 6,700 דולר לחודש. דירקטורים חיצוניים בבנק מקבלים 5,000 דולר לשנה ו־250 דולר לישיבה. שכרם הממוצע של עשרת בכירי דיסקונט — 9,600 ש"ח לחודש, פלוס תשלומים נלווים בסך 640 ש"ח.

נוסף על כך מקבלים עשרת הבכירים רכב, אחזקת טלפון, מימון שכר לימוד גבוה לילדיהם ועיתון יומי.

לאחר הניכויים מגיע שכר הנטו הממוצע של הבכירים ל־4,000 ש"ח לחודש. צ'חנובר הבהיר בתשובה לשאלה, כי אודי וליאון רקנאטי, שפרשו מהבנק עם היו"ר הקודם, רפאל רקנאטי, קיבלו פיצויי פרישה בשיעור 100 אחוז והם אינם מקבלים פנסיה מהבנק. אלי כהן ורפאל מולכו, שהיו משנים לרפאל רקנאטי ופרשו אף הם בעקבותיו, מקבלים תנאים פנסיוניים ללא פיצויים. משפחת רקנאטי ויתרה גם על זכותה לקבל דמי ניהול בשיעור של 7.5 אחוזים מהרווח הנקי.

א.נ.

גלגלי הבורסה

נמשך ויסות אגרות החוב

בנק ישראל מכר גם אתמול אגרות חוב צמודות למדד מן „המלאי שלו". ערך השוק של כל מניות חיפושי נפט עלה אתמול ב־9.55%, שתקבין את הירידה בערך השוק של כל המניות החופשיות עד כדי 0.03% בלבד. למניות ההסדר היה עודף היצע של מיליון ש"ח, שהוריד את ערך השוק שלהן ל־0.01%. בשוק איגרות החוב עלו הצמודות למדד ב־0.17% בממוצע, בעוד ערך השוק של הצמודות למט"ח עלה ב־0.01%.

הציבור השקיע אתמול 8.25 מיליון ש"ח בקרנות נאמנות המתמחות במניות.

סל המניות ירד אתמול ב־0.06%, ל־1.6953, ושער הדולר היציג ירד ב־0.31% ל־1.6135 ש"ח. דולר נוסעים היה 1.9160 ש"ח. הדולר השחור הוסיף לנוע בין 1.59 ל־1.60 ש"ח.

במניות ההסדר היתה מגמת שערים מעורבת. העליות נעו בין 0.1% (הפועלים מ') ל־4.6% (מימון סחר 5). הירידות נעו בין 0.1% (הפועלים ש' והמזרחי ש' ומ') ל־1.0% (הפועלים מב'). במניות כל"ל ואגוד רג' היו היצעים, שנקלטו ללא שינוי בשעריהן. במניות אי די בי ודיסקונט היתה הפסקת מסחר, עקב פרסום מאזן הבנק. תשואותיהן השנתיות נעו בין 16.62% (כל"ל) ל־16.74% (הפועלים ש').

במניות הבנקים המסחריים שמחוץ להסדר נרשמו רק עליות שערים (ב־%): מי בי — 13.5; הבינלאומי — 3.9; כללי מ"ד 1 — 5.1; הספנות 0.5 — 4.7; בהספנות 0.1 היה היצע שנקלט ללא שינוי בשערה. לאוה"ה — היה ביקוש, שסופק ללא שינוי בשערה.

במניות החופשיות בלטו שוב העליות בחיפושי נפט: יואל 15.0; דלק נפט 5 — 10.0; דלק נפט א' — 13.6; מגן 5 — 13.2; מגן 1 — 6.7; נפטא — 10.0; דלק נפט 1 — „קונים בלבד". לעומתן ירדו: הפניקס 0.1 — 6.4; הפניקס 0.5 — 1.1; קיסריה 0.1 — 8.3; לורדיה 1 — 4.3; אליאנס — 4.6. במניות מפעלי נייר היה היצע, שנקלט ללא שינוי בשעריהן. בעליות ב־10% הפתיעו: אורדן 5 ומטוויות 5.

בשוק איגרות החוב עלה המחזור ל־9.6 מיליון ש"ח, מזה כ־2.2 בסוג „שגיא", מיליון ש"ח בגליל 4.25% וכ־2.4 מיליון ש"ח בצמודות ב־80% למדד.

במלווה קצר מועד נעו התשואות החודשיות בין 1.98% ל־2.18%, והתשואות השנתיות בין 26.50% ל־29.75%, תוך מחזור קטן יחסית של 1.8 מיליון ש"ח.

„גליל (נהריה) טכנולוגיות מתקדמות" הודיעה, שהפסדה המתואם בשנת 1986 הסתכם בכ־1.4 מיליון ש"ח, לעומת כ־1.4 מיליון ש"ח בשנת 1985. הוצאות החברה למחקר ופיתוח קטנו מסך 354 אלף דולר בשנת 1985 לסך 125 אלף דולר בשנת 1986. בניירות הערך של החברה לא מתקיים מסחר והם יימחקו מן הרישום למסחר [illegible]

„הפניקס" הודיעה, ש„אליה [illegible] לביטוח" מכרה בבורסה 1.5 מיליון [illegible] מניות „פניקס". נשארו ברשות „אליה [illegible] המקנות לה 26.96% בהון ו־41.8 [illegible] ב„הפניקס".

„עלית" הודיעה, [illegible] מכרו בבורסה כ־45% מהחזקתם [illegible] רגילות של „עלית".

אלחנן [illegible]

מבזקים כלכליים

■ חברת „כור־סחר" חתמה באחרונה על הסכם עם גורם מסחרי בכיר ביוגוסלביה, לפיו תייבא כור־סחר לישראל באמצעות החברה־הבת שלה, ציקלג סחר, 30 אלף קוב עץ בהיקף של 3.5 מיליון דולר, ותייצא בתמורה תוצרת תעשייתית ישראלית. זוהי אחת העסקות הגדולות שנעשו עם יוגוסלביה בעת האחרונה והיא זכתה לברכת הגורמים המסחריים הממלכתיים במדינה זו — מסר אבי חממי, מנהל החטיבה לסחר פנים. עד כה ייבאה ציקלג־סחר עץ פיני. כן יש לה סוכנות אפריקנית ליצוא עץ. העיסקה עם יוגוסלביה מאפשרת לחברה לגוון את מוצריה מחד, ולסייע ביצוא תעשייתי ישראלי למדינה זו, מאידך.

■ בדרישה להקמת רשות ממלכתית בתאונות עבודה ותאונות דרכים יצא בסוף השבוע החולף עו"ד חנניה גיבשטיין, יו"ר המוסד לבטיחות ולגהות, בסיכום אירועי שבוע הבטיחות בישראל, שהתקיימו בשבוע שעבר. לדבריו, 230 איש אינם מגיעים מדי יום ביומו לביתם בגלל תאונות ו־18 נכים חדשים מתוספים למעגל הנכים בישראל מדי יום, כתוצאה מתאונות בעבודה. בתאונות הדרכים ובתאונות העבודה נהרגים 3 איש בממוצע ביום.

עוד מסר כי בהשוואה למדינות אירופה מפגרת ישראל בנושא המלחמה בתאונות עבודה — בארץ נהרגים מדי שנה בשנה 130 איש כתוצאה מתאונות עבודה ו־120 איש בדרך לעבודה וממנה. לטענת גיבשטיין, אין אצלנו מודעות לתאונות העבודה ורובן ככולן נגרמות כתוצאה מהזנחה ומרשלנות העובדים.

העלייה במספר תאונות העבודה [illegible] גורמת למשק הלאומי נזקים [illegible] מיליון דולר לשנה.

■ מפעל סנדלי „נעות" של [illegible] מתעתד לייצא לארה"ב [illegible] (1987/88) סנדלי טבע בערך [illegible] מיליון דולר — מסר מנהל [illegible] המפעל, עמי ברנהר, בשובו [illegible] עם השוק האמריקני.

■ דוד עוזיאל, ראש אגף [illegible] ומערכות מידע בבנק הבינלאומי [illegible] הועלה לדרגת משנה למנכ"ל. [illegible] מנהל איזור ירושלים [illegible] הועלה לדרגת סמנכ"ל. [illegible] איזור ירושלים והדרום [illegible] לתפעולים של 24 מסניפי [illegible] הראשון.

■ מפעל [illegible] וקוסמטיקה [illegible] חדש בפארק התעשייה [illegible] של 600 אלף דולר. המפעל [illegible] 7 דונמים והשטח הבנוי [illegible] מ"ר. מנכ"ל המפעל, [illegible] שהחברה תשקיע כ־250 אלף [illegible] משוכלל, כולל מכונות [illegible] אריזות הקוסמטיקה.

■ כוח העבודה בשטחים [illegible] בשנת 1986 ל־269 אלף [illegible] אחוזים לעומת 1985. [illegible] המועסקים הבאים לעבוד [illegible] הבינוי — מכ־42,000 [illegible] 45,000 ב־1986. בענפי [illegible] עבדו בישראל ב־1986 [illegible] איש, בהתאמה.

מן הגלריה הכלכלית

היחסים עם פרטוריה — ההיבט הכלכלי

קובעי המדיניות בתחום כלכלת־הביטחון אינם מושפעים משיקולים מוסריים. לכן השמעת נימוק כמו אין לסחור עם משטר האפרטהייד בפרטוריה משום שזה משטר גזעני שישתמש בנשק המסופק על־ידינו להריגת שחורים, אינה עשויה למצוא אוזן קשבת. קיים תמיד הנימוק שאם ישראל לא תספק נשק לדרום־אפריקה, יספקו זאת מדינות אחרות ולשחורים לא כל־כך איכפת אם הם נהרגים מפגז ישראלי או מפגז טייוואני. כנגד כל נימוק מוסרי תמיד ניתן להציג את השאלה האם אתה מוכן לוותר על יצוא של 500/600 מיליון דולר, ולגרום אבטלה של רבבת עובדים.

עלות, תועלת וסיכון

מן הראוי איפוא לבחון את השאלה רק מההיבט הכלכלי־הפוליטי, במונחים של עלות, תועלת וסיכון. קבלת החלטה של חברי המחוקקים בארה"ב מצביעה על עליית כוחם הפוליטי והאלקטורלי של האוכלוסייה השחורה במדינה זו. מימשל רייגן אינו שונה מבחינה אידיאולוגית מממשלת תאצ'ר בבריטניה. לכן ניתן להסביר את השוני בהתנהגותו רק על בסיס השוני במשקלם של השחורים באוכלוסייה הפוליטית. משקל זה אינו אמור לרדת בשנים הקרובות, להיפך; הוא עשוי להתגבר. לפיכך יש להביא בחשבון את עוצמת החרם האמריקני על משטר האפרטהייד כתופעת קבע.

גורל הסיוע האמריקני לישראל תלוי בחברי בתי המחוקקים בארה"ב. אובדן יצוא של 500 מיליון דולר שווה להקטנת סיוע בכ־500 מיליון דולר. ככל שמול הלובי היהודי בארה"ב יעמוד לובי שחור חזק יותר, כן יגדל הסיכון בהמשך המסחר עם דרום־אפריקה ובבחינת גורל הסיוע. כאשר הסיוע יצומצם בפועל, יהיה מאוחר מדי לנקוט את הצעדים המתחייבים. הקטנת הסיוע אינה רק בסיוע אלא גם באפשרות הגישה למוצרים מתוחכמים המוצעים בשוק האמריקני, במיוחד למערכת הביטחון.

לנוכח סיכון זה, קשה לראות בממשלת דרום־אפריקה ממשלה יציבה. היא סובלת גם מקשיים כלכליים, כתוצאה מירידת ערך הזהב והראנד הדרום־אפריקני, מבריחת הון ומאובדן השפעה גם על החלק הליברלי באוכלוסייה הלבנה, מול ההתקוממות הבלתי נמנעת של האוכלוסייה השחורה. לכן אי־אפשר לבנות על יצוא זה כעל יצוא לטווח ארוך ולפיכך, לשם מניעת אובדן רבבת מקומות עבודה, יש לנקוט מייד להסבת המפעלים מייצור בטחוני לייצור אזרחי ליצוא. ככל שתהליכי ההסבה יידחו, כן יהיה התהליך קשה יותר, והתנאים גרועים יותר.

לחקרים תרופה

שלמה טל, בעיתון „הארץ", הציג שאלה זו ליו"ר מועצת המנהלים של „סולתם" — למה לא הסבתם את המפעל מייצור נשק לייצור סירים או כיו"ב? לשאלה אינטליגנטית זו השיב זבלדרוביץ' תשובה המאפיינת היעדר חשיבה לטווח ארוך: „זהו מפעל עתיר־טכנולוגיה צבאית... והוא יקום או יפול על מוצרים אלה. מוצרים אזרחיים היו תמיד רק תוספת ולא העיקר. מדינת ישראל זקוקה עדיין ל„סולתם" כיצרנית נשק".

מפעל כמו „סולתם" מורכב, כמו כל מפעל, משני מרכיבים בסיסיים — ההון והעבודה. ההון מושקע בציוד וקיימים עובדים מיומנים המסוגלים להפעיל אותו. במידה שהעובדים יועסקו בייצור מוצרים אזרחיים, יישאר הפוטנציאל של ייצור נשק בבוא העת, כאשר מדינת ישראל תזדקק לכך. אם המפעל לא יעבור הסבה לייצור אזרחי, גם הפוטנציאל של ייצור נשק יאבד. לכן, במקום לפטר עובדים, הנהלת „סולתם" היתה חייבת ליזום ולהציג תוכנית להסבה חלקית של המפעל למוצרים אזרחיים עתירי־טכנולוגיה בתחום המתכת. על הממשלה מוטלת החובה להעמיד הון לצורך הסבת המפעל או חלק מהמפעל. מוטב לבצע את תהליך ההסבה כעת, כאשר קיימות רזרבות גדולות של מטבע־חוץ, וכאשר העובדים עוד קיימים ולא התפזרו. התעקשות השותף במפעל, להמשיך לייצר מוצרים שאין בהם צורך, תביא את המפעל לפשיטת־רגל ולסגירה ולאובדן כושר הייצור שלו.

האלטרנטיבה ליצוא נשק לדרום־אפריקה חייבת להיות הסבה מיידית של כל המפעלים, העובדים ליעד זה, כי השוק הזה איננו יציב ועשוי להתחסל בעתיד, גם ללא החלטות של ממשלת ישראל. לכן עדיף להקדים את הצעדים: לא להמתין לאירוע חיצוני ולא לסכן את היחסים עם ארה"ב, הכוללים את גורל הסיוע האמריקני.

מכאן, שגם השיקולים הכלכליים והמדיניים, לטווח בינוני, מובילים לכך שיש להפסיק יצוא זה ולמצוא לו אלטרנטיבה ע"י הסבת כוחות הייצור לתחליפים ריאליים. דחיית ההחלטה בתחום זה, כמו גם דחיית ההחלטה על הפסקת ייצור ה„לביא", גורמות רק הצטברות נזקים. ככל שתהליך ההסבה יידחה, הנזק רק יגדל.

יושר אינטלקטואלי

בנק ישראל חייב להציג יושר אינטלקטואלי. הפעם מנמקים חוגי הבנקאות את התנגדותם להורדת הריבית בכך שהמדד הסיטוני והמדד ללא ירקות ופירות עלה בשיעור גבוה יותר מאחוז אחד כפי שבא לידי ביטוי במדד המחירים לצרכן. לכן האינפלציה עדיין יותר גבוהה מהרמה שהשתקפה במדד.

אולם אי־אפשר לתפוס את המקל בשני קצותיו. אם המדד משקף התייקרות גבוהה יותר, גם המדדים של חודשים קודמים שיקפו רמת אינפלציה נמוכה יותר מזו שהשתקפה במדד כתוצאה מעלייה עונתית במחירי הירקות והפירות.

במקרה זה, שיעור האינפלציה במחצית השנייה של 1986 הסתכם ב־8 אחוזים על־פי המדד ללא ירקות ופירות, ורק ב־6 אחוזים על־פי המדד הסיטוני. ולא ב־10 אחוזים של המדד הכללי. כלומר, האינפלציה החודשית נעה אז סביב השיעור של 1.1־1.3 אחוזים ולא של כ־2 אחוזים. מכאן, שהריבית חושבה בכל המחצית השנייה של 1986 בהתבסס על מדדים גבוהים בהרבה מהמציאות המשקית.

גם בחודשים הראשונים של 1987 מראה המדד הכללי והמדד ללא ירקות ופירות עלייה חודשית של כ־1.5 אחוזים ולא של 3 אחוזים. בנק ישראל „טעה" כאן ב־100 אחוז. „טעות" במרכאות כפולות, כי כאשר הטעות היא תמיד לאותו כיוון שוב אין מדובר בטעות אלא במדיניות מכוונת ונעדרת יושר אינטלקטואלי.

צבי טימור

יוון בסבך קידוחי נפט בים האגאי

ממשלת יוון החליטה לרכוש בחזרה את מניות השליטה בקונסורציום בינלאומי בעל זכויות הקידוח בחלק הצפוני של הים האגאי. הידוע גם כ„דניסון". דובר הממשלה מסר במסיבת עיתונאים, כי לא מדובר בהלאמה אלא ברכישת מניות השליטה בחברה זרה. מתכוונה לשאלה אשר להבדל, אמר הדובר: „פירושה של הלאמה הוא, שהממשלה נוטלת לידיה את החברה ומשלמת לבעלים פיצויים לפי הבנתה, ואילו קניית מניות [illegible] הוא"מ והתמקח על מה שלדעתו הוא המחיר הצודק למניות". על השאלה, מה יעשה אם החברה הזרה („דניסון" הקנדית) תסרב למכור את המניות לממשלה, השיבו כי זה נהג על־פי החוק היווני, ונקנה את מניות השליטה במחיר שנראה אותו נכון.

לדבריו, החליטה ממשלת יוון לבצע את העסקה, כדי שתהיה בידיה ההכרעה הסופית היכן ומתי יבוצעו הקידוחים, מאחר שזה עניין הנוגע לאינטרסים הלאומיים". בינתיים „דניסון" מתכוונת להילחם בהחלטה.

הסיפור החל כבר ב־1973, לאחר משבר הנפט הראשון, כאשר הקולונלים העניקו ל„דניסון" ולכמה חברות זרות אחרות זיכיון לקידוחי נפט בחלקו הצפוני של הים האגאי וסמוך לתורכיה. עם החזרת הדמוקרטיה ביוון, בשנת 1974, ניהלה הממשלה היוונית השמרנית דאז מו"מ מחודש על תנאי זכויות הקידוח. רק ב־1985 הצטרפה ממשלת יוון, הפעם הסוציאליסטית לקונסורציום, כרוכשה 10 אחוזים מן המניות, ושוב ניהלה מו"מ חוזר על החוזה. התנאים החדשים העניקו ליוון יתר־השפעה על ההחלטה היכן ומתי לקדוח, כך שלא היה צורך בהלאמה. אולם עד היום איש אינו יודע בדיוק באיזו כמות של נפט מדובר בפרינוס. יש אומרים כי הכמויות המצויות שם די בהן כדי להפוך את יוון למדינה מייצאת נפט, ויש אומרים כי כל העניין אינו כדאי. לפי ההנחה הראשונה, ממשלת יוון, היודעת את כמויות הנפט שניתן למצוא ממאנת להתיר ל„דניסון" להחליט היכן ומתי לקדוח, מאחר שצעד בלתי נכון עלול להכניס אל התמונה את תורכיה עם אינטרסים משלה בקידוחי נפט. בין שתי המדינות קיימים חילוקי דעות ביחס למדף היבשתי של האיים היווניים. יוון טוענת, שלאיים יש מדף יבשתי משלהם, אשר בו היא רשאית לקדוח כרצונה. תורכיה טוענת, כי אין להם מדף כזה ועל כן היא, תורכיה, רשאית לקדוח באיזור השנוי במחלוקת, מאחר שמדובר במים בינלאומיים.

לפי ההנחה כי אין נפט רב באיזור, על ממשלת יוון להלאים את הקונסורציום, כדי למנוע עימות צבאי עם תורכיה. „דניסון", אומרת התיאוריה הזאת, מבקשת לקדוח בקירבה יתירה לאיזור השנוי במחלוקת, כדי להשתלט על כל מצבור הנפט בים האגאי בטרם יתרוקן, אולם היוונים יודעים שקידוחים כה קרובים למים הטריטוריאליים של תורכיה ייאלצו את תורכיה להגיב באלימות, ומאחר שכמות הנפט אינה כה רבה אין הם רוצים קידוחים באיזור. „דניסון" סירבה להשתכנע וכך נאלצו היוונים לרכוש את השליטה בחברה למרות הנזק הכלכלי העלול להיגרם ליוון.

דאן כהן, אתונה

24.3.87

כור החדשות

מאזני 1986

„כלל תעשיות" הגדילה רווחיה

● שנה קשה ביותר ל„אורדן"

הרווח הנקי של קונצרן „כלל תעשיות" הסתכם בשנה שעברה ב־5.7 מיליון ש"ח, לעומת רווח של כ־700 אלף ש"ח בלבד ב־1985. התשואה על ההון העצמי ב־1986 הסתכמה בכ־2 אחוזים.

התוצאות העסקיות של „כלל תעשיות" מצביעות על עלייה ניכרת במכירות לשוק המקומי ועל יציבות במכירות ליצוא. החברה־האם השקיעה, הן במישרין והן באמצעות החברות־הבנות, „החברה המרכזית" ו„כלל תעשיות אלקטרוניקה", כ־22 מיליון דולר ברכישה ובהקמה של חברות חדשות, בשיפור מבנה ההון של החברות הבנות ובהגדלת האחזקה בחברות בנות מסונפות.

מכירות „כלל תעשיות" עלו בשנה שעברה ב־23 אחוז והסתכמו ב־881 מיליון דולר. המכירות ליצוא גדלו ב־3 אחוזים והגיעו ל־244 מיליון דולר.

„כלל תעשיות" דיווחה, כי השקיעה 25 מיליון דולר במחקר ופיתוח במפעלי הקבוצה. גידול של 9 אחוזים לעומת 85. מספר העובדים בקבוצה קטן בשנה שעברה ב־170 והגיע ל־12,630 מועסקים. עיקר הירידה היתה ב„אורדן", „סאיטקס", „מג"מ", „סנפרוסט" ו„אי.סי.איי טלקום".

מדיווחי החברה הישראלית המרכזית למסחר ולהשקעות, מקבוצת „כלל תעשיות", עולה כי הרווח הנקי של החברה הסתכם ב־7 מיליון ש"ח, לעומת כ־4 מיליון ש"ח ב־85. התשואה על ההון היתה 3.3 אחוזים. בס"ה מכירות היתה עלייה של 8 אחוזים והן הסתכמו ב־272 מיליון דולר, אולם במכירות לשוק הבטחוני חל צמצום והן הסתכמו ב־17 מיליון דולר, לעומת 25 מיליון ב־1985 ו־33 מיליון דולר ב־1984.

החברה השקיעה כ־50 מיליון דולר ברכוש קבוע. ב„נשר" הושקע בהסבת תנורים לפחם ובשיפור מערכות כריה ואריזה. ב„אורדן" הושלם פרוייקט הפלדות המשופרות, והשקעות נוספות הופנו גם ל„כיתן" (בין השאר לרכישת רשת „סתה" ורכישה של מתפרה בנצרת עילית) וב„סיבית כימיים".

חברת „אורדן" מקבוצת „כלל תעשיות" דיווחה, כי שנת 1986 היתה השנה הקשה ביותר שהיא ידעה מאז היווסדה. ההפסד המתואם של החברה הסתכם בכ־11 מיליון ש"ח, לעומת רווח של כ־4 מיליון ש"ח ב־1985. הפסד זה נגרם בעיקר עקב צמצום ניכר בהזמנות של מערכת הביטחון והוא כולל גם הוצאות חד־פעמיות הנובעות מצעדי התייעלות שנקטה החברה וגם עקב שביתות של עובדי „אורדן" במהלך השנה. היקף המכירות של החברה ליצוא [illegible] ב־1985 והגיע לכ־31 מיליון דולר.

אודי נחשון

יוגמשו שעות הפתיחה של בתי עסק

ועדת השרים לתיאום ומינהל בראשות שר הכלכלה והתכנון, גד יעקבי, החליטה על הגמשת שעות הפתיחה של בתי עסק. במסגרת זו יורשו בתי־עסק לפעול בשעות הערב המאוחרות ובימי א'־ד' בין השעות 06:00 — 20:00, בימי ה' ובימים שקודמים לערבי חג — בין השעות 21:00 — 06:00). בכך אימצה הוועדה המלצות צוות בין־משרדי לנושא זה שהוקם על־ידה בשעתו.

הוועדה החליטה שלא לחייב בתי־עסק לסגור בשעות הצהריים ולאפשר להם פעילות עסקית רצופה במשך כל היום. כן הוחלט כי עסקים לא יחוייבו לקיים יום עסקים מקוצר אחת לשבוע, בימי חול.

יותר לבתי־עסק הנמצאים במרכזים תיירותיים ומסחריים, שאינם באזורי מגורים, להרחיב את שעות הפעילות מעבר לשעות שהוזכרו לעיל.

לפי החלטת הוועדה, ינחה שר הפנים את הרשויות המקומיות למימוש ההחלטה באמצעות חוק עזר לדוגמה.

החלטה זו התקבלה בהמשך להחלטות קודמות של ועדת השרים, שנועדו לשפר את השרות לציבור ולהתאים שעות הפעילות במשק להתפתחויות בדפוסי העבודה והמסחר.

מרכז ארצי לגרוטאות

כן החליטה הועדה לקבל את הצעת שר הכלכלה והתכנון להקים מרכז ארצי לאיסוף ולטפול בגרוטאות רכב, במגמה לפתור את בעית גרוטאות הרכב המהוות מפגע אקולוגי תוך ניצולן הכלכלי. הועדה החליטה להטיל על צוות בינמשרדי בראשות מנהל מקרקעי ישראל ובהשתתפות נציגי משרדי הפנים, התעשיה והמסחר, הכלכלה והתכנון, המשטרה והתחבורה לפעול למימוש ההחלטה ודרכי יישומה, תוך בחינת ההיבטים הכלכליים, האקולוגיים והבטיחותיים.

עלייה בדמי החזקת רכב

מ־1 בפברואר עד ל־1 באפריל יגדלו ההוצאות למכונית טיפוסית 1300 סמ"ק (כמס שולי של 50 אחוז) בכ־10 אחוזים. ב־1 בפברואר הגיעו ההוצאות ל־0.56 ש"ח לק"מ. בסוף מארס יגיעו ההוצאות ל־0.62 ש"ח לק"מ — נמסר בדף העדכון החודשי של הוצאת „חשב", היחידה הבין־קיבוצית לשירותי ניהול.

ההוצאות למכונית 1600 סמ"ק גדלו עוד יותר — 0.59 ש"ח לק"מ ב־1 בפברואר ו־0.66 ש"ח לק"מ בסוף מארס, כלומר עלייה של כ־11 אחוז. גם תשלומי האש"ל גדלו בתקופה זו. בפברואר עמדו תשלומי האש"ל היומיים לארוחות עממיות במרכזי הערים על 22.4 ש"ח ליום; בסוף מארס הם עומדים על 22.8 ש"ח ליום.

חיים מרגלית

המיכללה הפיננסית:

פיחות של 9.5% כלפי הדולר שווה לייסוף ריאלי של 11%

בשנה שנסתיימה בסוף פברואר 1987 פוחת השקל נומינאלית ב־9.48% כלפי דולר ארה"ב, לעומת המטבע האירופי החזק ביותר מבין המטבעות הנסקרים, הפרנק השווייצי, שכלפיו פוחת השקל ב־33.63% נומינלית, ולעומת היין היפאני, שכלפיו פוחת השקל ב־28.80% נומינאלית — קובע סקר של מומחי המכללה הפיננסית. עוד עולה מהסקר, כי מדד המחירים עלה באותה תקופה ב־23.03%.

משמעות הדבר היא, למעשה, שהשקל תוסף ריאלית כלפי הדולר ב־11.04% וב־6.24% כלפי הליש"ט, לעומת פיחותים ריאליים שהושגו באותה תקופה בשקל ביחס למארק הגרמני — 8.24% — לפרנק השווייצי — 8.61% — ולין היפאני 4.76%.

מומחי המכללה הפיננסית בדקו ומצאו, שבמהלך ששת החודשים שהסתיימו בפברואר 87 חל פיחות ריאלי בשקל של 8.20% ביחס למארק הגרמני, 3.70% ביחס לפרנק השווייצי, 6.41% כלפי הפרנק הצרפתי ו־0.57% כלפי הליש"ט — לעומת תיסופים ריאליים בשקל בתקופה זאת, של 3.82% כלפי הדולר, ו־2.04% כלפי היין היפאני.

מהסקר מתברר, שבחודש האחרון חל תיסוף ריאלי של השקל ביחס לכל המטבעות העיקריים מלבד הלירה שטרלינג.

התיסוף הריאלי הגבוה ביותר — 2.39% — חל כלפי הפרנק השווייצי, בעוד הליש"ט עלתה ברמה דומה לשינוי במדד. כך שכלפי הליש"ט לא חל שינוי ריאלי.

■ תיקרת הערבויות להבטחת אשראי של הבנקים תוגדל, החל מ־26.3.87, ב־1% אחוז ביחס לסכום התיקרות שנקבעו עד ליום 26.2.87, בהתאם לעליית מדד המחירים לחודש פברואר. בתיקרת ערבויות השכירות (ליסינג) לא חל שינוי. הנחיות על כך נמסרו לבנקים על־ידי מנהל המחלקה המוניטרית בבנק ישראל.

העורך הכלכלי: צבי טימור

מכאן ומשם

מה חדש?

מסתבכים עם הרואין

מאת עופר ניר

שלושה אנשים, דמויות מוכרות בפופ הבריטי, היו מעורבים בפרשיית סמים, שנדונו בבתי־משפט באנגליה. ניק קייב, סולנה לשעבר של להקת „מסיבת יום־ההולדת", בוי ג'ורג', שאין צורך להציגו, ואנדי רורק, באסיסט להקת „הסמית'ס".

רורק, שעזב בזמנו את הלהקה בגלל התמכרותו לסמים אך חזר אליה לאחר שהודיע כי הצליח להיגמל, נקנס באלף ליש"ט או ששה חודשי מאסר, באשמת שימוש בהרואין. רורק נהג להוציא כמאתיים ליש"ט לשבוע לספק את התמכרותו לסם. הוא נעצר בסוף השנה, לאחר שנראה יוצא מבית החשוד כתחנת סמים, וברשותו נמצאה מנת הרואין. הדירה היתה נתונה במעקב ממושך של מחלק הסמים. 14 סוחרי סמים, שפעלו מאותה דירה, נידונו לעונשי מאסר ממושכים. לאחר מתן גזר־דינו של רורק, מסר מנהיג „הסמית'ס", מוריסי, כי הלהקה לא תנטוש אותו והוא ימשיך להיות חבר בהרכב.

ניק קייב חשוד אף הוא בשימוש בהרואין. הסם נמצא בכליו, בחיפוש שנערך על גופו כאשר נחת בנמל־התעופה במנצ'סטר, בטיסה מלונדון. השופט גזר עליו קנס כספי בסך 145 ליש"ט.

אשר לבוי ג'ורג', הוא היה עד־תביעה מרכזי במשפטם של גבר ואשה, סטיב לובן ודיאן פיינר, הנאשמים בסחר בהרואין. השופט גזר על כל אחד מהם ארבע שנות מאסר בפועל לאחר שהרשיעם במכירת סמים קשים לזמר המפורסם. אדם נוסף נשלח לחודש וחצי מאסר לאחר שאיים על בוי ג'ורג', שלא יעיד נגד סוחרי הסמים. ג'ורג' עצמו הודיע, עוד פעם אחת, כי נגמל מהרואין והוא עכשיו „נקי". נקווה שכך הדבר. בשבילו ובשביל מעריציו.

שובה של החיה המזוהמת

בשורה טובה לחובבי הרוק־הכבד הבריטי בכלל ולהקת „מוטורהד" בפרט. לאחר שלוש שנים, שבה הלהקה ומתאחדת בהרכבה הטוב, עם שני כוכביה, למי ו„חיה מזוהמת" (פ'ילטי אנימל) טיילור, המתופף, שבא במקומו של פיטר גיל.

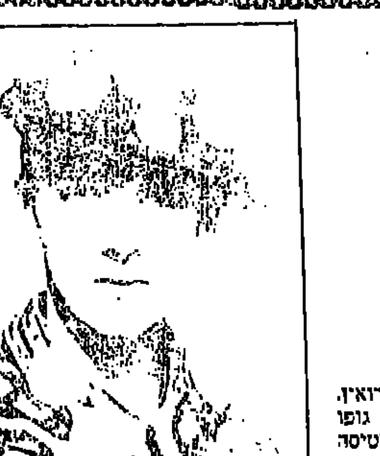

בוי ג'ורג' – שלום לסמים

עם שובו של טיילור תופיע הלהקה, לראשונה בקריירה שלה, בסרט קולנוע חדש ושמו „אכלו את העשירים". את הסרט מפיקה ומביימת חבורת הקומיקאים המטורפת, הידועה בשם „קומיק סטריפ". למי המשופם, מנהיגה של הלהקה הנחשבת לרועשת ביותר ברוק־הכבד הבריטי, אמר שהוא שמח מאוד על שובו של טיילור להרכב. „עכשיו", אמר למי, „הלהקה חוזרה להדהר בהילוך גבוה... כולנו חיים ונושמים, אוכלים ושותים ומקיאים מוטורהד, 24 שעות ביממה, 365 ימים בשנה".

ולזה קוראים מחוייבות!...

תקליטים

חצי־חצי

חצי אדם חצי ביסקוויט — „בחזרה לד.ה.ס.ס."

מאת יוסי ונונו

אחד ההרכבים הפופולאריים בשנה האחרונה באנגליה. למי שמתעניין מה קורה שם, כדאי להקשיב. הרכב שמייצג רק את עצמו ובו בזמן מייצג את מה שקורה במוסיקה באנגליה. התשובה: לא קורה שם כלום.

כל אחד עושה מה שהוא רוצה. בדרך כלל ציטוטים מסגנונות מוסיקאליים שונים בצירוף טקסטים פוליטיים או אישיים או סתם שירי אהבה ואווירה: הכל מותר והרשות נתונה. אצל חצי אדם אפשר להגביר את הסגנון כפוסט־פאנק או רוק כסאח או רוקנרול, ואפשר למצוא אפילו מוטיב... ממוסיקה פולקלוריסטית. אפשר גם לקרוא לזה סתם גל־חדש. הטקסטים ... פרובוקטיביים, כותרות השירים כמו „... להיות אומלל". למה? ככה! לא ... הטקסטים אחידים ברמתם, אם כי הם ... את סף האמינות. הקטעים הכמו־פולקלוריים חלשים. הטקסטים עם ההומור ... והאנארכיה טובים יותר. שימוש ... בגיטארה ובתופים בתוספת שירה ... משלימים את העטיפה. שם ההרכב גם ... עוזר. בסך הכל הרכב לא רע, אפילו ... מאוד. טוב בהרבה מלהקות עצמאיות ... עצמאיות שיש במוסיקה הבריטית כיום. ... האזנה.

קלסיקה של תקופה

„תא־רד" — התקליטונים — פונוקול

מאת עמית רוט

האוסף המצוין הזה, „אומר שלום ומנופף להתראות", שייך לאחד מהצמדים הטובים של השנים האחרונות, מרק אלמונד ודייב בול — „תא־רד".

מ־1980 ועד 1984 הם האירו את עולם המוסיקה הבריטי בכמה שירים שהצליחו מאוד במצעדים, למרות שהיו טובים ולא שגרתיים. הקול הדרמאטי והנשי של אלמונד הצטרף למוסיקה האלקטרו־פופית של בול, והשירים שנוצרו היו קליטים ופשוטים באופן חיובי.

מרק אלמונד ודייב בול הכניסו את מאזיניהם לתוך ה„קבראט האירוטי האפל סופי" שלהם ושידרו מסרים שמשמעותם לא רק ל„מתהפכים" למיניהם, אלא גם ל„סטרייטים" מוחלטים. „אהבה מוכתמת", „לפיד", „בריסטר", „מה", ועוד, שמופיעים באוסף התקליטונים הזה, הם לשנות ה־80 מה שהיו שירי „טיילר מוטאון" — חברת התקליטים השחורים — היו לשנות ה־60.

קלסיקה של תקופה, עשויה היטב.

המוזר שבין הפריקים

פרנק זאפא — „גאז' מהגיהינום" בהוצאת סי.בי.אס.

מאת עמית רוט

אף אחד בהסטוריה של הרוק לא הוציא כל־כך הרבה תקליטים שמכילים חומר חדש, כמו פרנק זאפא. לפחות ארבעים אלבומים נזקפים לזכותו ולזכות להקתו הישנה „אמהות ההמצאה" בעשרים שנה בלבד. חלק מהאלבומים האלה מכילים שניים עד חמישה תקליטים, וכמעט כולם מורכבים מחומר חדש לגמרי. זאפא עושה המון תקליטים כי יש לו הרבה מה להגיד.

התקליטים של זאפא גאוניים כי זאפא הוא גאון. מכל הפריקים הוא נחשב למוזר ביותר. לאלבום הראשון של „אמהות ההמצאה" הוא קרא „פריק אאוט". זה היה אלבום הבכורה הראשון בהסטוריה שהכיל שני תקליטים.

„ג'אז מהגיהנום", שיצא עכשיו לחנויות, הוא מתנה נוספת של סי.בי.אס למשוגעי זאפא בארץ. לפני חצי שנה הם הוציאו את התקליט „פרנק זאפא פוגש את אמהות המניעה", שעוסק בין השאר בסיווג ובצנזורה, המוצעים לתקליטי רוק בארה"ב, בעקבות יוזמת־חקיקה של נשות רבות־השפעה (רובן נשות פוליטיקאים) — הלא הן „אמהות המניעה".

„ג'אז מהגיהנום" הוא הצהרה מוסיקאלית של המוסיקאי המחונן, שבשנים האחרונות נקרע ביתר שאת בין תגובותיו הפוליטיות המקוריות והבוטות לבין המוסיקה הרצינית וההרפתקנית שבה הוא אוהב להתנסות.

מאז שהוציא עם „האמהות" (ב־1968) את אלבומו הטוב ביותר, „אנחנו בתוך העסק הזה רק בשביל הכסף", נדדה כתיבתו המוסיקאלית מציניות ארסית לפורנוגרפיה, ומרוק פשוט לג'אזרוק מורכב, והוא לא הצליח לשלב את האלמנטים הפוליטיים־חברתיים החריפים במוסיקה שלו, באופן שיהיה לא רק מבריק אלא גם נוגע ללב המאזינים. זאפא התרחק יותר ויותר מזרם המוסיקה המרכזי, דבר שהביא להוצאת תקליטיו ההיסטוריים מהקטלוגים של חברות התקליטים. הוא היה ל„אאוט־סיידר" מתוך בחירה, גם בקרב קהילת המוסיקאים וההיפים, וביקר בחריפות את חייהם התרבותיים והפוליטיים. זאפא היה ציני ומפוכח, נציג אידיאלי לתרבות הנגד האינדיבידואליסטית שהמשיכה להתקיים במחוזות שונים גם אחרי הנפילה של תנועת ההמונים, שגרמה לתסיסה בשנות ה־60.

בשנים האחרונות ידוע זאפא בעיקר בארבעה מישורים: כגיטריסט פנטסטי בעל יסודות ריית'ם־אנד־בלוז חזקים ביותר, שבגללם לא פנה לנגינת ג'אז „טהור"; כמוסיקאי „רציני", שמלחין, מבצע ומנצח

פרנק זאפא

מוסיקה, שהיא בין ג'אז למוסיקה קלאסית מודרנית ואוונגרדית, ועוסק גם בהלחנה ... לבלאטים והצגות; כפעיל וכמטיף ... נמרץ נגד השימוש בקוקאין ובעד ... ומוחות חופשיים; ובראש ובראשונה כ... ביזארית אהובה, שיודעת לעשות חגיגה ... נושא והופעה.

„ג'אז מהגיהנום" שייך לתחום ה... ה„רציני", של זאפא, והולחן ובוצע כמעט ... על גבי הסינקלוויר — מחשב מוסיקאלי אדיר־יכולת, שמכיל סינטיסייזר ו־32 ... הקלטה דיגיטליים. בסינקלוויר אפשר להרגים, לחקות ולשנות כל צליל מוסיקאלי שמוכר לנו, ואכן, זאפא מנצל את האפשרויות של הטכנולוגיה המודרנית על מנת ליצור מוסיקה חיה וטבעית, שממשיכה לפתח את טכניקות שבירת הקצב והקולאז' שהוא אוהב. הסינקלוויר לא נשמע פחות טוב מנגנים חיים, מאחר שהיצירות בתקליט נוצרו ... מראש ונוצרו בזכותו, ורק בקטע „סט־אוף ..." משתתפים נגנים נוסף לזאפא.

זהו תקליט שמוקלט למופת ולא ... האוזניים והמוח, ושלמרות „רצינותו" ... נקראים הקטעים בו בשמות כמו „ג'אז מהגיהנום" ו„טורנאדו של נקודות הג'" — נקודת האורגזמה הנסתרת, שמיליוני נשים ובני־זוגן נמצאים בחיפוש קדחתני אחריה. „ג'אז מהגיהנום" הוא אחד מעשרות התקליטים הטובים שמוציא האיש ... ממלא תמיד את הדפים ... באנציקלופדיות הרוק.

הצד השלישי של התקליט

„בית" מלא מוסיקה

מאת עופר ניר

הדיסקו לא מת. הוא רק מחליף שמות ולובש זהות חדשה בכל פעם. מה שהיה דיסקו, הפך בשלב מסוים ל„היי אינרג'י". בתוספת מקצבים אלקטרוניים ומיקסים משוכללים. עכשיו, מדברים על מוסיקת־ריקודים חדשה. קוראים לה „האוס". בית. יש לסגנון הזה כוכבים משלו. יש גם תקליטי־אוסף, שאחד מהם ראה אור בארץ בהוצאת „פונוקול".

מה זה בעצם „האוס מיוזיק"? בהגדרה גסה, מדובר בדיסקו בסיסי, בתוספת יורופופ, משהו אלקטרוני, נשמה ופאנק תוצרת ארצות־הברית. „האוס" הוא, בעצם, ה„היי אינרג'י" של היום. זו מוסיקת הריקודים האופנתית והמקובלת. עובדה: היא הדבר הלוהט ביותר במועדוני ה„עליזים" בארצות־הברית ובבריטניה. גם באירופה.

הכל החל בשיקגו, ארצות־הברית, במועדון ריקודים בשם „וורהאוס" (מחסן). במקום הזה צמחה מוסיקת הריקודים החדשה, הודות לדי. ג'ייז ומוסיקאים כפארלי ג'קמסטר, דאריל פנדי, מרשאל ג'פרסון ועוד שמות, שלא יאמרו הרבה למי שאינו חובב מושבע של המוסיקה הזאת. היתה שם פתיחות גדולה לנסיונות חדשים, לשילובים משונים לכאורה, בין מוסיקת־נשמה אמריקנית לרוק־אלקטרוני („קראפטוורק" לדוגמה). גילו פתיחות גם כלפי תוצרת־בית: חבר'ה צעירים, שהקליטו במכונת־הקלטה ביתית, עשו מיקסים חובבניים והביאו למועדון, בתקווה שהשדרנים ישמיעו את החומר שלהם. הם, לרוב, השמיעו ודחפו ועודדו.

דמות מרכזית בתחום ה„האוס", הוא רוקי ג'ונס. די. ג'יי. לשעבר שחשב רחוק וגבוה וראה את הפוטנציאל המסחרי הטמון במוסיקה החדשה תוצרת שיקגו. הוא הקים חברה קטנה והחל להפיץ תקליטים, בצורה כמעט מחתרתית, מתוך מכונית מסחרית, או בתוך המועדון עצמו. מאוד לא ממוסד. אבל משתלם מבחינה מסחרית וחוסך בעמלות לסוכנים רבים מדי. תוך זמן קצר, הפכה החברה שלו לעסק משתלם. הקהל הלך והתרחב. אם בתחילה קנו את התקליטים הללו בעיקר שחורים והומוסקסואלים, שרקדו במועדון ה„וורהאוס" ובאחרים, שצצו בעקבותיו, הרי שכעבור זמן קצר החלו לגלות בה עניין גם לבנים, גם „סטרייטס", וגם, מה שיותר חשוב,

ג'יי.אם. סילק – מכוכבי ה„האוס מיוזיק"

אנשי רדיו וחברות תקליטים. ההצלחה המסחרית הראשונה היתה „מוסיקה היא המפתח" של ג'יי.אמ.סילק, שנמכר ב־58 אלף עותקים, כמות רצינית, כשמדובר בחברה עצמאית קטנה.

„האוס מיוזיק" הגיעה לבריטניה הודות לחברת התקליטים „לונדון", שהוציאה את תקליט האוסף הזה. דמות חשובה נוספת בהתהדרות הדיסקו החדש הוא איאן לווין, די. ג'יי ומפיק („הכה בקצב המושלם", „ונוס"), שהיה אחד מאבות ה„היי־אינרג'י". הוא מודה שהיה קצת ספקן לגבי קליטתו המוצלחת של הסגנון החדש בקרב קהיליית העליזים האנגלית, שהיא אחד המרדים להצלחתם של תקליטי־ריקודים. לוין מסביר את פקפוקיו בכך שהאוס מיוזיק הוא „פאנקי" מדי, מהיר מדי. בעוד העליזים שלו מעדיפים מקצבי ארבעה־רבעים פשוטים יותר. אבל, הוית שידע כי הסגנון החדש מזכיר מאוד את ההיי אינרג'י, החליט להמר, השמיע תקליטי „האוס", ונוכח, להפתעתו, כי המוסיקה הזאת תופסת את הקהל אתמ־יורקים־איפה והחבר'ה נהנים לרקוד איתה.

בעקבות המועדונים, כרגיל, באו חברות התקליטים. תקליטי ה„האוס" שיצאו לשוק, הפכו להצלחה רבתי. די אם נזכיר שניים. „מן אחד לאהבה" של פארלי ג'קמסטר פאנק ודריל פאנדי (נכה, השמן עם השפם, שראינו בווידיאו־קליפ מדליק ב„עד סופ") ו„גענע את גופך" של סטיב „סילק" הרלי. להיט זה אף הגיע למקום הראשון במצעד הבריטי. יותר טוב מזה?

ובכן, יש „האוס מיוזיק". לכמה זמן? עד מתי תצליח לשרוד, בהתחשב בתחלופה הגבוהה של סגנונות ומבצעים בפופ האנגלו־אמריקני? התחזית די פסימית, אבל בינתיים, כל עוד מדובר במוסיקת הריקודים הפופולארית משני עברי האטלנטי, אמצו אותה למסיבות שלכם.

טלוויזיה

מ„רוקסי מיוזיק" עד „סנטנה"

מאת עופר ניר

רבע שעה, 13 דקות למען הדיוק, תקדיש הטלוויזיה, במסגרת משדריה בערבית, ללהקת „רוקסי מיוזיק". זאת, במסגרת התכנית „עם הכוכבים", שהיא מעין „להיט בראש" או „עד סופ" לקהל דוברי הערבית. מה כבר אפשר להציג בזמן קצר כל־כך?

למשל, להיטים כמו „אוואלון" ו„יותר מזה". אלה של הלהקה, אבל יהיו גם להיטי־סולו של בריאן פרי מנהיגה. כמו „עבר לאהבה" ו„כרנש קנאי", המחווה שלו לג'ון לנון לאחר הרצחו. בפחות מרבע שעה יצטרכו המפיק והמגיש לגולל את ההיסטוריה של הלהקה שהוקמה בשנת 1970, התפרקה למעשה בשנת 1976 ושבה והתאחדה בשנת 1978, עד שהגיעה, בעצם, לסוף דרכה, לפני כשנתיים. הפתעות, כידוע, צפויות, ואין זה מן הנמנע שתתאחד שוב.

„עם הכוכבים" תוקרן ביום ראשון, 29 במארס, בשעה שש ושלושים בערב. שעה וחצי מאוחר יותר, במסגרת „עד סופ", תובא כתבה לקראת בואה של להקה ותיקה אחרת, להופעות בישראל. זו להקת „סנטנה", שתפתח את עונת מופעי הקיץ בפארק הירקון, בסוף אפריל.

בחלק הישראלי של התכנית יובאו ראיונות עם שני מבצעים, שימי תמרי ודורית ראובני, עם צאת תקליטיהם החדשים. יושמעו גם שירים, כמובן.

עגול הוא ביתי

לרבים מאיתנו החיים בקיבוץ, קשה לבחור את החזות של ביתנו, אם יהיו מרובעים או עגולים. לגילי מקיבוץ דליה קל לבחור, כי הוא בנה את ביתו כמו ידיו. ליד הקצפת ולבנה של חומרי הניקוי מ„זוהר" דליה (וצריך גם להתפרנס...) בנה גילי את משרדו העגול, כמו הכלו עשוי כיפות וחללים עגולים.

עולים במדרגות לקומה עליונה, מתרחבים על קשת לבן וצמרי, כשהגג העגול עוטף אותנו. גילי שם גזרי עץ באח ומסביר בדרכו את הפילוסופיה שמאחורי בנייה עם חללים עגולים. „תשעה חודשים ראשונים מחיי כל אחד מאיתנו, אנו מקופלים בתוך חלל עגול. פסיכולוגים טוענים שבתת־מודע אנו זוכרים תקופה זו בגעגועים... חודשים ושנים בחיינו היינו תלויים בשתי צורות עגולות, שמהן ינקנו את הטוב ביותר ושמרנו את חוחנו בתודעתנו. הצורות הרכות, הנשיות, ... והאשות שלוכדות את עינינו. הילד ... הראשון מצייר קווים עגולים. כדי ... ישר הוא אנוס להיעזר בסרגל. ... העגלגלה נחשבת כרכה ונשית לעומת ... הזוויתית והקו הישר, המהווים ביטוי ... לגבריות.

„בית העוטף את גופנו, את משפחתנו, ... שלנו, אינו עוקב אחר הצורך ... אלא הוא תוצר של תרבות גברית שיש בה גם תוקפנות גברית, המתיישרת עם קווים וצורות חדות.

„אם היינו משכילים לשלב את המרכיבים הנשיים עם המרכיבים הגבריים בארכי־טקטורה, ממש כשם שאנו מקיימים את החברה האנושית בהתחברות שני המינים, למלאכת הבנייה היתה מתווספת גומת החן הנשית, שהיא כיום בת חורגת לארכיטקטורה המודרנית".

פילוסופיה ומעשה אינם חד הוא, הקושי בבניית מבנים בעלי כיפות מרתיע רבים ואולי לא רק הקושי, אלא יותר התפישה הגברית השולטת בכיפה...)

לאחר נסיונות רבים, שקיפלו בעשייתם הרבה כשלונות, הגיע גילי — עם שותפו לעבודה טיבי אריאל — לחומר בעל התכונות האידיאליות לבניית כיפות — הפרוצמנט.

חומר זה הוא סוג בטון מזויין, חזק בהרבה מהבטון המזויין המקובל... החומר בנוי ממערכת של רשתות מתכת דקות. לחוזקו הרב הוא זוכה הודות לפיזור המיוחד של הזיון שבו. החומר גמיש פי חמישה מהבטון המזויין הרגיל ועל כן יכול לספוג תנודות בלי לקבל סדקים (לדברי גילי, רעידת אדמה לא תשפיע כהוא זה על המבנה...) הוא נבנה ללא כל תבנית — לפיכך אפשר לעצבו בכל צורה. התהליכים בעבודה כה פשוטים, עד כי זוג צעיר, שמעולם לא עבר בבנייה, יכול לבנות את ביתו בשיטה של „עשה זאת בעצמך", עם הדרכה צמודה של גילי ושותפו.

שלא תבינו אותי לא נכון, אין לי כל כוונה לשמש כסוכן פרסומת. גילי כבר אינו זקוק לכך. כוונתי ברשימה זו לתת לאנשים הזדמנות להכיר דרך אחרת לבניית בתים, דרך שאינה מקובלת כל־כך בעולמנו השמרני והזוויתי.

בשיטת בנייה עוגלת וכדורית יש אפשרות להרחיב בית קיים על ידי תוספת של חדר או שניים. השילוב של קווים ישרים בבית קיים עם צורות מקומרות, נותן תוצאות מעניינות ביותר.

באותה פינה שהזכרנו (ולא, למעשה אין פינות בכלל...) במשרדו של גילי ממשיך האדריכל לדבר עם ברק בעיניים: „תסתכלי סביבך, בשבילי זו אינה ארכיטקטורה במובנה הרגיל, בשבילי זו שירה. שילוב של כיפות היוצרות מעברים מעוגלים, מעניינים, רכים. זו שירת הנפש של האדם, כמיהתו לשוב ולהתמזג עם הטבע שמסביבו.

„כואב לי שעד כה אני בונה רק לאנשים פרטיים, החופשיים להחליט על־פי רוחם ורגישותם. ובכל התנועה הקיבוצית, בביתי שלי, קיימת הסתייגות. למה? האנשים החיים בקיבוץ אינם ראויים לבחירה אישית על פי אישיותם? על פי אורח־חיינו היינו צריכים להיות הראשונים — כמשכוכית המובילה את העדר. הרגישות החברתית בקיבוץ כה רבה, אז מדוע אין אנו יודעים לתרגם רגישות זו גם לסביבה הפיזית שלנו?

„התנועה הקיבוצית נסערת סביב הלינה המשפחתית. מדברים על תוספת לבית הקיים, תוספת שברוב הקיבוצים מהווה מכשול לא קטן למרכז הבניין ולעובדי גינות הנוי. במקום לחפור ולהפוך את הגינות המטופחות כל־כך ואת כל הקיבוץ לאתר בנייה, אפשר היה בדרך זולה יותר, נקייה יותר, להוסיף את הכיפות וחצאי הכיפות, והיתה זו כתפארת לנוף הקיבוץ. מדוע לא?"

וכאן אני מצטרפת לשאלתו של גילי: למה לא ליצור הרבה בתי שיר שכאלה בתנועה הקיבוצית, הנרתעת משום מה מחידושים בתחום הבנייה.

עופרה בריל

מי מתייחס ל„פרשיות" מוסדות המפגרים

„הפרשה של מוסד 'רוחמה' לא התחילה עכשיו, אלא כבר לפני שנים רבות" אמר ד"ר חנן אהרוני, פעיל ותיק בסניף אקי"ם חדרה, בדיון עם חברי אקי"ם תל־אביב השבוע.

דר' אהרוני תקף את ועדי ההורים ואת הנהלות המוסדות, שאינם חושפים פרשיות חמורות מסוג ההתרחשויות ב„רוחמה" ובמוסדות נוספים. עם זאת ציין כי ההורים ממשיכים להתדפק על שערי מוסדות כאלה בלית־ברירה, משום שהם כורעים תחת נטל הטיפול בילד החריג, והם נאלצים להשלים עם סידור מוסדי כלשהו עבורו. דר' אהרוני קרא להורי המפגרים להתלכד ולצאת למאבק ציבורי לפתרון מצוקת המפגרים בישראל.

דר' אהרוני הטיל את האחריות למצבם הקשה של מפגרים בישראל על המימסד שמחד גיסא מקפיא בשנים האחרונות תקנים במוסדות, ומאידך גיסא ממעט במתן שירותים תומכים למשפחות (כהפעלת קבוצות עידוד להורים, והצמדת חונכים מקצועיים למשפחה), כדי להקל עליהן את ההתמודדות עם בעיית הילד החריג בבית ובקהילה. לדבריו, משרד הרווחה מעולם לא ייחס לנושא הפיגור חשיבות רבה, ולכן הימנעותו בעבר מהקצאת כוחות מקצועיים הולמים לקידומו, נותן עד היום את אותותיו.

דר' אהרוני תיאר מערכת חולה, המאופיינת בהידרדרות יחסי העובדים והמעבידים, בשעה שידי הממונים כבולות, משום שאינם זוכים לגיבוי מלמעלה. הדובר הציע פתרונות אפשריים לבעיה, כגון: הקמת שדולה בכנסת, כזו שפעלה בהצלחה בשנות ה־70, כן העלה אפשרות, שארגונים אחרים כמו נעמת, ויצ"ו ו„הדסה", יתנו יד לאקי"ם, ויסייעו במתן שירותים (לדוגמא: קליטת מפגרים במעונות יום) או במשאבים כספיים.

דר' אהרוני הסתמך בהרצאתו על ממצאי סיור לימודים שערך בארה"ב, בקנדה ובסקנדינביה, לפיו התרשם שהסדר מוסדי נופל בכל מקום מדיור בקהילה. לדבריו, אחזקת מפגר במוסד אף יקרה ב־40% מעלות הדיור הקהילתי ורצויה פחות. בארצות המערב אף הוכח הדיור הקהילתי כיעיל יותר גם בשיקום מפגרים, הלוקים בפיגור עמוק.

ערב גאלה לשוטרי ת"א

הוועד למען השוטר בת"א, ועד ציבורי שפועל על טוהרת ההתנדבות, יקיים ערב גאלה חגיגי לאיסוף כספים למימון פעולותיו לרווחת שוטרי ת"א.

הועד למען השוטר בת"א, שהוקם לפני שנים אחדות, עוסק בשיפור תנאי השירות ובפעולות רווחה שונות ושוקד על הידוק הקשר שבין השוטרים ובין הקהילה שבה הם פועלים. חברים בו אורחים מכל שכבות האוכלוסיה ובין הפעילים אנשי ציבור, אנשי עסקים, אמנים ואנשי תקשורת. בראש העמותה עומד ח"כ וחבר מועצת העיר ת"א מר יצחק ארצי ויו"ר ההנהלה, הוא הקבלן ואיש העסקים אלברט בן־דרור.

ערב הגאלה, שמארגניו מקווים לקבעו כמסורת שנתית קבועה, יתקיים במוצאי־שבת ה־28 במרץ במלון הילטון בת"א, בחסות שר המשטרה מר חיים בר־לב ובהשתתפות מפכ"ל המשטרה רב־ניצב דוד קראוס, מפקד מחוז ת"א ניצב גבי עמיר וסגנו.

את הערב תנחה בהתנדבות, השחקנית גילה אלמגור, הפעילה גם בחברת הוועד למען השוטר. ועוד בתוכנית: ארוחת ערב עשירה, הזמרת יפה ירקוני ולהקתה ותזמורת להקת „פרפר". מחיר כרטיס לזוג יהיה 400 ש"ח, ומארגני האירוע מקווים להכנסות של כ־100,000 ש"ח למימון פעולות הוועד למען השוטר, בשנה הקרובה.

חנה נדל

קרמיקה זה לא רק תחביב

הקרמיקה נתפסת אצלנו עדיין כתחביב ולא כמקצוע — מתאוננת פרופ' ציונה שמשי, ראש המחלקה לעיצוב קרמי באקדמיה „בצלאל". הרי מוצרי קרמיקה הם חלק מסביבתו היומיומית של האדם, החל במטבח ובאמבטיה, וכלה בחפצי נוי, כלים שימושיים ופסלים. חומר הקרמיקה משמש כיום אפילו באופן נסיוני כחומר לייצור מנועי מכוניות ביפן, משתמשים בו לציפוי לחלליות, וכן כחומר לייצור לבני בניין.

מזקה – ברברה בלקינד

קרמיקה היא מקצוע אידיאלי לאנשים הרוצים לשלב יצירתיות ותכליתיות, היא מדגישה, כשהיא מוליכה אותנו בין כיתות המחלקה שבהן רכונים התלמידים על החומר, משחקים בו כמעט כמו ילדי גן בשעת ציור, מנסים כך ואחרת, מתלכלכים ונראים כנהנים מעיסוקם. המחלקה נמצאת במבנה שאינו שונה ממפעל תעשייתי.

לא די כיום להיות בעל ידיים טובות ורגישות כדי לעסוק בקרמיקה. פרופ' שמשי עומדת על כך שזהו מקצוע אקדמי והוא נלמד במשך ארבע שנים באקדמיה בצלאל ומקנה תואר ראשון. כמות הידע הדרושה כיום לקרמיקאי היא עצומה, לדבריה, ולפיכך מלעיטים את התלמידים במשך 40 שעות שבועיות בלימודים קרמיים עיוניים ומעשיים, כגון קדרות, תבליט, פיסול, עיצוב בחומר וגם במקצועות חדשים כמו צילום, ציור, רישום, דפוס רשת ועיצוב בעזרת מחשב. בחופשות הם עובדים בתעשייה.

אנחנו ארץ אוהבת קרמיקה ובעצם כל העולם אוהב קרמיקה, היא מדגישה. אמנם איננו נמנים עם המצטיינים ביותר, בראש צועדת איטליה שנודעה בזכות העיצובים שלה, אבל גם קרמיקה תעשייתית מישראל מיוצאת ואפילו מצאה דרכה למדינות ערב. בוגרי המחלקה השתלבו בתעשייה המקומית (שרובה, אגב, בבעלות „כור"). מאחר שכל התלמידים חייבים ללמוד את כל המגמות, שהן עיצוב מוצר, פיסול וקדרות, הם יכולים בסיום הלימודים לבחור את דרכם במקצוע: לפתוח סדנה לייצור בסדרות, להורות בבתי"ס, במתנ"סים וכדומה, ועם הזמן להתקבל כמורים ב„בצלאל" או לעבוד כמעצבים בתעשיית הקרמיקה או להיות אמנים עצמאיים.

התלמידים מתקבלים למחלקה רק אם הם מצויידים בתעודת בגרות ואחרי שעברו בחינות כניסה והם נהנים במקרים רבים ממילגות, מענקים ופרסים בעזרת התעשייה והאיגוד למחקר קרמי. אחדים מהם השתתפו בתערוכות בינלאומיות וזכו לציונים לשבח. בין השאר בתערוכה בינלאומית ביפן וכן בתערוכה שנושאה שילוב קרמיקה בארכיטקטורה שנערכה אשתקד באיטליה. בנושא זה, סבורה פרופ' שמשי, יש עתיד גדול לקרמיקה, היא מסוגלת להשתלב בבנייה ובארץ עדיין אין מנצלים את האפשרויות הגלומות בחומר.

החומר שומר על ייחודו גם בדור של השכפול, שהוא מנוגד ליצירה חד־פעמית כמו עיצוב פסל. בעידן שלנו הקרמיקה חייבת להגיע ליותר ויותר אנשים ויש להכין עובדים לייצור בכמויות בטכנולוגיות חדשות. כ־80 אחוז מן הבוגרים בשנים האחרונות השתלבו במקצוע ואף מתפרנסים ממנו. מדי שנה מסיימים כ־15 תלמיד. הבנות מהוות כשני שלישים מן התלמידים.

מרים גורן

800 גוונים לאיפור הפנים

לחשוב שיש באפשרותינו לבחור בין 800 גוונים שונים, כדי לצבוע כל מילימטר של פנינו, זה קצת מבהיל. אך מי שהיה במסיבת העיתונאים של חברת סטייג'לייט (אודות ... חברת קוסמטיקה עולמית המיוצגת בישראל על ידי חברת „ימן קוסמטיקס", מבין שלא צריך לקחת את כל הפריטים. מספיק לפי טעם ולפי צורך לבחור בין 25 המוצרים מתוך ... מ־800 הגוונים.

לשם הצגת כל הפריטים אשר שייכים לסלט אשליות, מחיקת תופעות לא רצויות והדגשת קווי פנים יפים הגיעה לישראל מאפרית ... אלן קאבליני, יועצת היופי ומומחית לאיפור, כדי להציג את מוצרי החברה וחידושיה והראתה לעיתונאיות את תורת האיפור על דוגמנית צעירה ויפה, שבלי האיפור לא היתה פחות מושכת, מאשר עם שלל הצבעים סביב עיניה. אבל, זה בהחלט יכול לייפות במידה ניכרת.

המיוחד באיפורי סטייג' לייט הן: אבקות נרצצות אשר אפשר להוסיף לשפתון... ומק. ללחיים, ולצלליות עיניים. העפרונות הצבעוניים לאיפור העיניים ולצביעת השפתיים נראים כמו צבעי הפנדה שילדינו אוהבים להשתמש בהם.

חידוש מעניין שלבטח ימצא חן בעיני נשי העולם כולו, הוא השפתון הדו־גוני. מסכרה צבעונית ועוד מעט יוסיפו גם את צבעי הזהב והכסף, הם יעזרו לתת לעיניים בצבעים השונים את המסגרת העליונה.

הגברת אלן קאבליני, דקת הגו, חיוורת פנים ובעלת ציפורני חתול ארוכות משוחות לאקה אדומה נתנה לנו עצה טובה מאוד, שבוודאי ישמחו רבים לשמוע. תמיד יש לנו בעיה עם מלאכת חידוד העפרונות הצבעוניים אשר כל כך מקובלים לאיפור עינינו. ובכן, שומרים אותם במקרר ורק כמה דקות לפני השימוש מוציאים אותם. ואז בלי בעיות אפשר לחדד אותם. לפני השימוש כדאי לחמם את העיפרון כמה דקות בין כפות הידיים.

מוצרי סטייג'לייט אפשר להשיג ברוב חנויות הקוסמטיקה שבארץ. מחזור המכירות כ־150,000 דולר לחודש.

חיה יוסף

שוויץ לא מייצרת רק שעונים

סוחבים 85 ק"ג גבינה

מי שמוכן לשלם 65 ש"ח, ללבוש משהו חגיגי ונוח (שלא ילחץ על הבטן) ולגשת למלון שרתון בתל־אביב, היה יכול להשתתף בפתיחת „שבוע שוויץ" ולשבת יחד עם כל המי ומי של לשכת המסחר ישראל־שוויץ. כמובן, את הכסף שילמנו עבור ארוחה שווייצית טיפוסית. ושגריר שוויץ בישראל פייר סימונין כיהן כאורח הכבוד.

אנחנו כבר רגילים שארצות שונות מביאות לנו מן המיוחד של ארצם ואנחנו עבור תשלום יכולים לראות, לאכול ולשתות מפרי ארצם. הפעם התארגנו למשימה זאת, סוויסאיר ישראל ומלון שרתון תל־אביב, כדי להעניק לישראלים הזדמנות לטעום ממאכלי הארץ היפה הזאת וגם לשמוע קצת מן „היודלים" והמוסיקה העממית, ליהנות מן התלבושת העממית ולהביט בתערוכת מגלשי־סקי.

לקהל יציגו מוצרי מזון ומשקאות טיפוסיים לארץ השלגים בחורף, ולארץ יפהפיה ופורחת בקיץ. כמובן, שהגבינות הן אשר גונבות את ההצגה. הביאו במיוחד 2 גלגלי גבינה אמנטל (של העמק) ענקים 85 ק"ג כל אחד ולמרות שלנו כבר יש שוקולדה תוצרת הארץ, בשם „שווייצריה הקטנה", הביאו 40 ק"ג שוקולדה מאסטרי והקהל יוכל לרכוש את השוקולדה ולבחון: איזה טובה יותר? הישראלית או השווייצית?

שבוע שוויץ פתוח לקהל בין התאריכים: 17 ועד 27 למרץ.

ואיך אפשר בלי כמה מרשמים על טוהרת המטבח השווייצי? זיגפריד וינקלר אשף מסעדת Morenpick, וולטר מיילר קונדיטור ראשי ממסעדת „שלום" (כשר למהדרין) הכינו ויכינו מכל וכל ויגישו למזנונים ולמסעדות של המלון.

■ טורט פירות שווייצי

בצק: 150 גרם קמח לבן, 70 גרם מרגרינה, קמצוץ מלח, 1 ביצה, 20 גרם שמן, 1 דציליטר מים.

אופן ההכנה: לערבב את הקמח והמרגרינה ולהוסיף את המלח. ללוש ביחד, להוסיף את הביצה והשמן ולהמשיך ללוש. להוסיף את המים ולהמשיך ללוש באצבעות בעדינות רבה. להשאיר את הבצק במקרר לשעה אחת לפחות. להוציא את הבצק מהמקרר ולרדד עלה בצק, בעובי של 4 מ"מ, להניח בתבנית אפייה בעלת דפנות גבוהים — לפחות בגובה 4 ס"מ.

המילוי: 3־4 כפות אגוזים טחונים, פרוסות של פירות העונה — סוג אחד בלבד של תפוחים או אגסים או מישמשים או שזיפים.

הרוטב: ביצה, דציליטר שמנת מתוקה, 3 דציליטר חלב, 2 כפות קמח, וכן: 3 כפות סוכר, קמצוץ מלח, סוכר וניל.

אופן ההכנה: לפזר את האגוזים הטחונים מעל עלה הבצק בתבנית. להניח פרוסות הפירות הטריים על הבצק, לטרוף קלות את כל המצרכים של הרוטב ולצקת בעדינות על פרוסות הפירות שבתבנית. להכניס לתנור שחומם מראש ולאפות ב־200 מעלות במשך 45 דקות. להגיש את הטורט בחום פושר. ניתן להגיש את הטורט בתוספת גלידה או קצפת. ניתן להכין טורט פרווה: להחליף את השמנת והחלב במצרכים פרווה.

■ פונדי שווייצי ל־6־8 אנשים

המצרכים: 200 ג' גבינת אמנטל, 200 ג' גבינת גרוייר, 300 מיליליטר יין לבן, אגוז מוסקט, שום, 4 סנטיליטר קירש, 1 כף קורנפלור.

אופן ההכנה: לגרד את הגבינות על מגררת גסה, למזוג את היין הלבן לכלי הפונדי ולהביא לרתיחה. להוסיף אגוז מוסקט ושום לפי הטעם. להוסיף את הגבינות המגורדות ולערבב כל הזמן, עד שכל הגבינה נמסה לגמרי. בספל נפרד לערבב את הקירש עם הקורנפלור, לבחוש היטב עד שלא ישארו גושים ולהוסיף לפונדי. להקטין את האש ולהמשיך לערבב. להציב את הפונדי על מתקן־אש במרכז השולחן, ולהגיש בתוספת קוביות לחם קימל בסלסלה נפרדת.

מדור זה ערכה חיה יוסף
צביה בן־שלום בחופשה

סל דרמטי בשנייה האחרונה הביא נצחון סנסציוני להפועל ת"א 76:77 במשחק הראשון בגמר סל

לארגי השבית שמחת מכבי

הפועל תל־אביב — מכבי תל־אביב 76:77 (39:45)

מאת יצחק ויסהוף

שתי שניות לסיום דרבי הכדורסל אמש הוליכה הפועל ת"א 74:75. באותה שניה ביצע עמוס פרישמן רכז הפועל את העבירה החמישית שלו על חן ליפין שהיה בנסיון קליעה. ליפין, בבטחון רב, קלע כדור ועוד כדור ומכבי הוליכה — 76:76. שחקני האלופה החלו לחגוג, אולם לאוואן מרסר הבחין במייק לארגי החופשי מתחת סל מכבי. לארגי בצעד וחצי "שם" את הכדור בסל מכבי והצהיל את חבריו עם נצחון 76:77.

חבל שרק 7000 חזו במאבק הגברי שהתנהל בהיכל. מכבי ת"א, זו שגברה על טרסר מילאנו, ריאל מאדריד ושאר אריות אירופה ומי שתשחק ב־2 באפריל בגמר אליפות אירופה לאלופות בלוזאן כלל לא הזכירה אמש את יכולתה. לבד מדורון ג'מצ'י ומיקי ברקוביץ בפתיחה נראו יתר השחקנים כטירונים כשהחטיאו שוב ושוב.

אחוזי הקליעה אומרים הכל

מנגד שיחקה הפועל ת"א בשאפתנות רבה. לאוואן מרסר ודרון רובינזון המשיכו לתת את הטון

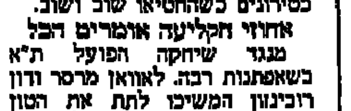

במשחקה. אמנם הפועל לא הציגה כדורסל גדול, אך הלחימה שהציגה הספיקה לה מול מכבי של אמש.

מכבי ת"א הציגה שליטה מוחלטת בכדורים החוזרים. שחקניה קלטו 28 כדורים חוזרים, מאגי וג'ונסון 9 כל אחד. בהפועל שקלטה 23 כדורים חוזרים בלטו מרסר ורובינזון עם 8 כל אחד.

מכבי ת"א איבדה 8 כדורים לעומת 9 של הפועל.

אולם סיפור המשחק הוא באחוזי הקליעה הנמוכים של מכבי. שחקניה זרקו מהשדה 58 פעמים ודייקו רק ב־18 ניסיונות (פחות מ־26 אחוזי הצלחה) שחקניה זרקו 15 פעמים מטווח 3 נקודות ודייקו ב־7 כשדורון ג'מצ'י קלע 4 סלים של 3. בעונשין קלעו שחקני מכבי 19 מ־29 (58 אחוז).

הפועל ת"א זרקה מהשדה 44 פעם ודייקה ב־26 זריקות (59 אחוז) מטווח 3 הנקודות 2 מ־8, 25 אחוז) ובעונשין 19 מ־24.

העבירה השלישית של מרסר

המשחק בכללו היה שקול כמעט לכל אורכו. מכבי פתחה עם חן ליפין מיקי ברקוביץ, דורון ג'מצ'י, קווין מאגי ולי ג'ונסון, הפועל עם דיקמן, פרישמן, ויליס, מרסר ורובינזון. מרסר ומאגי נצמדו זה אל זה ואילו ג'ונסון לא נפרד מדרון רובינזון. השמירות ההדוקות של השחורים זה על זה שיחררו את מיקי ברקוביץ לקליעות מוצלחות. במצב של 4:6 (4) למכבי הצליח מיקי להוליך את חבריו ליתרון 6:15 בפרק זמן של 90 שניות.

מייק לארגי נכנס בדקה ה־8 ודקה מאוחר יותר היה לאוואן מרסר עם העבירה השלישית שלו במשחק. קווין קלע את הסל הראשון שלו מהשדה בדקה הי"12 בלבד (סיים את המשחק עם 9 נקודות).

הפועל ת"א במשחק טקטי מעולה הצליחה לבצע מהפך ולהוליך — 26:27 (14), 18:31 (15) ר"ד 3:39 30 הדקות להפסקה. מרסר ירד למנוחה ומכבי עברה לשמירה לוחצת שהורידה הפער עד כדי 45:39 במחצית. בפתיחת המחצית השניה הציגה מכבי שחקן אחד. דורון ג'מצ'י. שחקן זה קלע ב־10 הדקות הראשונות 20 מ־18 הנקודות שקלעה קבוצתו — 57:59 למכבי. המשחק הפך לשקול. ג'ון ויליס יצא 6 דקות לסיום בעוון חמש עבירות (67:67).

שלוש דקות לסיום במצב של 71:71 למכבי הורה צבי שרף למיקי

השחקן המצטיין: לאוואן מרסר

ברקוביץ להכנס. מיקי שישב מהדקה ה־11 על הספסל התרגז על מאמנו שרף והפליט לעברו מילה. שרף לא הגיב. מיקי נראה כועס אך לבסוף נכנס. בדקות ששיחק ניסה לנצח את המשחק לבדו אך כשל.

ליפין עורר תקוות

ליפין עורר תקוות אצל המכבים בסל של 3 נקודות (71:74), הפועל צימקה בסל וליפין "האיש של מכבי" בדקות האחרונות החטיא מתחת סל הפועל כשנותרו 51 שניות לסיום.

26 שניות לתום המשחק העניק השופט טור וורניק עבירת תוקף על ליפין. קאליש עזב את המגרש בעוון חמש עבירות ואז באו שתי השניות המרתקות שהעניקו את הנצחון להפועל ת"א — 76:77.

שופטי המשחק ראובן ווירובניק וטור וורניק היוו סיפור בפני עצמו. השניים התקשו לשלוט במשחק (במיוחד וורניק), הם קיפחו שחקנים משתי הקבוצות ולעיתים שרקו לעבירות שלא היו ומיד לאחר מכן תקנו את עצמם לטובת הקבוצה המקופחת. חבל שבמעמד כה רם שופטים יכריעו גורל משחק.

● קלעו להפועל ת"א: מרסר 24, רובינזון 20, פרישמן 13, לארגי 13, ויליס 4 וקאליש 3.

● קלעו למכבי ת"א: ג'מצ'י 28, ג'ונסון 15, ברקוביץ 13, מאגי 9, ליפין 5, לאמוף 4 וארואסטי 2.

פעולות חבלה בסורינם מנעו בואה למשחקי הפועל

בגלל פעולות חבלה של מורדים במזרח־סורינאם — לא תוכל מדינה זו להשתתף במשחקי הפועל הי"13. עובדה זו עולה ממברק שהגיע למזכ"ל הפועל יצחק אופק, מיו"ר הוועד האולימפי של סורינאם, מרסל א. מאייר.

פעולות המורדים קשורות גם במצב הכלכלי הקשה בו נתונה סורינאם. לפי מאייר אינו מאפשר המשבר הכלכלי מימון משלחות של ספורטאים לישראל.

מרמורק היום מול טבריה

מאת משה רוזנברג

משחק דחוי בליגה הארצית יהיה היום ברחובות בו תנסה הפועל מרמורק "לברוח" מאזור התחתית במשחקה מול הפועל טבריה.

גם בליגות א' יתקיימו היום משחקי השלמה. במחוז הצפוני תארח מכבי עפולה את מכבי טמרה, הפועל קרית שמונה את מכבי אור עקיבא והפועל בני טמרה תארח את בית"ר חיפה.

קונפורטי אימן בבלומפילד

בני קונפורטי הדריך אתמול את כדורגלני הפועל תל־אביב. קונפורטי מילא את מקומו של דוד שווייצר שפוטר במוצאי שבת.

צבי שרף: אולי המכה באה בזמן

מאת יצחק ויסהוף

משה וינקרנץ, עוזר המאמן בהפועל ת"א במשך שלוש עונות, לא יצא אמש מגידרו לאחר נצחון קבוצתו הפועל ת"א על מכבי 76:77. שחקני קבוצתו קפצו זה על זה כמו ילדים אולם וינקרנץ הורה להם להפסיק לחגוג מוקדם ולהתכנס בחדר ההלבשה.

בחדר מסיבות העיתונאים בהיכל הספורט פגש וינקרנץ את מאמן המנוצחים צבי שרף שמיהר ללחוץ את ידו: "כל הכבוד מוישלה" אמר שרף. "תודה" השיב וינקרנץ.

לאחר מכן נשאל שרף כיצד הרגישה להפסיד בנקודה? "אני כבר מכיר הרגשה זו מהעבר. גם בלימוז' נוצחה מכבי בנקודה, אבל זה ספורט". משה וינקרנץ נכנס לדבריו "לצערי בלימוז' גם אני הייתי שייך למכבי. אבל היום אני מנצח לשמחתי".

לאחר מכן ניתח מאמן הפועל את המשחק ואת סיכוי קבוצתו ביום חמישי: "משחק עם הרבה מזל ולשמחתי אני בצד עם המזל. הפועל משחקת בסגנון שונה מזה של מכבי. באופן כללי אסור לאבד את הראש ואת הפרופורציות. ביום חמישי משחק נוסף ולכן אסור להגזים בנצחון למרות שהוא חשוב ומשמח".

וינקרנץ ספג במהלך המשחק קריאות מאוהדי שתי הקבוצות: "אף פעם לא התכחשתי לעובדה שרוב שנותי עברו עלי במכבי. לא ראיתי זאת כגנאי שאוהדים קראו לי מכביסט. אוהדים של הפועל צעקו לי שסידרתי משחק שלישי למכבי ת"א. אני לא מתייחס לכך. אני עושה את העבודה שלי בצורה הטובה".

צבי שרף היה עצוב: "מכבי שיחקה רע. אולי המשחק הרע ביותר שלה העונה, אך איני מוריד מערך הנצחון של הפועל. צפיתי משחק קשה אולם לאחוזי קליעה כה גרועים של חניכי לא פיללתי. אנו חייבים להתכונן ליום חמישי. אולי המכה שקיבלנו באה בזמן".

הפנים אומרות: על הפנים

הפנים של מיקי ברקוביץ, מוטי ארואסטי (במרכז) וקווין מאגי (משמאל) על ספסל מכבי תל־אביב אומרות למעשה את הכל. האליפות של מכבי תל־אביב בסכנה. (צילם: עוזי קרן)

מנצח הדרבי — מייק לארגי — מניף את שתי ידיו מיד עם השריקה לסיום המשחק. משמאל נראה עמוס פרישמן ששתי שניות לפני הסיום ביצע עבירה על חן ליפין וחש כמי שחרב עליו עולמו. תוך שתי שניות הפכה התוגה לצהלות. (צילם: עוזי קרן)

דעות לאחר המשחק ולפני משחק הגומלין ביום ה'

לארגי: ננצח שוב
ליפין: נעלה כאריות

מאת יצחק ויסהוף

עמוס פרישמן, רכז הפועל ת"א. פרץ שתי שניות לפני הסיום בבכי מר לאחר שביצע את העבירה החמישית שלו על חן ליפין שקלע את 2 הנקודות שהעניקו למכבי יתרון 76:76. אולם בעבור שתי שניות היה פרישמן בעננים כשהוא בוכה מאושר לאחר הסל שקלע מייק לארגי שהביא לאדומים נצחון — 76:77.

בסיום, בחדר ההלבשה, אמר פרישמן: "בכיתי כיוון שראיתי שאנו הולכים להפסיד בגלל שטות. מכבי לא היו כל כך חלשים כמו שאנו היינו גרועים. כפי שניצחנו יכולנו גם להפסיד. הם ממש לא ירדו להגנה והיה לנו מזל. ביום חמישי יהיה סיפור חדש. מכבי עדיין קבוצה גדולה ולכן צפוי עוד".

מייק לארגי שקלע את סל הנצחון הוסיף: "ביום חמישי זה אותו דבר. אנו הולכים על נצחון. אני מרגיש גדול. אין דבר יותר לסיים את העונה מאשר לנצח את מכבי. אני מאד מקווה לנצח ביום חמישי".

לאוון מרסר אחד מגיבורי הנצחון היה פחות נלהב מחברו: "אני לא יודע אם אנו מסוגלים לנצח את מכבי גם ביום חמישי. יהיה משחק מאוד קשה. ביום חמישי משחקים נגד מכבי ונגד צניחי שניהם גדולים. אם ננצח אהיה מאושר. אם נפסיד לא נורא".

הנהלת הפועל ת"א הודיעה בתום המשחק כי משחק הגומלין ביום חמישי יערך בהיכל הספורט ביד־אליהו ולא באולם הפועל ת"א.

אצל שחקני מכבי ניכר הלם. שחקני הקבוצה מיעטו לדבר. חן ליפין הרכז שכמעט היה לגבור אמר: "שיחקנו מחצית אחת. בחמישי נעלה כאריות. מכבי לא מוותרת על משחקים כל כך בקלות".

מנסדורף ניצח בבריסל

● טניס

אלוף ישראל בטניס, עמוס מנסדורף, ניצח אמש את האוסטרלי ברודריק דייק בשתי מערכות 6:3, 6:3, בסיבוב הראשון בטורניר יוקרתי בבריסל. שבו הוא מדורג במקום השמיני. דייק מדורג במקום הי"50 בעולם.

המדורג מספר 1 הוא בוריס בקר, לפני וילנדר, מקנרו וסאנצ'ו, אותו ניצח מנסדורף ברוטרדם.

בסיבוב הראשון ניצח השוודי יונאס סוונסון, המדורג במקום הי"5, את פאבלו אריאה מפרו 6:3, 6:3.

קארל לימברגר מאוסטרליה ניצח את קארל דה מוינק מבלגיה 7:5, 6:2, 6:4.

● בפתיחת טורניר הטניס בבריסל, גבר האיטלקי סימונה על הצ'כי קארל נובאצ'ק 6:2, 4:6, 6:4 והשוויצי יעקב לאשק ניצח את האמריקני ג'ונתן קנטר 6:2, 6:4.

נצחונות באנ.בי.איי לבוסטון ולליקרס

בוסטון סלטיקס ניצחה בליגת האנ.בי.איי. את ניו ג'רסי נטס 104:116 ומוליכה באיזור האטלנטי עם 50 נצחונות מול 18 הפסדים. לוס אנג'לס לייקרס הכניעה את סאקרמנטו קינגס 121:129 ומוליכה באיזור הפסיפיק עם 54 נצחונות לעומת 14 הפסדים.

זה קרה אמש, בליגה לנשים בכדורסל:

נצחון להפועל ת"א והפסד למכבי ת"א

מאת יוסף חכם

במאבק על המקום הרביעי בליגה הלאומית לנשים בכדורסל, מחזור אחד לפני הסיום, זכתה קבוצת הפועל תל אביב. אמש ניצחו כדורסלניות הפועל בורובי את בני־יהודה תל אביב 56:62 לאחר 28:40 במחצית.

במשחק שהיה באולם אוסישקין בת"א בלטו בשורות הפועל גת 22 נקודות, קניצפולסקי 16 וולוף 9. הירבתה לקלוע לבני יהודה לימור מזרחי 28 נקודות. שפטו הילמן ונוימן.

● באולם רוממה בחיפה נרשמה הפתעה כאשר קבוצת הפועל חיפה ניצחה את מכבי תל אביב 52:55 לאחר 23:30 במחצית. הפסד המכבים הורידם למקום השלישי. הירבו לקלוע להפועל חיפה יערי 22 ודינרמן 10. למכבי ת"א פרישברג 15 שפטו הובר ויערי.

● באולם האוניברסיטה ברמת אביב הביסה האלופה אליצור תל אביב את מכבי רמת חן 38:107 (17:54). הירבו לקלוע לאליצור: דרייגור 44, גרוסמן 20 ובלומפלד 20.

● באולם האוניברסיטה בירו־

טבלת הנשים
(לאחר המחזור הי"21)

1.	אליצור ת"א	1009־2189	41
2.	הפ. ג. חיים	1219־1547	39
3.	מכבי ת"א	1211־1660	38
4.	הפועל ת"א	1209־1887	35
5.	בני יהודה	1381־1383	33
6.	הפועל ים	1340־1323	32
7.	אל. ראשל"צ	1435־1407	31
8.	הפועל חיפה	1297־1301	29
9.	הפ. גלבוע	1464־1296	28
10.	מכבי דרום	1500־1288	25
11.	אס"א ים	1601־1115	24
12.	מכ. רמת־חן	1785־1037	23

שלים גברה קבוצת הפועל גבעת חיים על אס"א ירושלים 63:88 (27:52).

● באולם הפועל ראשל"צ ניצחה קבוצת הפועל ירושלים את אליצור ראשון לציון 69:75 לאחר 32:39 לראשל"צ. הירבו לקלוע לירושלים: קוזיטנסקי 18 ומושיוב 18. הירבו לקלוע לראשל"צ: כהן 21, משולם 15 (כולם בסלי 3) ואורדי 12.

● בכפר המכביה הכניעה קבוצת הפועל גלבוע את מכבי דרום/רמת־חן 55:67.

מיחיץ': הטכניקה שלנו לא תספיק מול המהירות הגרמנית

● כדורגל

מאת ראובן חנניה

המאמן הלאומי של ישראל בכדורגל מילאנקו מיחיץ' יממור היום אחר הצהריים, במסיבת עיתונאים, את הרכב הנבחרת של נבחרת ישראל למשחק עם מערב גרמניה.

אמש ערכה הנבחרת אימון קצר לאור זרקורים באיצטדיון רמת גן והיום תקיים אימון במכון וינגייט.

כל כדורגלני הסגל הלאומי נטלו חלק באימון אתמול שבסיומו אמר מיחיץ' לעיתונאים כי לדעתו המיפגש עם מערב גרמניה מתקיים בזמן לא רצוי מכיוון שחלק מכדורגלני הסגל הלאומי לא מצויים בכושר טוב.

הוא אמר עוד כי ימשיך לתת אשראי לאבי רן למרות שבמחזור הליגה האחרון ספג ארבעה שערים וגילה יכולת חלשה.

מיחיץ' גם התייחס למשחקה של נבחרת המשנה של ישראל שלשורותיה צורפו אתמול לראשונה שחקן בית"ר ירושלים סמי מלכה ומגן מכבי תל אביב דור אוולאי שיחליפו את אייל בגלייבטר ממכבי פתח־תקוה הסובל מפציעה ומגן הפועל ת"א, דוד פיונטי שהתלונן על פציעה. ראשי הנבחרת לא מוצאים מכלל אפשרות שפיונטי בדה את הפציעה מכיוון שלא רצה להופיע בנבחרת המשנה של ישראל. מיחיץ' רואה את המקרה בחומרה רבה. הוא ציין כי הוא מספק שחקנים ספורטאים לנבחרת ולא שחקנים דוגמת פיונטי. אתמול נודע שגם איתן אהרוני פצוע ובמקומו יזומן לנבחרת המשנה שמעון מגחם ממכבי נתניה.

את נבחרת המשנה אימן אתמול מאמן מכבי חיפה שלמה שרף.

מיחיץ' מסר לעיתונאים שלדעתו רק יכולת טובה מאוד של כדורגלני הסגל הלאומי יביאו למשחק שקול מול סגנית אלופת העולם שהגיעה לישראל בהרכבה החזק ביותר.

לדעת מיחיץ' הטכניקה הגבוהה בין שחקני הנבחרת הישראלית לא תספיק מול המהירות והחוזק של הגרמנים והוא מצפה להתעלות של שחקניו.

אתמול בערב אמורים היו לנחות בישראל שני מאמנים שיצפו מחר בהצגה הכפולה באיצטדיון ר"ג. אלה הם מאמן נבחרת איטליה וויצ'יני ומאמן הנבחרת האולימפית של רומניה סייקו.

אימון כושר וביקור ביד־ושם

נבחרת מערב גרמניה, ערכה אתמול בבוקר אימון של שעה וחצי באיצטדיון ר"ג.

מנהל הנבחרת פראנץ בקנבאואר ערך לחניכיו אימון כושר של חצי שעה ולאחריו משחקי כדור.

כוכב נבחרת מערב גרמניה לותר מתאוס ערך אימון קל בשולי המגרש בשל פציעה. אבל נראה שהכדורגלן המצוין ישחק מחר.

הבוקר תקיים מערב גרמניה אימון נוסף, אתמול ערכה המשלחת ביקור ביד ושם.

24.3.87

המעפיל ומטה־אשר — הערב בקרב על כתר האליפות

● כדורעף

מי תהיה אלופת המדינה בכדורעף? שתי הקבוצות הטובות בארץ, הפועל המעפיל/עין־החורש והפועל מטה־אשר, יקיימו הערב ב־7.30 בעין־החורש את ההתמודדות הראשונה בגמר אליפות הפליי־אוף.

בכדורעף נעשה צדק. שתי הראשונות בטבלת הליגה, שהבליטו עדיפות על השאר לאורך כל הליגה, הגיעו לשלב המכריע.

קבוצת המעפיל, שניצחה את יריבתה ממטה־אשר בשני משחקי הליגה 3:0, תצטרך להיות בגמר הפליי־אוף במיטבה, שכן הפעם יהיה זה "ספור" אחר לגמרי. מטה־אשר, שבשורותיה שחקנים מוכשרים, תנסה לגבור על הנסיון העצום שיש לכדורעפני המעפיל.

המעפיל תפתח בשישייה: אבישי קרשנסקי, יניב בר־נצר, עופר ניר, אליעזר כנן, ארנון עמיר ושמאי גלס. מטה־אשר: אודי חבר, אורן שר, דורון שדמי, גלעד דורון, יוחאי בורנשטיין ואלדד לחוביץ'.

ישפטו: רדו רוזנטל וזאב שוחם.

● קבוצות הפועל כפר־סבא והפועל קרית־אתא ייפגשו ב־7.30 בכפר־סבא על המקומות 3־4. כפר־סבא שהפתיעה בנצחון במוצאי שבת על המעפיל 0:3, תיהנה הפעם מעדיפות ביתית. אם כי קרית־אתא לא תקל עליה.

● משחק מסקרן יהיה ב־7.30 בבת־ים בין הפועל בת־ים, האלופה שאיבדה את כתרה, לבין הקבוצה המפתיעה של מכבי חיפה, על המקומות 5־6 ונצטרך להיות במיטבה כדי לגבור על יריבתה.

● קבוצות הפועל העוגן והפועל שריד/העמקים ייפגשו בהעוגן ב־7.30 בקרב על המקומות 7־8.

● דו־קרב חשוב יהיה בפליי־אוף התחתון, כאשר מכבי ת"א תארח הערב ב־8 ברדבי תל־אביבי את הפועל רמת־אביב. במיוחד חשוב המשחק למכבי ת"א, שכן הפסד עלול להורידה לארצית. בסיבוב הראשון ניצחה רמת־אביב — 1:3.

ערב השלב האחרון בפליי־אוף בכדורעף

הליגה אינה משקרת

מאת יצחק ויסהוף

"אמנם הפועל המעפיל והפועל מטה־אשר יתמודדו הערב במשחק הראשון בגמר האליפות, אך מחמאות יש להעניק להפועל כפר־סבא, שהיא הקבוצה היחידה העונה שהנחילה שני הפסדים להמעפיל" — דברים אלו מדגיש מאיר ברנשטיין (81), מזכיר הפועל ת"א ומאמנה של הפועל רמת־אביב.

ברנשטיין סבור שהליגה הרגילה בכדורעף לא משקרת: "הקבוצות שזכו במקומות 1־4 ו־5־8 בליגה נכנסו בדיוק באותו מקום גם ערב שני משחקי הגמר־עף. לא היו בכדורעף הפתעות, כמו שהיו, למשל, בכדורסל. רואים בבירור כי קיים פער בין הקבוצות. הליגה לא משקרת, והקבוצות הטובות הגיעו לפלייאוף הריאלי".

ברנשטיין סבור כי הפסד הפועל המעפיל להפועל כפר־סבא בשבת האחרונה (0:3), הוא מפתיע ביותר. "צריך לזקוף על כך את הפועל כפר־סבא, שהגיעה במיפגש זה את ההישג שלה העונה. אין ספק כי ההפסד במשחק הראשון שהיה באולם בעין־החורש הגבירה את המוטיבציה אצל הכפריים. כל שחקני הקבוצה התעלו, ובתוספת ניהול משחק מצויין של אליהו רבינא, הם ניצחו. 11 הנקודות הראשונות אותן השיגו במשחק היו כעכבריות. ביום ייתכן כי המעפיל עלולה להיפגע קשות מבחינה מורלית. והפועל מטה־אשר, שתתארח הערב בעין־החורש, תנצל זאת. צריך לזכור עובדה לטובת משחק הגומלין בין המעפיל למטה־אשר יתקיים בנעמן".

מולת טובה לבת־ים

לאמנה של הפועל רמת־אביב כיוה טובה להפועל בת־ים, האלופה היוצאת, שלא הצליחה להתגבר על היעדרם של אורי חבר ושחקנים נוספים ולכן תתמודד הערב רק על המקומות 5־6. "הפועל בת־ים לא הצליחה להתאושש, למרות חילופי המאמנים שביצעה. אמנם הקבוצה עברה בסיבוב השני הכנה מקצועית יותר, השחקנים רצו לחזור לעצמם, אך עובדה זו לא באה לידי ביטוי. ייתכן שהירידה בכושרו של יעקב ורכס השפיעה. השחקנים הצעירים לא מילאו את מקומם של ותיקים כדוגמת אורי חבר ודני גליל. רן בורר ורפי כן מצוינים. אולם אני בטוח כי להפועל בת־ים יש פוטנציאל, ואין לי ספק כי בשנים הקרובות תחזיר קבוצה זו את הטון בכדורעף הישראלי".

הקבוצות המעוקמות במקומות 5 ו־6 לא מסוגלות לאיים על תחתית של קבוצות הצמרת בכדור־עף הישראלי. הסיבה: לקבוצות אלו יש תשתית של נוער וצעירים.

הפועל רמת־אביב, בתחתית אומר מאמן ההישרדות בליגה, המעורבת במאבק ת"א בשבת על מכבי ת"א — 2:3 נצחון אליצור מזכה אותה בנצחון עצום. בין מכבי ת"א לרמת־אביב, המשחק הערב ייעשה בהרצליה, הוא קריטי לגבי שתי הקבוצות. רמת־אביב זקוקה לנצח בשלוש מערכות בשני משחקים ובכך תבטיח את הישארותה. אבל כשמחפשים מערכות יכולים לאבד את הראש, ומזה אני חושש. כללית, רמת־אביב תרצה לנצח את מכבי ת"א בפעם הרביעית בליגה. אנו רוצים להישאר כיוון שיש לנו פוטנציאל טוב. במשחק נהיה פחות בלחץ ונקווה כי הנסיון יעמוד לצידנו".

מאיר ברנשטיין, מאמן את הפועל רמת־אביב מכורח־הנסיבות, לדבריו. "לאחר שהמאמן הארגנטינאי שהיה לנו, חוזה גלפנד, התפטר וחזר לארגנטינה, לקחתי עלי את האימון. מאמן חדש היה זקוק לתקופה ארוכה של התאקלמות, ואני המקורב לקבוצה כ־20 שנה מעורה היטב בנעשה בה. השחקנים נרתמו לעזרתי והתוצאות עד עכשיו הוכיחו את עצמן".

צמצום בשלבים

למאיר ברנשטיין ברור כיצד צריכה להיראות הליגה הלאומית בכדורעף בעתיד: "לטובת הכדורעף עדיף שמונה קבוצות שיתמודדו בארבעה סיבובים. אולם את זה קשה לעשות מהיום למחר ולכן הצעתי לגבי העונה הבאה היא ליגה בת 12 קבוצות, כאשר קבוצות 1־6 וקבוצות 7־12 ישחקו בתום הליגה הרגילה בליגה נוספת, בת שני סיבובים. כאשר כל קבוצה תגרור את תוצאות הליגה הרגילה. כך יהיה כל משחק חשוב. עובדה זו תוסיף רמה והקבוצה הטובה תהיה זו שתזכה באליפות".

תענך — ירדנה/בית־יוסף 1:1

במשחק צמרת במחוזו הי"18 בליגת העמקים בכדורגל סיימו בתיקו 1:1 קבוצות תענך וירדנה/בית־יוסף.

קבוצת רמות־מנשה הכניעה את יזרעאל 10:18 שערים: מתי עיני 5; רוני ורנר 4; צבי זביצקי 4; גיל מור 2; שלמה לירן 2 ואורי פלטאו 1.

תוצאות נוספות: אלונים — בני־נעורה 2:3; גבעת־עוז — גבע 2:2 (הופסק בדקה הי"81); חפצי־בה/כפר־יחזקאל — תל־יוסף 3:5.

בקהיר ובאלכסנדריה יש שחקנים נמוכים טובים היכולים לככב בקבוצות הלאומיות שלנו

גם במצרים מכירים את מכבי ת"א

בליגה המצרית אין ענקים ושחקני תיגבור ★ "אין לנו כסף לאמריקנים" — מציינים המצרים ★ זכרונות על הכדורסל בארץ הנילוס בשנות הארבעים כאשר שלוש קבוצות יהודיות שיחקו בליגה הלאומית ויהודים לבשו את מדי נבחרת מצרים

מאת ישראל פז

האם יש סיכוי למיפגשים בין קבוצות ונבחרות מישראל ומצרים? שאלות רבות הופנו לעברי לאחר פירסום רשימתי הראשונה על משחק־הפיסגה בליגה המצרית בכדורסל. בו חזיתי לפני כעשרה ימים באלכסנדריה. בין ריקראיישן אלכסנדריה, אלופת מצרים וזאמאלק קהיר, המובילה בליגה.

רבים פנו אלי, מתוך סקרנות, כדי לדעת כיצד זה לחזות, כישראלי, במשחק בין שתי קבוצות מצריות. כבר ציינתי: חוויה בלתי־נשכחת. ראיתי כבר משחקים אין־ספור בפעילותי. במסגרות שונות. אולם בכל זאת משחק במצרים הוא יוצא־דופן. קשה לשכוח אותו. הוא חודר לתוכך. כאילו נעוף על כוכב אחר.

קשה לי לראות את מכבי תל־אביב, למשל, משחקת בקהיר או באלכסנדריה. עדיין הקרקע אינה בשלה. לא שיש עויינות נגד ישראל. אבל אם גדוד חיילים. ומאות שוטרים מופקדים לשמור על משחק ליגה, כמה יצטרכו לגייס כדי למנוע אי־נעימויות במיפגשים מסקרנים כמו נגדנו!

בטוחני שהזמן יעשה את שלו. עוד נגיע להתמודדויות ספורטיביות. בינתיים צריך לקוות למיפגשים בענפים צנועים יותר. שאינם מרכזים אלפים.

אפשר שניפגש עם מצרים במסגרות בין־לאומיות. מחוץ לשתי המדינות. כבר התמודדנו אתם בטורניר קדם־אולימפי בכדורמים.

באותיות קטנות...

ישנה התעניינות במצרים בספורט הישראלי. כאשר פגשנו – אליהו עמיאל, מי שהיה כדורסלן נבחרת מצרים ומכבי אלכסנדריה ואנוכי – בספורטאי־עבר וחווה התעניינו ברמת הספורט בישראל. גם המצרים מסתקרנים. גם אותם מעניינת שכנתם. שהיתה במשך שנים רבות אויבתם. מכירים את מכבי תל־אביב בכדורסל. קראו על הישגי הקבוצה. כאשר שהינו במצרים עלתה מכבי ת"א לגמר גביע־אירופה. כתבו על־כך ב...אותיות קטנות.

מה רמת הכדורסל המצרי? ראיתי את נבחרת מצרים במשחקים האולימפיים בלוס־אנג'לס ב־1984. היא לא הרשימה במיוחד. כמעט שלא ניצחה. לדברי מאמנה, פואד אבול־חיר, היתה אז הנבחרת במיטבה. "שיחקנו מצויין" – אמר לי. והוסיף: "התמודדנו בשוויון כוחות עם נבחרות טובות. זה הספיק עבורנו".

כאשר שאלתי אותו אם יש סיכוי שקבוצות מצריות יתחזקו בשחקני־תיגבור אמריקנים השיב בשלילה מוחלטת. "אין לנו תודעה של אמריקנים; נוסף לכך אין ביכולתנו לעמוד ברכש כזה מבחינה כספית" – דברי אבול־חיר.

ואכן, היעדרם של אמריקנים גורם לאפרוריות מסויימת. הרמה, כפי שראינו אותה באלכסנדריה, היא כמו אצלנו לפני בואם של האמריקנים. אולי קצת פחות. אבל יש בהחלט כדורסלנים מוכשרים, ביניהם כאלה היכולים לשחק בקבוצות הלאומיות שלנו.

שתי הקבוצות שחזינו במשחקן, והן מהטובות בליגה המצרית, שיחקו בנוקשות רבה ובהתלהבות ללא־גבול. הטכניקה – סבירה. משחק ההגנה – חריף מאוד. זו גם הסיבה שיש היתקלויות תכופות עם השופטים. אילו היו שחקנים אצלנו "משגעים" את השופטים כמו באותו משחק בו חזינו – היו נרשמות עבירות טכניות אין־ספור. התרשמתי שהשופטים המצרים שקטים ורגועים. לא נתפסים לפרובוקציות של שחקנים. ממלאים את תפקידם ללא־דופי. אפשר שהתרגלו לאווירה המיוחדת. לרוב אינם מגיבים על ריצות של שחקנים לעברם.

מה שבלט באותו משחק, וכנראה שזה מאפיין את הכדורסל המצרי כולו, הוא היעדר שחקנים גבוהים. ישנם שחקנים שגובהם בין 1.95 ל־2 מטר, אבל ענקים אין להם. לקבוצת ריקראיישן יש כדורסלן ענק. בגובה של 2.05 מטר, אבל הוא מוגבל. במיוחד בהתקפה. סיפרו לנו שגם הקבוצות האחרות אינן משופעות בגבוהים. "הדבר מפריע לנו בריבאונד, אבל זה מה שיש" – סיפר אבול־חיר.

לעומת זאת ישנם שחקנים נמוכים. טובים למדי. זריזים מאוד ובעלי זריקות מדוייקות של 3 נקודות. באותו משחק בו צפינו השיג עמרי אבול־חיר, בנו הרכז של שחקן ומאמן העבר. פואד, ארבעה סלי 3 נקודות. לדעתי יכול לשחק כגארד־משחק בכל קבוצת צמרת ישראלית, כולל מכבי ת"א. ישנם נמוכים נוספים. שהם שחקנים בהחלט טובים.

שחקן זאמאלק קהיר (בלבן) קולע לסל אלכסנדריה. בתמונה נראים אנשי משטרה וצבא מאיישים את השורות הראשונות כהגנה מפני הצופים (תצלום: בני ולדמן)

עבר מפואר

בפגישה שהיתה לאליהו עמיאל עם כדורסלני־עבר גלש הויכוח מתי היה הכדורסל המצרי טוב יותר: היום או בעבר? כדאי לזכור שבשנת 1949, כאשר אליפות אירופה נערכה בקהיר וזכתה מצרים במקום הראשון. בנצחה במשחק המכריע את צרפת – 36:57. תיתה זו האליפות האירופית המצומקת ביותר. המשבר במזרח הקרוב. והמלחמה בארץ־ישראל לא הלהיבו מדינות רבות לבוא לקהיר. כך השתתפו, נוסף למצרים, רק נבחרות צרפת, יוון, תורכיה, הולנד, סוריה ולבנון.

הכדורסל המצרי – לדעת הוותיקים, כולם דוברי צרפתית – היה במיטבו בשנות הארבעים. בליגה המצרית היו גם קבוצות יהודיות מצויינות, שניצבו בצמרת כמו מכבי אלכסנדריה, מכבי קהיר והכח קהיר. חלק מקבוצות אלה הופיעו לפני קום המדינה במשחקי ידידות בארץ־ישראל. עדיין זכורים חמשת האחים הררי, שארבעה מהם שיחקו בחמישייה הראשונה של מכבי קהיר. יהודים הופיעו גם בנבחרת מצרים כמו זוזי הררי ואליהו עמיאל ובסגל היה גם ברטו בוגדדלי־בנטל ז"ל.

הוותיקים אוהבים להיזכר באותם ימים גדולים של הכדורסל המצרי. חלק מהם עדיין צמוד למגרשים. הרוב חדל להתעניין.

השתתפותה של מצרים ביבשת אפריקה מאפשרת לה להגיע לשלבי הגמר באירועים בין־לאומיים גדולים. בעיקר במשחקים האולימפיים. כיצד זה לא הגיעה מצרים לגמר אליפות העולם האחרונה בספרד? נכשלנו – מודים. אנגולה וחוף־השנהב הדיחו את מצרים.

מכל מקום, מעניין לשוחח על ספורט עם אנשים ממדינה כמו מצרים. שבמשך שנים רבות החרימו אותנו וכיום אנו מבקשים את קירבתה והופעת ספורטאית אצלנו.

אליצור נתניה שוב לדין

מאת יצחק ויסהוף

קבוצת הכדורסל של אליצור נתניה "תתארח" בוועדת המשמעת של איגוד הכדורסל לאחר פרשיית מנשה תרמן ואברהם זגול שסיבבו בעקבות חמש הדקות האבודות של גיים ג'ינסטון יש לאליצור "אוביקטים" חדשים בדמותם של אסא קמינר ושי שטוריקס.

שני שופטים אלו שיגרו אתמול דו"ח שיפוט חריף ביותר על אליצור נתניה שאירחה את הפועל חיפה בו נוצחה — 100:84.

בדו"ח השיפוט נכתב: "במהלך המשחק הושלכה אבן למשטח שכנס לא פגעה באחד השחקנים או השופטים. מיד לאחר שריקת הסיום ספג הבין לאומי אסא קמינר מכה חזקה בגבו. גם משקיף המשחק, יו"ר קבוצת בית"ר ת"א אבנר קופל, ספג מכה חזקה בפניו".

כל האירועים האלו יגררו את אנשי אליצור נתניה, ביום חמישי, לתל־אביב שם יועמדו לדין.

הולנד תשתתף במירוץ האופניים

הולנד החליטה לשגר למשחקי הפועל הי"13 את שלושת רוכבי האופניים המצטיינים ביותר שלה.

מברק שהגיע מהתאחדות הספורט בהולנד מציין, כי שלושת הרוכבים נימנים עם מועדון "ברדה".

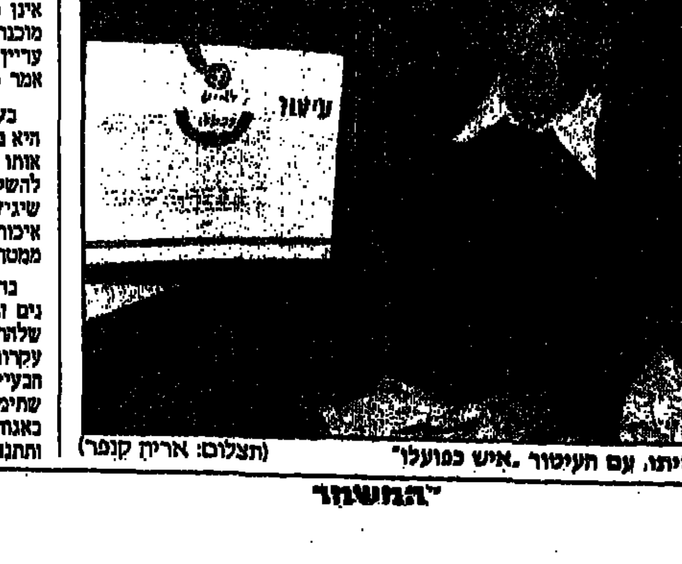

הכדורסלן הוותיק בועז ינאי ורעייתו, עם העיטור "איש כפועלו" (הצלום: אריה קנפר)

ויכוח נוקב בועידת הפועל על עתיד ההתאגדות

קריאה לשחרר את מועצות הפועלים מקבוצות הייצוג

ויכוח נוקב על דרכו של הפועל היה אתמול במושב ד' של ועידת הפועל התשיעית שהתכנסה בשפיים. יו"ר האגף למועצות הפועלים בהסתדרות, גדעון בן־ישראל, יצא בקריאה לשחרר את מועצות הפועלים מקבוצות הייצוג. הוא הציע שקבוצות הייצוג יתנהלו במשק סגור וקבוצה שלא תוכל להחזיק את עצמה מבחינה כספית תתפרק.

"בעיית הבעיות של הפועל כיום היא — מי נושא באחריות ומי נושא בהוצאות. מועצות הפועלים האחראיות כיום על סניפי הפועל, אינן מוכנות לוותר על הניהול, אך מוכנות לוותר על החובות ובעייה זו עדיין לא מצאה את פתרונה" — אמר מזכ"ל הפועל, יצחק אופק.

בעייה נוספת שבה נתקל הפועל היא בעיית טיפוח ספורטאי האיכות, אותו רובד דק של אלופים שצריך להשקיע בהם מאמצים אדירים כדי שיגיעו להישגים וטיפוח ספורטאי איכות היא מטרה בלתי־נפרדת ממטרות הפועל.

בהתייחסו לנושא שיתוף שחקנים זרים בכדורגל — אמר אופק, שלהתאגדות הפועל אין בעייה עקרונית של שיתוף זרים בספורט. הבעייה היא בניהול האגודות. לאחר שתימצא נוסחה לניהול מקצועי באגודות ובמקביל תצטמצם הליגה ותתנהל בצורה מקצועית, אין שום סיבה למנוע הבאת שחקנים זרים.

בסיום דבריו קרא אופק להסתדרות להקציב יותר כספים לספורט ולא לסמוך על הכספים של המהמרים.

מיכה שמרון הרגיש תוך הויכוח כי הפועל איבד במידה רבה את דרכו. מבחינה ספורטיבית לא ייתכן שסניפים יפעלו בענפים רבים, תוך בלבול וחוסר אבחנה.

מחזיק תיק הפועל בוועדה המרכזת, יעקב ישי, גילה שכרגע נמצא בהכנה מיסמך ובו ייקבע במדוייק תחום האחריות בין ההסתדרות, מועצות הפועלים ומרכז הפועל. לאחר שהמיסמך יאושר בוועדה המרכזת — לא תוכל קבוצת ייצוג של הפועל להתחיל את העונה אם לא תפעל על פיו.

מנהל מטה משחקי הפועל הי"13, גיורא גלזר, סקר את ההכנות למשחקים על כל אגפיהם.

כן בירכו מנהל רשות הספורט, יריב אורן, ונשיא ארגון ספורט הפועלים הבינלאומי, מוריס דוון.

בחלק הטקסי העניק מזכ"ל ההסתדרות, ח"כ ישראל קיסר, שמונה עיטורי כבוד ל"איש כפועלו". העיטורים הוענקו ליעקב ויקסלבאום ז"ל, יוסף חמים ז"ל, מוריס דוון, אמנון גור, עמנואל זיסמן, בועז ינאי, אברהם שחט וד"ר עטרה שרמן.

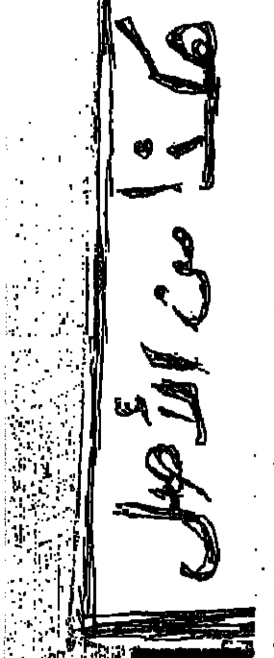

חוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965

מרחב תכנון מקומי „הדרים"

הוד־השרון

הודעה בדבר אישור שינוי תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה־1965, כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז המרכז אישרה באישור שר הפנים, שינוי תכנית מפורטת הנקרא: „שינוי תכנית מפורטת מס' הר/15/329/א/1".

ואלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית: גוש 6412, חלקות 64־70, 72, 76־78, 119, 154, 155, 209, 211, 227־229, 210, 297־300, 306־308. הוד־השרון, מגדיאל. רחובות: דרך מגדיאל, הדרים, האחוד, אהבה.

עיקרי הוראות שינוי התכנית: התאמת לוח שטחים.

ההודעה על הפקדת שינוי התכנית יחד עם התשריט המצורף אליו פורסמה בילקוט הפרסומים מס' 3381 עמ' 3110 התשמ"ו ובעיתון בוקר הצופה מתאריך 8.9.86 ובעיתון ערב מעריב מתאריך 1.9.86 ובעתון בוקר נוסף „על־המשמר" מתאריך 4.9.86.

שינוי התכנית האמור בצורה שבה אישרה הועדה המחוזית, ביחד עם התשריט המצורף אליה, הופקד במשרדי הועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה „הדרים". וכל המעונין רשאי לעיין בו, ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

ד. שיש,
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ובניה, מחוז המרכז
8.1.1987

הועדה המקומית לתכנון ולבניה

רמת גן

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965

נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק הנ"ל כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה רמת־גן (להלן — הועדה המקומית) בקשה להתרת הקלה בנכס. בגוש 6183 חלקה 154 רח' ההגנה מס' 39 דהיינו: תוספת 6% יחסי משטח המגרש. על המעונין הרואה את עצמו נפגע על ידי אישור ההקלה הנ"ל יוכל לעיין בתכנית ולהגיש התנגדות מנומקת לפרטיה. התנגדות צריכה להימסר לידי הועדה המקומית במשרדי אגף ההנדסה רח' המעגל 26 ר"ג תוך שבועיים מיום פרסום הודעה זו בעתונות.

אורי עמית — ראש העיר
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה רמת־גן

חוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965
הועדה המקומית לתכנון ולבניה

תל־אביב־יפו

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965

הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו בקשה ליתן אישור לשימוש חורג ממגורים למסעדה ברחוב יפת מס' 15, גוש 7108, חלקה 20, תיק בניין 015־3004/5, בקשה מס' 861959.

בעל קרקע או בניין המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת היתר / אישור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבנייה תל־אביב־יפו, שד' בן־גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדוייקת וטלפון.

ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.

י. כספי — סגן ראש העיריה
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבנייה, ת"א־יפו

הועדה המקומית לתכנון ולבנייה של

נהריה

הודעה על פי סעיף 149 (2) (1) לחוק התכנון והבנייה תשכ"ה

ניתנת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 (2) (1) לחוק התכנון והבנייה הנ"ל, כי הוגשה בקשה לועדה המקומית לתכנון ולבנייה של נהריה, למתן הקלה באחוזי הבנייה. דהיינו הקמת בית מגורים בן 4 קומות מעל לקומת העמודים 10 יחידות דיור בנצול של 111% בנייה במקום 105% הבנייה המותרים. שעל החלקה: 144 בגוש: 18170 רחוב המייסדים 17 נהריה.

את התכנית אפשר לראות במשרדי הועדה המקומית, בעיריית נהריה. לכל מי שיש התנגדות, יוכל להגישה תוך 15 יום מיום פרסום הודעה זו.

ח. לבב
יו"ר הועדה (משנה) המקומית לתכנון ולבנייה נהריה

הועדה המקומית לתכנון ולבניה

נתניה

ניתנת בזה הודעה כי לוועדה הוגשה בקשה לאישור תוספת / בנית מגורים לבית על חלקה 73 בגוש 8269 רחוב פרומקין מס' 11/א בחריגה, תוספת 12% באחוזי בניה. 10% חריגה בקו בניין צדדי. במרפסת קומה ו'. 10% מרפסות לא מקורות. מרפסות וארגזיות חורגות עד 1.00 מ' מקו בניין קידמי. תכמ"ס 112/87 ת.ב. 1372.

את התכנית ניתן לראות במשרדי הועדה.

התנגדויות אפשר להגיש משך שבועיים מיום פרסום מודעה זו.

י. אלרואי
יו"ר הועדה המקומית

הועדה המקומית לתכנון ולבניה

הגליל המזרחי טבריה

הודעה

לפי סעיף 149(1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965

ניתנת בזה הודעה כי הוגשה לועדה בקשה להיתר בניה להקמת מגורים בגוש 17546 חלקות 72־73 בבועינה. מהות ההקלה: אחוזי הבניה מעל למותר. כל מי שיש לו התנגדות לבקשה הנ"ל יואיל להגישה לועדה תוך 15 יום מפרסום הודעה זו.

סעיר ע. חק, יו"ר הועדה

חוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965
הועדה המקומית לתכנון ולבניה

תל־אביב־יפו

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965

הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו בקשה ליתן אישור לשימוש חורג ממגורים במרתף למשרד למקצוע חופשי לתקופה של 5 שנים ברחוב יוסף הנשיא מס' 3, גוש 6934, חלקה 215/4, תיק בניין 003־0061, בקשה מס' 862660.

בעל קרקע או בניין או המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת היתר / אישור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו, שד' בן־גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדוייקת וטלפון.

ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.

י. כספי — סגן ראש העיריה
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה, תל־אביב־יפו

הועדה המקומית לתכנון ובניה

רעננה

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965 (להלן החוק)

ניתנת בזה הודעה כי בהתאם לסעיף 149 לחוק, כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ובניה רעננה (להלן הועדה המקומית) בקשה להיתר בניה בגוש 7652 חלקה 247. קרית שרת 246 מבוקשת הקלה 4.4% משטח המגורים דהיינו 54.4% במקום 50% המותרים לפי תכנית רע/1/200.

כל המעונין רשאי לעיין בתכנית במשרדי הועדה המקומית רעננה במקום ובימים שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

כל הרואה עצמו נפגע מהקלה זו רשאי להגיש התנגדותו להתרת ההקלה הנ"ל תוך שבועיים מתאריך הודעה זו לועדה המקומית במשרדי העירייה.

ב. וולפוביץ
יו"ר הועדה לתכנון ובניה

חוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965
הועדה המקומית לתכנון ולבניה

תל־אביב־יפו

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965

הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו בקשה ליתן אישור להקלה לניצול חלל גג ברחוב פטאי מס' 18, גוש 6769, חלקה 55, תיק בניין 018־989, בקשה מס' 862654.

בעל קרקע או בניין או המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת היתר / אישור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו, שד' בן־גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדוייקת וטלפון.

ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.

י. כספי — סגן ראש העיריה
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה, תל־אביב־יפו

טלוויזיה

08.00 טלטקסט — עד כאן — חדשות קול ישראל. 08.03 שעת כושר. 08.15 חשבון פשוט ד' — חילוק ארוך וכו'. 08.40 כלי סורות — היריק 2. 09.00 אנגלית ה'. 09.20 בתרגום לערבית — חשבון — המכנה העשרי. 10.10 אנגלית ו'. 10.30 הגיל הרך — רחוב סומסום. 11.00 צרפתית (ע"י). 11.15 השכון ה' * הלך ואט. 11.30 גיאוגרפיה ה"ו — עיר קמה מן החולות וכו'. 12.00 טלטקסט — עד כאן — אתמול במשפט דמיאניוק שידור חוזר מיום ב' 17.3.87 (כ'). 12.25 ספרות (ע"י) — סוקנר — רליקה באסם. 13.00 מוסיקה (ע"י) — העשרה — מוסיקה מהעולם השלישי — המוסיקה בהודו ב'. 13.30 קשת וענן — ותגרות לבגר וכו'. 14.00 טלטקסט — עד כאן — חדשות קול ישראל. 14.03 שעת כושר. 14.15 סרט קולנוע — הלן קלר — הנס נמשך — מלודרמה מרגשת על חייה הבוגרים של הלן קלר. מורתה אן סאליבן והיחסים האישיים ההדוקים ביניהן. 15.55 שביל באמצע שביל בצר — חבל תפן בגליל המערבי (כ'). 16.05 רובוטוריקים — פרק 16. 16.30 מדינת ישראל נגד ג'ון (איוואן) דמיאניוק — משדר מיוחד של ערב חדש. 17.00 ערב חדש — מנחה: רפי רשף. 17.30 זבב לחדשות — עם האריה רמו, החוף סיפס והארנבת סישי. אורח באולפן: שחקן הכדורגל אלי אוחנה. 18.00 מר בלוורד — סם הפרק: שינעון הדריקור. 18.25 הגיע זמן לשון — פינה שבועית לענייני לשון. בהגשת אבשלום קור הפעם: נחמקין — הבן של נחמה. 18.30 קיצור החדשות. 18.32 מקצועות מסוכנים — שם הפרק: צוללן תעשייתי (ערבית). 19.30 חדשות וערבית. 20.00 כותרות מבט. 20.02 מישהו מטפל בך? — שם הפרק: מעגל סגור. 20.30 כלבוטק — מגוון לצרכנות ולאיכות חיים. 21.00 מבט לחדשות. 21.40 מבט שני. 22.20 ציפורים מתות בסתר סדרת דרמה אמריקנית בת 10 פרקים. 23.20 בני היל — סדרת מרטים משעשעים. 23.50 מסוקו של מקום — מבט אל רחוב. חדשות הלילה.

רדיו

קול המוסיקה

06.02 צליל בוקר. 07.09 בהאזנה ניעותה — קורלי: וריאציה על נושא לה פוליה בסול מינור. תומס אוגוסטין ארן: פתיחה מס' 8 בסול מינור. היידן: קונצ'רטו לצ'לו ותזמורת ברה מג'ור. שוברט: שמיניה לכלי־קשת וכלי נשיפה. 09.00 קונצ'רט בוקר — וילה לובוס: 5 פרלודים. פולנק: קונצ'רטו ברה מינור לשני פסנתרים ותז. מנדלסון: רביעיית פסנתר אופוס 1 בדו מינור. בראהמס: שבעה שירים איקפלה. פרוקופייב: קטעים נבחרים מתוך מוסיקה הבלט רומיאו ויוליה. 11.57 מגישים שיר. 12.00 מן הפרטיה — עמנואל גרובר — צ'לו/מיכאל מוטסלבסקי — פסנתר. באך: סונטה בסול מינור, שניטקה: סונטה לצ'לו ולפסנתר, שומאן: 2 קטעים בסגנון עממי. 13.05 בהאזנה ניעותה — מיצירות מוצרט. הלצה מוסיקלית שיר נערה, סובבי את ראשך היפה, דיברטימנטו במי במול מג'ור לכנור, ויולה וצ'לו ק. 563. סימפוניה מס' 41 בדו מג'ור ק. 551 יופיטר. 15.00 מוסיקה צעירה. 16.00 אתנחתא — שידור חוזר (22.1.87) רביעיית תל־אביב. י. טל: רביעייה מס' 1. מוצרט: רביעייה בסי במול מג'ור, ק. 458 (הציד). ברטוק: רביעייה מס' 1 אופוס 7. 17.30 קולות — שנסונים של קלמנט ז'נקן — עם ומרי ונסמבל קלמנט ז'נקן. 18.00 ממרף התקליטיה. 19.00 פניני אופרה — לקט מתוך אופרות של סוניקאלי. פוצ'יני. ג'ורדני. צ'ילאה וורדי מפי הזמר יוסי בירדלינג/מקהלות מתוך פאוסט של גונו. נבוקו ואותלו מאת ורדי בפי מקהלת רוברט שו ועוד. 20.05 אינטרלוד — רצף מוסיקלי. 20.27 מגישים שיר. 20.30 מאולמי הקונצרטים שלנו — התזמורת הפילהרמונית הישראלית. מנצח: אליהו ענבל/סולנים: אנטוניו מנסס — צ'לו וג'ואן רוג'רס — סופרן. פרטוש: קונצ'רטינו לתזמורת כלי קשת. שומאן: קונצ'רטו בלה מינור לצ'לו ותזמורת אופוס 129. מאהלר: סימפוניה רביעית בסול מג'ור. 22.30 גן קלסי. 23.00 מחורי יצירות — מנדלסון: שירים ללא מלים.

רשת א'

07.30 רדיו קל — תכנית יומית בעברית קלה. 08.05 הוגה — עם בני הנרל. 08.27 משפט דמיאניוק — שידור חי מבנייני האומה בירושלים. 13.00 חדשות ותכנית באנגלית. 13.30 חדשות ותכנית בצרפתית. 14.05 בראש צעיר — מגוון יומי לילדים ולבני נוער. 15.27 השכלה ודעת לכל — תכנון המשפחה: אמצעי מניעה — ד"ר שרגא וקסלר. 15.57 משפט דמיאניוק — שידור חי מבנייני האומה בירושלים. 19.05 שעור בתלמוד. 19.30 שידורים לעולם. 22.05 שניבו יחד וכל אחד לחוד * עורך ומנחה: יובב כץ.

רשת ב'

07.00 הבוקר הזה. 08.05 עושים עניין — עם גבי גזית ושלום קיטל. 09.05 ביקור בית — עם רבקה מיכאלי. 10.05 כל צבעי הקשת — מגוון יומי. 11.30 סעו לשלום עם גדעון הוד. 12.10 אלף־אלף בכית — עם אהוד מנור. 13.05 בחצי היום — חדשות ופזמונים. 14.05 לראות או לא לראות — יומן חדשות לתרבות ולאמנות. 14.30 בת צחוק — תור והומור. 16.05 רגעי קסם. 16.05 שירים ושעורים. 17.05 יומן כלכלה. 17.10 על מספרים ואנשים — מגוון המשק והחברה. 18.05 אצבע על הדופק — שבועון בענייני בריאות ורפואה. 18.45 היום בספורט. 19.00 היום הזה. 19.35 עולם חדש — מגוון חדשותי לעניני הארם וסביבתו. 20.05 פרקי

חוגות בבקתה — מזמור שיר. 23.05 עוד פעם אחת — תכניות בשידור חוזר: אויר זה שאנו נושמים — על בעיות זיהום אויר. 23.05 קטר ראשו — חירונים מגוונים בהשתתפות המאזינים עם שמוליק רוזן.

גלי צה"ל

06.05 אוניברסיטה משודרת — שלוש עשרה שיחות על שחקן. וולצ'ינוב בהבעל הנצחי של פידור דוסטויבסקי. מרצה: השחקן ניסים עזיקרי. 06.30 פוקחים עין — החדשות הראשונות של היום — עם מירב אופיר. 07.07 שבע אפס שבע — עם איתן ליפשיץ. 08.00 בוקר טוב ישראל — שעת אקטואליה יומית. 09.05 אילה בוקר — עם לאה עוז. 10.05 הפסקת 10 — עם מיכל ניב. 11.05 נכון לעכשיו — עם רפי רשף. 13.05 מקום טוב באמצע — עם יצחק בן נר ואורלי יניב. 14.05 דו רה יומי — עם רוני לנץ ורני קרפל. 15.05 מה יש — עם ארז טל. 16.05 841 נוסע צפונה צפונה — רומנריה. 16.15 ארבע אחרי הצהריים — שעה של שירים עבריים. 17.00 ערב טוב ישראל — עם דן שילון, יעל דן וגונים ביר. 18.05 שעה יקלה על כלכלה — עם שמואל נחושתן. 18.45 משולש — עימות יומי בענייני השעה. מנחה: יוסי עוזרר. 18.57 הודעות לחיילים. 19.05 שירים מכאן, שירים עבריים — עם שירה גרא. 19.50 תיק פלילי 3/3/86 — מדינת ישראל נגד ג'ון איוואן דמיאניוק — יומן מיוחד לסיקור ארועי המשפט. 20.05 ראיון מיוחד עם יוסי פלד אלוף פיקוד צפון. בראיין: נחמן שי וש"חו. 20.10 שירי להקות צבאיות. 21.00 מבט לחדשות. 21.30 אוניברסיטה משודרת — שלוש עשרה שיחות על שחקן (ש"חו). 22.05 על הרבש ועל הכיפאק — שירים שהחבר'ה אוהבים. 23.05 עשרים וארבע — היום שהיה — עם דרון וילנסקי. 23.55 שיחת חצות — עם שמואל גרנר — ראש המכון לחקר בריאות הסביבה. 00.05 ציפורי לילה — עם עזרא לוי. תוכנית מוסיקלית בנימה אישית. 02.05 לא רוצים לישון — מוסיקה לשעות הקטנות של הלילה. 05.05 צלילי בוקר — שירים עבריים.

שידורי צה"ל ב־FM

19.05 רדיו רדיו — עם יואב קוטנר. 20.05 סבבסים — אינפורמציה, דש"ם, משחקי רדיו ומוסיקה לחיילים שנשארו בתורנות. עם לאה עוז. 22.05 על הרבש ועל הכיפאק. 23.05 קול הג'אז הזה — עורך ומגיש דני קרפל.

רשת ג'

06.11 בחורה לאושר — להיטים ותיקים. 07.07 שיר בבוקר בבוקר — שירים ופזמונים ישראליים. 09.05 מה, כבר תשעה — עם אבי אתגר. 10.05 שבעים מי יורע. 11.05 אהבה יומיומית — עם יוסי סיאס. 12.05 רק מוסיקה. 13.05 רק בימי חול — עם מנחם פרי. 14.05 פזמון חוזר. 15.05 חרש, חריש ומחודש — עם שוש עטרי. 16.05 הצגה יומית — עם יקיר אביב. 18.05 מקום בצמרת — מצעד הפזמונים הישראליים 21.05 ארום עתיק — שירים שלא נס ליחם — עם מרים אלון. 23.05 פניני ג'אז — עם לאה ליאור.

קולנוע

תל־אביב

4.30, 7.15, 9.30

- אסתר: שוטר במשרה חלקית 5, 7.15, 9.40
- אורלי: סגור
- בית לסין: שושנת יקהיר הסגולה 23.15
- בן־יהודה: ביגנש בחוף 5, 7.15, 9.30
- גת: ג'ק פלש המקפץ 3.15, 6.15, 9.15
- גורדון: הזובב 7.00, 9.30
- דקל: קרוקודיל דנדי 5, 7.15, 9.30
- דרייב אין:
  - ביגנש בחוף 7.30
  - כלא הנשים 9.30
- הוד: מחור מתכבר 5, 7.15, 9.30
- ליבמור חדש: להתחתן שנית 4.30, 7.15, 9.30
- מוזיאון ת"א: סיפורים מהחיים 7.30, 9.30
- סינמה 1: האוצר מארץ האש 5, 7.15, 9.30
- סינמה 2: חנה ואחיותיה 5, 7.15, 9.30
- פאר: ללא רחמים 5, 7.30, 9.30
- פאריס: בטי בלו 12, 2, 5, 7.15, 9.30
  - גלגל אותה 23.30
- רב־חן:
  - חן 1: צבע הכסף 5, 7.30, 9.50
  - חן 2: ג'ושוע אתמול והיום 5, 7.25, 9.45
  - חן 3: אל תקרא לי לבן 5, 7.40, 9.45
  - חן 4: מלקולם 2.11, 5, 7.40, 9.45
  - חן 5: חטיפה נעימה 11, 2, 5, 7.40, 9.45
- שחף: פלאטון 4.30, 7.00, 9.30
- תל־אביב: כלא הנשים 5, 7.15, 9.30
- תכלת: רקה לחצות 4.30, 7.00, 9.35

רמת־גן

- אואזיס: צבע הכסף 4, 6.40, 9.30
- לילי: פלאטון 7.15, 9.30
- ארמון: שוטר במשרה חלקית 5, 7.30, 9.45
- רב־גן:
  - גן 1: אל תקרא לי לבן 5, 7.20, 9.40
  - גן 2: ג'ק פלאש המקפץ 5, 7.20, 9.40
  - גן 3: כולם נפלו על הראש 5, 7.30, 9.40
  - גן 4: ג'ושוע אתמול והיום 6.15, 9.15

ירושלים

- אדיסון: נעורים במלכודת 4.30, 7.15, 9.30
- אורנע: שוטר במשרה חלקית 4.30, 9.15
- בית אגרון:
  - אנשים ימים 16.00
  - מסכה 17.45
  - מונטי פיטון — משהו שונה לגמרי 20.00
  - החברים של אלכס 22.00
  - שיער 24.00
- כפיר: פלטון 4.30, 7.00, 9.30
- אורגיל: צבע הכסף 4.30, 7, 9.15
- מיטשל: משחק מסוכן 7.00, 9.00
- מקדל: סיד וננסי 7.00, 9.30
- הבירה: הקשר הנורווגי 4.30, 7.15, 9.15
- אורין:
  - אור 1: קרוקודיל דנדי 4, 6.30, 9
  - אור 3: ג'אק פלאש המקפץ 4.30, 7.00, 9.00
  - אור 4: סגליות הן כחולות 6.30, 9.00
  - אור 5: מטרה חמה 4.30, 7.00, 9.00
- עדן: ביגנש בחוף 4.30, 7.00, 9.00
- תיאטרון ירושלים: קיץ 18.30

חיפה

- ארמון: בלגן מאורגן 4, 6.30, 9.00

- זמירה: פלאטון 4.30, 7.00, 9.15
- חן: מליקולם 4.30, 6.45, 9.15
- עצמון 1: ביגנש בחוף 4.30, 7.00, 9.15
- עצמון 2: חמים וטעים 4.45, 7.15, 9.15
- פאר: קרוקודיל דנדי 4.30, 7.00, 9.15
- רון: כלא הנשים 4, 6.30, 9
- אמפי: נינג'ה איש הזעם 4.30, 7.00, 9.15
- אורליו: שבט רב המערות 4.45, 9.15
- קרן אור המוזרש: אהבה נדירה 7.00, 9.15

נתניה

- שרון: ביגנש בחוף 5, 7.15
- סטודיו: זכרונות אהבה 5, 7.15

חולון

- סבוי: פלטון 5, 7.15
- מגדלו: צבע הכסף 4.00
- ורמון: שודדי השחקים 5, 7.30

בת־ים

- עצמאות: האוצר מארץ האש 5, 7.15

הרצליה

- הילכו: האוצר מארץ האש 5.00, 7.15
- מגדל: דניאל והאחייניות
- מסע אל האושר 7.15

באר־שבע

- חן: כובה 4.30, 7.30

פתח־תקוה

- היכל 1: פלאטון 5, 7.15
- היכל 2: האוצר מארץ האש 5, 7.15
- היכל 3: כובה 5, 7.15

עפולה

- מיטתרון: המקצוע לוחם 5.10

רעננה

- אורות: הנינג'ה האמריקני II 4.30, 7

גבעתיים

- הדרי: כלא הנשים 4.30, 7.15

ראשון־לציון

- רון 1: קרוקודיל דנדי 4.30, 7.15
- רון 2: ביגנש בחוף 4.30, 7.15

תיאטרון

הבימה התיאטרון הלאומי

הערב יום ג', 24.3

20.30 – תדוד וניח

מירלת אפרת – בירושלים

צוותא לתרבות מתקדמת

יום ג' 24.3 בשעה 16.30

על עולמו הרוחני של בן־גוריון

ישוחח ד"ר א. הלפנאן

בשעה 20.30

המסע של אמא טאבורי

שרותים ● עזרה ● תחבורה

תורנות בתי־מרקחת

בת־ים
מזור — חביבה רייך 20

חולון
אהרון * הופיין 42

ירושלים
קופ"ח — מרפאת רוממה, רח' המ"ג 28

נתניה
גבע — רח' שער הגיא 14

פתח־תקוה
קופ"ח כללית — חיים עוזר

רמת־גן
רמה — ז'בוטינסקי 65

תל־אביב
הקריה — אבן גבירול 19
סופרפארם — איינשטיין 40

חיפה
הדס — חורב 53
מצקין — שד' השוטטים 64, ק. מוצקין

רחובות
ברק — הרצל 155

רעננה־כ"ס
קופ"ח — בן גוריון 45 כ"ס

משטרה

ירושלים, תל־אביב, חיפה, רמת־גן, בני־ברק, חולון, פתח־תקוה — טל' 100. באר־שבע, נהריה, נתניה, נצרת — טל' 100. אילת — 244; חדרה — 22444.

רכבות

מירושלים לבני־ברק וחיפה:
בימים א'־ה': 16.00
בימי ו' וערבי חג: 11.30

מחיפה לבני־ברק וירושלים
א'־ו': 7.00

מתל־אביב לחיפה:
בימים א'־ה': 6.00, 7.00, 8.00, 8.16, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.30, 20.00.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00.

מתל־אביב לנהריה:
בימים א'־ה': 6.00, 8.00, 12.00, 14.00, 16.00.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 8.00, 12.00.

מחיפה, בת־גלים, לתל־אביב:
בימים א'־ה': 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.05, 12.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 19.30.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30.

מנהריה לחיפה ולתל־אביב:
בימים א'־ה': 6.30, 9.05, 10.40, 13.10, 16.33, 18.38.
בימי ו' וערבי חג: 9.05, 10.35.

• הרכבת תופעל בימי א' בשבוע רק אחרי חג בלבד.

תורנות בתי־חולים

תל־אביב והמרכז

- ● בית החולים ע"ש שיבא תל־השומר - כל המחלקות - כל השבוע.
- ● בית החולים בילינסון, פתח־תקוה - כל המחלקות - כל השבוע.
- ● בית החולים ע"ש רוקח, תל־אביב - בימים ב', ד', ו' - כירורגיה ופנימית, ילדים - כל השבוע.
- ● בית החולים איכילוב, תל־אביב - בימים א', ג', ה' שבת - כירורגיה ופנימית.
- ● בית החולים וולפסון, חולון - כל המחלקות - כל השבוע.
- ● בית החולים אסף הרופא - כל המחלקות - כל השבוע.

נתניה

- ● בי"ח לניאדו נמצא בתורנות למקרים דחופים - כל השבוע, כולל שבת.

ירושלים

שערי צדק - ילדים, כירורגית, אורטופדית, עיניים
בקור חולים — פנימית, נשים, א.א.ג.

מוקד קופ"ח כללית

המוקד ימסור מידע טלפוני בימים א'־ה' ב־08.00—20.00, בימי ו': 08.00—15.00. טלפונים: 03־433500, 03־433500.

יד ביר - אוזן קשבת בטלפון לילד ולנער - קו לנוער במצוקה
ירושלים - 02־243358
ת"א - 236027 (24 שעות)
חיפה - 04־229488 (11.00—20.00)
גליל מערבי - 04־922222

קו פתוח לחורים במצוקה בימי ב' ברח' - טל. 222732.

„קו פתוח" - אוזן קשבת לילדים ובני־נוער 03־221680 (24 שעות)

עזרה ראשונה

עזרה ראשונה לשיניים של: הסתדרות הרופאים לרפואת שיניים בישראל. בתל־אביב — בימים א'—ה' בין השעות: 21.00—23.00, בלילות שבת ובערבי חג בין השעות: 18.00—24.00, בשבתות ובחגים בין השעות: 15.00—21.00. הכתובת: רח' ברנסבכה 49. בחיפה: רחוב תנסן 26, קומה ג'. פתוחה מדי יום ביומו, כולל ערבי שבת. שבתות וחגים מ־20.00 עד 23.00 בערב.

מרפאת שיניים לעזרה ראשונה
המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 9.00—24.00. אחרי חצות באמצעות טלפוני בלבד. ריננגוף סנטר שער 3 וליד המשביר קומה 3. טל: 03־294869, 285822.

מרכז סיוע לקורבנות אונס
לרעננה ואזור השרון, טל' 052־32432 בכל ימי א'—ה' בשעות 17.00—21.00.

עזרה ראשונה נפשית
ער"ן ירושלים — טל' 02־227171
ער"ן תל־אביב — טל' 03־261111
ער"ן ילדים ונוער, ת"א — טל' 03־611113
ער"ן חיפה — טל' 04־672222
ער"ן באר־שבע — טל' 057־418111
ער"ן נתניה — טל' 053־35516

סילוק מוטורים
מוקד עת"א למקרים דחופים — טל'

מד"א

ירושלים, ת"א, חיפה — טל' 101. רמת־גן, בני־ברק, גבעתיים — טל' 101. רמלה — 101. טל' 08־221022. טלפון 065־93554. 04־931401. ים — טל' 5311111. באר־שבע — טל' 057־74767.

תוך חשש מנקמת קדאפי

פאריס חוגגת ניצחון צ'אד

מאת ארנון יפה, כתב „על המשמר"

פאריס. — ניצחון צבא צ'אד בכיבוש ואדי דום, שדה התעופה ובסיס לובי גדול בצפון המדינה מידי כוחות לוב תואר בפאריס כמהלומה משפילה לקדאפי. בנג'מנה ובפאריס חוגגים את הנצחון אך פוחדים מפעולות נקם. קדאפי עצמו איים להציב טילים סובייטים בארצו ולהצטרף לברית וארשה.

צבא צ'אד של הנשיא האברה ועל בסיוע לוגיסטי צרפתי, השמיד את 30 הטנקים הלוביים מדגם „טי 55" בטילי „מילאן". קדאפי איבד בקרב 1,200 חיילים. כמה ימים קודם לכן נהרגו 800 לובים, שיגר קדאפי לכבוש את פאדה. הצבא הלובי נורח צפונה. סידרת התבוסות סללה מיתקפת־נגד לובית. קדאפי נקלע למצב קשה. האברה סלל לעצמו את הדרך לכיבוש הצפון ולהדיפת הלובים. כיבוש ואדי דום חוסם את דרך ההספקה אל הבסיס הלובי העיקרי בפאייה לארגיאו. העיר שהיא המטרה הבאה של כוחות צ'אד. לחיל־האויר של לוב אבד בסיס חשוב.

פאריס מנסה לצנן את שכרון הנצחון של האברה. מומחים צרפתיים אמרו, כי מפלת הצבא הלובי מורה שהוא בתחילת ההתפוררות. הוא אבוד, לדעתם, במדבר הצ'אדי. אך חוששים בפאריס, כי קדאפי ינסה לנקום בפעולות טרור נגד מטרות צרפתיות. אלמלא הסיוע הצרפתי הרב לנשיא האברה, לא היה נוחל תבוסה כזאת.

מבט מן האוויר על הציוד והאוהלים שהשאיר הצבא הלובי בבסיס האווירי בוואדי דום, בצפון צ'אד, שנכבש מידיו בקרב קשה על־ידי צבא הנשיא האברה. הטאנק משמאל הוא „טי 55" מתוצרת בריה"מ. (צילום: איי.פי)

שרי החוץ של המדינות הנורדיות יביעו תמיכה בוועידה בינלאומית

שר החוץ השוודי: על כל הצדדים המעורבים בסכסוך, לפעול למען פשרות ● ייתכן דיון גם במצב בלבנון ובתפקיד יוניפי"ל שם

מאת דליה שחורי, כליות „על המשמר"

הלסינקי. — פורום שרי החוץ של המדינות הנורדיות — פינלנד, שוודיה, נורווגיה, איסלנד ודנמארק — המתכנס כאן בריקיאוויק, בירת איסלנד, עומד לפרסם הודעה משותפת, שתביע תמיכה בכינוס ועידה בינלאומית במסגרת למו"מ על שלום במזרח התיכון.

על כך מסר שר החוץ של פינלנד, פאבו ויירינן, בפגישה עם קבוצת כתבים מדיניים מישראל, המבקרת בהלסינקי.

שר החוץ הפיני הוסיף, כי בדרך־כלל אין פורום שרי החוץ הנורדיים מפרסם הודעות משותפות לאחר התכנסותו. אולם, הפעם יתכן שתפורסם הודעה כזו, מאחר שכל המדינות הנורדיות תומכות בוועידות שלום.

בהודעה המשותפת תהיה כנראה חזרה על עמדה זו, אמר שר החוץ הפיני, ואולי תהיה לכך השפעה על תהליך השלום.

בפגישה אחרת, עם פקיד בכיר במשרד החוץ הפיני, נאמר, כי פינלנד תומכת בוועידה בינלאומית כמתכונת ועידה ז'נווה.

הצטרפות המדינות הנורדיות, בנושא הוועידה הבינלאומית, לי מדינות הקהיליה האירופית, מוסיפה משקל לרעיון הוועידה.

שר החוץ השוודי אמר עוד, כי על כל הצדדים המעורבים בסכסוך לפעול למען פשרות, כדי ליצור אמון ביניהם, כהוכחה לרצונם להשיג הסכם שלום.

„לה רפובליקה" בעקבות רצח הגנראל ג'ורג'רי:

הטרור האיטלקי – לממדים אירופיים במטרה להכשיל המגעים מזרח־מערב

מאת אהרון ניר, כתב „על המשמר" באיטליה

רומא. — גנראל ליקו ג'ורג'רי, שנרצח ברומא ב־20 במארס בידי ארגון הטרור „איחוד הקומוניסטים לוחמים" (פלג קנאי של „הבריגדות האדומות"), היה האחראי הראשי מטעם משרד ההגנה האיטלקי לחימוש חיל־האוויר האיטלקי ועמד בקשר הדוק עם המפעלים האיטלקיים ששובצו בתוכניות „מלחמת הכוכבים" של הפנטאגון האמריקני.

המקורות החשאיים האיטלקיים סבורים, כי לפני כחודש, עמדה להתבצע חטיפה ראוותנית של „אישיות פוליטית חשובה ביותר", דוגמת החטיפה של המנהיג הדמו־נוצרי אלדו מורו, שנידון בבית־דין של העם" ונרצח. בפינה חשובה של רחוב אפייה אנטיקה, סמויה מעין הציבור ושכנים, נתגלתה משאית קטנה, עם סידורים ל„אישפוז" האישיות החשובה שהתכוונו לחטפה. החטיפה לא יצאה לפועל, אחרי שנעצרו שלושה בריגדיסטים, שהיו כנראה מתכנניה.

כעת פורסם ברבים, כי מדובר בחטיפת הסוציאליסט ג'וליאנו אמאטו, מזכיר משרד רה"מ הסוציאליסטי קראקסי. אלא שרבים מעלים פה השערה, שתוכנית החטיפה כוונה אולי לקראקסי עצמו, אם כי אינם מייעצים להזכיר את השם במפורש.

סיבוב מו"מ

העורך הראשי של „לה רפובליקה", היומון הנפוץ ביותר באיטליה, כתב במאמר פרשנות על משמעות רצח הגנראל, כי הטרור השמאלני קיבל ממדים אירופיים, ומטרתו היא להכשיל מגעים בין מזרח למערב ובראש וראשונה לסכל מו"מ בין ישראל לארצות הערביות המתונות.

סוכלה הפיכה בסיירה ליאונה

ניסיון־הנפל מיוחס לקציני משטרה בכירים ● הצבא מסייר בבירה

פריטאון. — כוחות הנאמנים לנשיא סיירה ליאונה, ג'וזף מומו, סיכלו אתמול נסיון הפיכה — מציין מקורות ממשלתיים בפריטאון.

ניסיון ההפיכה נעשה כנראה בהנהגת קציני משטרה בכירים, וקרב יריות התחולל במהלכו במערבה של פריטאון הבירה. נסיון ההפיכה כלל התקפת־נפל על מחנה צבאי בפריטאון. נהגו של קצין משטרה נורה למוות בקרב יריות שהתחולל בשעות הבוקר המוקדמות. פרטי התקריות טרם הובהרו סופית.

קצין משטרה בכיר נעצר כחשוד, כי עמד בראש נסיון ההפיכה. מקורות המשטרה מסרו, כי האיש הוא ג'וזף קאי קאי, עוזר מפקח המשטרה ברובע ניו אינגלנד, במערבה של פריטאון. הוא ואחיו נעצרו והובאו כבולים באזיקים לתחנת המשטרה המרכזית של הבירה. במקביל, נפתחו חיפושים אחר קציני משטרה בכירים אחרים, החשודים בהשתתפות בנסיון ההפיכה. (ע"ר)

הסכם להחזרת מקאו מפורטוגל לסין

פקין. — סין ופורטוגל הגיעו להסכם על החזרת העיר מקאו לסין, אחרי 400 שנות שלטון פורטוגלי.

מקורות פורטוגליים ציינו, כי מקאו תימסר לסין ב־20 בדצמבר 1999, דבר המספק את תביעתה של פקין, שהטריטוריה של דרום־סין תוחזר לשלטונה לא יאוחר מתום המאה הנוכחית.

דיפלומטים מערביים ציינו, כי ההסדר בעניין מקאו הוא, בעל חשיבות מעשית פחותה מן ההסכם הסיני־הבריטי מ־1984, בדבר החזרת הונג־קונג הסמוכה. אולם החזרת כל פיסת טריטוריה, המוחזקת בידי זרים, היא בעלת חשיבות סמלית גבוהה ביותר לסינים.

„סין רואה בהחזרת הונג־קונג ומקאו פתרון לבעיות שנותרו פתוחות על־ידי ההיסטוריה, עתה נותרה פתוחה בעית טאייוואן בלבד", אמר אחד הדיפלומטים.

מנהיג סין, דנג סיאו פינג, אשר השנה מלאו לו 83, אמר, כי הוא מקווה לראות באיחודה המלא של ארצו עוד לפני מותו. (ע"ר)

קדאפי מימן כנס של הטרור בלי ידיעת משתתפיו המלומדים

מאת יוסף אלגרן, כתב „על המשמר" בז'נווה

ז'נווה. — כנס מדעי על הטרור מומן על־ידי קדאפי, ורבים מן המשתתפים לא ידעו על כך.

המשתתפים, כ־30 פרופסורים למדעי המדינה ולמשפטים מ־12 מדינות מערביות (כולל שוויץ וארה"ב) הגיעו לז'נווה ביום ו' שעבר ושוכנו בבית־מלון מפואר, שבו נערכו הדיונים. להפתעת רבים, נכח באולם שר לובי, ובשידור ישיר, באמצעות לוויין נאם קדאפי ונראה על המסך.

הוא גם השיב ישירות לכמה שאלות, ובין היתר טען, שאיידס היא המצאה של הסי.איי.איי. — גילה אחד המשתתפים לעיתון בז'נווה.

פרופ' ז'אן־מרי בראסן, מאוניברסיטת ז'נווה, עזב את הכנס, שהסתיים אמש, באופן הפגנתי. אחרים סירבו לחתום על „הצהרת ז'נווה", מסמך המגנה את „הטרור הרשמי של ארה"ב, ישראל ודרום־אפריקה".

וילי בראנדט התפטר מנשיאות המפלגה הסוציאל־דמוקרטית

בון. — וילי בראנדט, בן 73 נשיא המפלגה הסוציאל־דמוקרטית בגרמניה המערבית, הגיש אתמול את התפטרותו כדי לשים קץ לוויכוחים על ירושתו — מסר סגן נשיא המפלגה, יוהנס ראו, במסיבת עיתונאים.

בראנדט, חתן פרס נובל לשלום ב־1971 ונשיא תורן של האינטרנציונל הסוציאליסטי ונשיא המפלגה הסוציאל־דמוקרטית זה 23 שנה, ביקש להשתחרר מתפקידו כראש המפלגה. פרישתו תוכננה ל־1988, אולם כאחרונה גברו הדרישות במפלגתו להתפטרותו.

ניצחון לשמאל הציוני באיטליה

מאת אהרון ניר, כתב „על המשמר" באיטליה

איטליה. — ניצחון מזהיר לשמאל הציוני באיטליה. בראש ובראשונה למפ"ם, בבחירות לקונגרס הציוני: מבין חמשת הצירים המוצבים בהסתדרות הציונית באיטליה. שניים הם ממפ"ם (כמילאנו וטורינו) וציר אחד מ„העבודה" (טריאסט).

על קוצו של יוד, עומדת בחירתו של ציר שלישי, חבר מפ"ם (מרומא) שתאושר כנראה סופית בשעות הקרובות אחרי הבהרת הערעור מצד המועמד של העדה היהודית הלובית החיה באיטליה.

לציר אחד זכתה הרשימה הדתית (הרב המתקדם מרומא — בכהטם).

במפ"ם האיטלקית מורגשת שביעות־רצון רבה ממהלך הבחירות ונעשות כבר הכנות לחגיגה גדולה.

ואלדהיים הוזמן למצרים

וינה. — נשיא אוסטריה, קורט ואלדהיים, הוזמן לערוך ביקור רשמי במצרים — מסר אתמול דובר הנשיאות בווינה.

הדובר הוסיף, כי תאריך הביקור ייקבע במועד מאוחר יותר, באמצעות הצינורות הדיפלומטיים.

נשיא אוסטריה הוזמן באחרונה לבקר גם בירדן. ההזמנה נמסרה לו על־ידי המלך חוסיין, בעת ביקורו בווינה. הדובר האוסטרי ציין, כי ביקור זה ייערך כנראה עוד במרוצת השנה הנוכחית. (ע"צ)

תכשיטים בשני מיליון דולר נשדדו בניו־יורק

ניו־יורק. — שני שודדים הצליחו ביום א' לשדוד תכשיטי זהב בשווי שני מיליון דולר — מסרה משטרת ניו־יורק.

דובר המשטרה מסר, כי השוד אירע לאור היום בבית־מסחר סיטונאי לתכשיטים, „שרשרות ג'יטי", במאנהטן. השודדים פרצו לבית־המסחר ואילצו את בעליו באיומי נשק, לפתוח את חדר הכספות. הם נמלטו עם שלל של של עגילים, ענקים, שרשרות־זהב וסלילים של חוטי־זהב.

במהלך השוד, כבלו השודדים באזיקים את בעל בית־המסחר ושמונה עובדים שהיו במקום. (ע"ר)

ועדה לחגיגות שנת ה־100 להולדת בן־גוריון הוקמה באתונה

מאת ז'אן כהן, כתבנו באתונה

אתונה. — הודעה על הקמת ועדה להגיגות שנת ה־100 להולדת בן־גוריון פורסמה ביום א' באתונה.

הוועדה מורכבת מאישים פוליטיים ואקדמיים. נשיא הוועדה הוא נשיא הריפובליקה לשעבר, הסופר קונסטנטין צאצוס. עם חבריה נימנים השגריר לשעבר אנגלוס ולאכוס, שהוא פרופסור למדעי המדינה, חבר מועצת עיריית אתונה זאהוס הגיפינטיו, שהוא גם עיתונאי ידוע, ראש הקהילה היהודית ביוון יוסף לוביגגר, ראש הליגה לידידות יוון־ישראל דימיטריס ניקולאידיס, שגריר ישראל ביוון משה גלבוע ושרת התרבות היוונית, השחקנית לשעבר מלינה מרקורי.

מרקורי התפרסמה בעבר כאשר התחבקה והתנשקה עם יאסר עפרעאת לפני קהל של כ־10 אלפים צופים, בשנת 1982.

העצרת המרכזית לכבוד הארוע תתקיים ב־8 באפריל, באולם העירייה. ראש עיריית אתונה, מילטיאדס אוורט, בנו של מי שהיה מפקד המשטרה בתקופת הכיבוש הנאצי, שהציל כמעט את כל היהודים שנותרו ביוון על־ידי הנפקת תעודות־זהות כוזבות, העמיד את בניין העירייה לרשות העצרת והתנדב לפתוח את הערב בתוקף תפקידו הרשמי.

מזכ"ל נעמ"ת, מאשה לובלסקי, מקבלת את נציגות ארגוני נשים שחורות מדרום־אפריקה, שבאו אתמול לישראל כאורחות נעמ"ת

בעקבות טעויות במסמכים של זוג הגרים

חריש חזר בו מהחלטתו לא להגן על משרד הפנים

היועץ המשפטי לממשלה, יוסף חריש, חזר בו מהחלטתו לא להגן על משרד הפנים, העומד בסירובו לרשום, גרים רפורמיים כיהודים, למרות פסיקת בג"ץ בעניין סוזאן מילר.

אתמול הודיעה נציגת פרקליטות המדינה לבג"ץ, כי המדינה חוזרת בה מהסכמתה למתן צו החלטי בבג"ץ שיורה לשר הפנים לרשום את זוג הגרים הרפורמיים, ג'וליה ומרילו, כיהודיים. זאת, לאור העובדה שבתעודת הגיור הרפורמית של השניים התגלו טעויות.

נציגת המדינה הודיעה, כי כמה שעות לפני הדיון המשפטי בבג"ץ התגלה, כי בתעודת הגיור הרפור־מית מהקהילה בסאןפאולו בברזיל, אי־התאמה בין תאריכים עבריים לתאריכים לועזיים בתעודה וקיימת אי־בהירות, בכל הקשור למועד ברית־המילה שנערך לעותר ומועד טבילתו במיקווה.

לאור זאת, ביקשה המדינה מבג"ץ שהות לבדוק את תעודות הגיור. בא־כוח העותרים עו"ד יוסף בן־מנשה, התנגד לבקשת הדחיה וקרא לבג"ץ לתת צו החלטי, המורה לרשום את הגרים הרפורמיים כיהודים. עו"ד בן־מנשה טען, כי היו למשרד הפנים שנתיים לבדוק את התעודה, מאז ביקוש העותרים להירשם כיהודים.

השופט, אהרון ברק, הציע הצעת פשרה לצדדים, לפיה תרשום המדינה את השניים כיהודים, ואם הבדיקה שיבצע משרד הפנים תמצא פגמים בגיור, יוכל למחוק את הרישום.

נציגת המדינה עו"ד תמר הקר, סירבה להצעה זו וביקשה לדחות את הדיון בחודשיים, כדי לתת שהות לבדוק את התעודה.

השופט ד"ר משה בייסקי, העיר לבא־כוח המדינה: "שמעתי שיש נציגות בסאן־פאולו. שמעתי שיש טלקס. לשם־מה צריך זמן כה ארוך?" לאחר הפסקה, פסק בג"ץ כי הדיון בעתירה יתקיים בעוד 30 יום ובפרק זמן זה תוכל המדינה לבדוק את תעודות הגיור של בני־הזוג.

כתבנו בכנסת מוסר, כי המפד"ל החליטה אתמול להקים צוות של משפטנים מקורבים, למציאת פתרון, במסגרת החוק, לאי־רישומם של גיורים רפורמים וקונסרבטיבים כיהודים. בסיעת המפד"ל קיימת אי־שביעות רצון מעמדת פרקליטות המדינה בשאלת רישומה של שושנה מילר, בני הזוג וכלה גיורים אחרים, כיהודים.

שר הדתות, זבולון המר, סבור כי יש מקום להקים בית־דין משותף לענייני גיור לכל שלושת הזרמים ביהדות. עם זאת, דורש המר כי בית־הדין ייפעל על־פי ההלכה בלבד ויהיה מוסמך מהבחינה ההלכתית.

(עתים)

ייתכן שהריבית במשק תופחת תוך שבועיים

ראש מחלקת המחקר בבנק ישראל, מרדכי פרנקל, הודיע אתמול לבג"ץ, כי קיימת סבירות שבנק ישראל יחליט בעוד זמן־מה, האם לשנות את שער הריבית במשק לאור ההתפתחויות בנפח האשראי ומידת הריסון התקציבי, אך אין ודאות שאכן תתקבל החלטה ברוח זו.

הודעת פרנקל לבג"ץ נמסרה בדיון בעתירת איגוד לשכות המסחר נגד בנק ישראל, נגיד בנק ישראל וממשלת ישראל. איגוד לשכות המסחר טען בעתירתו, כי העלאת שיעור הריבית במשק בשיעור של אחוז אחד, אינה חוקית ונוגד את מדיניות הממשלה ואת עסקת החבילה. ראש מחלקת המחקר הודיע, כי בנק ישראל עוקב אחר האינדיקטורים הכלכליים במשק. יש סבירות שבעוד שבועיים יוחלט על הפחתת הריבית במשק, אך עדיין אין ודאות אם תתקבל החלטה ברוח זו. ההחלטה להוריד את הריבית תתקבל אם יצומצם נפח האשראי במשק.

מועצת הפירות (ייצור ושיווק)

הודעה למגדלי פירות בנושא תעודות משלוח

מועצת הפירות (ייצור ושיווק) מודיעה בזה למגדלי הפירות ולמשווקים המורשים:

1) החל מיום ב' ניסן תשמ"ז, 1 באפריל 1987, יוכנסו לשימוש תעודות משלוח חדשות להובלת פירות ברחבי הארץ, בציון "עונת 1987".
2) החל מתאריך הנ"ל פג תוקפן של כל תעודות המשלוח הישנות שהוצאו על־ידינו באיזה זמן שהוא.
3) מועצת הפירות קובעת כי חודש אפריל 1987 ישמש כתקופת מעבר שבה ניתן יהיה להשתמש גם בתעודות משלוח של עונת 1986. אולם החל מ־1 למאי 1987 לא תהיה אפשרות להשתמש בתעודות הישנות.
4) על המשווקים המורשים לפנות מיד בענין קבלת תעודות חדשות לסניפי המועצה בתל־אביב, חיפה וירושלים. כמו כן, עליהם להחזיר את כל תעודות המשלוח הישנות שפג תוקפן.
5) המגדלים נדרשים להחזיר את כל תעודות המשלוח שפג תוקפן לידי המשווקים המורשים ולהחליפן בתעודות חדשות, כאמור.
6) על המגדלים חלה חובה להטביע את כרטיס המגדל בתעודות המשלוח.
7) הטבעת הכרטיס בתעודת המשלוח מבוצעת באמצעות מכונת הטבעה מיוחדת שנמצאת ברשות כל המשווקים המורשים (כל מגדל רשאי לרכוש מכונה כזו במשרדי המועצה בתל־אביב).
8) מגדל שאין בידו כרטיס מגדל, יפנה מיד למשרד המועצה בת"א, רח' המסגר 68, המחלקה החקלאית וימסור את השאלון ובו הנתונים על שטחי המטע שלו, כדי שהמועצה תנפיק לו כרטיס מגדל.
9) תעודת משלוח של פירות שלא הוטבעה כנ"ל, אינה ברת תוקף. הובלת פירות בליווי תעודה כזו, דינה כהיעדר תעודת משלוח המהווה עבירה על חוק מועצת הפירות (ייצור ושיווק) התשל"ג – 1973.

מועצת הפירות (ייצור ושיווק)
עזרא מאיר — מנכ"ל

חצי מיליון דולר השקיעה התנועה הקיבוצית בקליטת עולי אתיופיה

חצי מיליון דולר הושקעו עד כה על־ידי התנועה הקיבוצית בקליטת עולי אתיופיה.

יותר מ־300 חברי קיבוצים, כולל בני נוער ובני חברות־נוער מטפלים כבר עתה בעולי אתיופיה הנמצאים ב־25 ישובים עירוניים ברחבי הארץ — מסר מרדי חרש, מזכיר ברית התנועה הקיבוצית. הפעולה נעשית ב־3 רמות: רמת הילדים, רמת הקשישים ורמת הסטודנטים.

מזכיר ברית התנועה הקיבוצית מסר, כי ברמת הילדים נערכים מפגשי היכרות, אירוח בקיבוצים, לימודי שפה וחוגי מלאכה. ברמת הקשישים ניתן סיוע קבוע למר ערונים של עולי אתיופיה ומסיבות חג. ברמת הסטודנטים נערכים מיפ־גשים חברתיים והכרויות המתחילים במכינות הקדם־אקדמיות במכללת הנגב ובאוניברסיטת באר־שבע וכן בבית־הספר אורט בקריית־אתא. מר־כז את הפעולות מטעם התנועה הקיבוצית הוא אלי אפרת מקיבוץ העוגן.

מזכיר ברית התנועה הקיבוצית מסר, כי הפעילות מקבלת סיוע משמעותי ממשרד הקליטה ומהיחי־דה לקליטה חברתית. לדבריו, למ־רות הבדלי הרקע בעין העולים מאתיופיה לבין חברי הקיבוצים, הולכים ונרקמים קשרים מעניינים ומסועפים — מעבר לניגודים ולי־מרחקים — בין שתי האוכלוסיות. פעולות הקלטה של חברי הקיבוצים נמשכות זה כשנתיים. מתוך 18,000 העולים מאתיופיה החיים בארץ ב־55 מקומות ישוב, עשויים בקרוב כמה עשרות להיקלט בקיבוצים כמועמדים לחברות.

3 גשרים להולכי־רגל מוקמים בדרך־חיפה

מאת כתב "על המשמר" בת"א

חברת נתיבי־איילון החלה אמש בהקמתם של שלושה גשרים להולכי־רגל בדרך חיפה.

בשל משקלם של הגשרים, המגיע לשישים טונות כל אחד, נאלצה חברת נתיבי־איילון לבצע את העבודות בשעות הלילה, וכתוצאה מכך, נסגר אמש לתנועה למשך שבע שעות, קטע הדרך בין צומת איינשטיין לרחוב האוני־ברסיטה.

הלילה תיסגר דרך חיפה בשני הכיוונים, קטע שבין רחוב קק"ל לצומת הקאנטרי־קלאב, בין השעות עשר בלילה לחמש בבוקר, ושהתנו־עה בו תופנה לצירים עוקפים. מחר בלילה ייסגר לתנועה רחוב קק"ל בקטע שבין דרך חיפה לרחוב האוניברסיטה.

שלושת הגשרים מוקמים כחלק מפרויקט שיכלול הקמתם של שבעה גשרים לשיפור בטיחותם של הולכי־רגל. אורכם של הגשרים 30 מטר ורוחבם 2.5 מטרים. הם מוקמים על חשבון חברת "מנופי יהודה", שזכתה במכרזו של העירייה, לפיו תקבל החברה תמורת ההקמה את זכויות הפירסום על הגשרים.

● מועצת פועלי ירושלים חלקה אמש 64 מלגות לסטודנטים חברי ההסתדרות.

מנהל המחלקה לתרבות בהסתדרות בבירה, שמעון צוריאלי, אמר כי המלגות ניתנות לסטודנטים שהתחייבו לעסוק בשנה הקרובה בעבודה התנדבותית בשכונות

חוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965
מרחב תכנון מקומי

קריות

נמסרת בזה הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965 כי במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה קריות הוגשה בקשה לתכנית שינויים ובריכת שחיה בחצר בשכונת גבה ביתך בקריית־ים גוש 10425 מגרש מספר 57.

מהות הסטיה: חריגה של 29.82 מ"ר מאחוזי הבניה המותרים המהווים 3.89% משטח המגרש.

כל המעוניין רשאי להגיש התנגדות למשרדי הועדה המקומית שד' ויצמן 5 קרית מוצקין, תוך שבועיים מיום פרסום הודעה זו.

ע. לוי, יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה — קריות

סטודנטים להוראה מחו בתהלוכה נגד העלאת שכר הלימוד והצמצום

הסטודנטים של הסמינרים והמכללות להוראה ערכו אתמול תהלוכת מחאה בתל־אביב, בעקבות העלאת שכר הלימוד והכוונות לסגור ולצמצם את מוסדות הלימוד המכשירים סטודנטים להוראה.

התהלוכה, שבה השתתפו מאות סטודנטים, יצאה מבניני מלאכי ישראל והגיעה עד לכיכר דיזנגוף.

המפגינים ערכו תוכנית אמנותית של מפגן כשרונות מבין תלמידי הסמינרים העומדים בפני צמצום וסגירה.

יו"ר אגודת הסטודנטים, יהודה אשל, וסגניתו, תמי רוזאי, אמרו כי מדובר במורי המחר שאינם נוקטים בשיטות של הפרות־סדר ואלימות. הם הביעו תקווה, כי חרב הצמצומים תבוטל והעלאת שכר הלימוד תצומצם.

באותו יום שבתו התלמידים מכל הסמינרים בארץ והגיעו להפגנה בת"א.

(עתים)

"עמק החולה" חוגג 20 שנה לאיחוד ירושלים

מאת יהודה צורי, כתב "על המשמר"

אלף ומאת תלמידי ביה"ס המשותף של קיבוצי הגליל העליון "עמק החולה" מגיעים היום לירושלים כדי לפתוח באירועים לקראת 20 שנה לאיחודה של העיר.

התלמידים, יחד עם 2,500 תלמידים ירושלמים משישה בתי־ספר בעיר, יערכו משאלי־רחוב במשך השבוע על הנושאים הבעייתיים של העיר. כגון יחסי יהודים־ערבים, השתלטות הגורמים החרדים על העיר ועזיבת צעירים בעקבות זאת, בעיות תעסוקה, אופיה של העיר ועוד.

התלמידים ייפגשו עם אנשי ציבור, עם חברי־כנסת ועם אנשי צבא שנטלו חלק בשחרורה של ירושלים.

3 תרועות של מלחינים ישראלים יפתחו את פסטיבל ישראל

מאת דוד אור

שלוש תרועות מקוריות של מלחינים ישראליים — אורנה, אביצור וויידברג — יפתחו את פסטיבל ישראל על כן. מסר עודד קוטלר, מנכ"ל הפסטיבל, בהציגו במסיבת עיתונאים אתמול את התוכנית המוסיקאלית של הפסטיבל.

קוטלר הציג את היועץ המוסיקאלי של הפסטיבל, נועם שריף ואמרו התפקיד שלו לחלום, ואני צריך להיות האיש הרע שלפעמים מבצע ולפעמים פוסל.

הם הציגו את מדיניות הפסטיבל של '87 ואת התוכניות המבטיחות לפסטיבלים הבאים. שריף מנה בין המבצעים של השנה את "ילדים שרים לירושלים", יצירות בכורה של מלחינים ישראלים למקהלות ילדים ומוסיקה גבוהה", אנסמבל של מוסיקה ישראלית עכשווית. הוא הסביר את הקשיים ביצירת תשתית מקורית ובביצוע של יצירות ישראליות בצורה מספקת מבחינה אמנותית, והבטיח לשנה הבאה תצוגה של אמנים ישראלים כנגד כל גוף מיובא.

ההפקות הייחודיות לשנה זו הן: להטראוויטה, אופרה קונוונציונאלית בביצוע האופרה הישראלית החדשה. לעומת הפקה לא־קונוונציונאלית ויוקרתית מאוד, האופרה "כרמן", בביצוע להקתו של פיטר ברוק. בין המבצעים החשובים של השנה — ביצוע מלא של המחזור של שלמה גרוניך ויורם פורת — "אמריקה".

מאות הפגינו באשדוד נגד אגרת החינוך

מאת רפאל גאון, כתבנו בדרום

מאות הורים וילדיהם ערכו אתמול הפגנה סוערת ברחובותיה הראשיים של אשדוד, נגד תשלום אגרת החינוך המוצעת, לדבריהם, בחורים, בחינוך ובעתיד הילדים.

את ההפגנה יזם ועד ההורים המרכזי של העיר, שעם חבריו נמנה גם הנרי אלקסלסי, נציג מפ"ם באשדוד ובאשקלון. ועד ההורים פנה למועצת הפועלים וזו נתנה את חסותה להפגנה.

ראש העיריה, אריה אזולאי, קרא לממשלה "לבטל מייד את ההחלטה הבלתי־הגיונית". מזכיר מועצת הפועלים, יהודה בן־חמו, פנה לכל העובדים בארץ ללכת בעקבות מועצת פועלי אשדוד ולהפגין נגד ההחלטה. יו"ר הוועד המרכזי, משה ינאי, וסגנו גרשון שלום, יעצו לכל ההורים בישראל להתנגד ולהפגין "מפני שאם כל ההורים יתנגדו — הממשלה תיאלץ להיכנע ולוותר".

שערי מטבע־חוץ בנק הפועלים — 20.3.87

	היחידה	בנקנוטים: קניה	בנקנוטים: מכירה	העברות והמחאות: קניה	העברות והמחאות: מכירה	שערים יציגים
סל מטבעות	1	—	—	1.6752	1.6960	1.6866
דולר אמריקני	1	1.57	1.65	1.6080	1.6280	1.6185
מרק גרמני	1	0.86	0.90	0.8777	0.8887	0.8848
לירה שטרלינג	1	2.53	2.65	2.5736	2.6057	2.5883
פרנק צרפתי	1	0.25	0.27	0.2637	0.2670	0.2658
ין יפאני	100	1.04	1.09	1.0625	1.0757	1.0681
גילדן הולנדי	1	0.76	0.80	0.7790	0.7888	0.7832
פרנק שווייצרי	1	1.03	1.08	1.0510	1.0641	1.0572
כתר שבדי	1	0.25	0.26	0.2516	0.2548	0.2531
כתר נורווגי	1	0.23	0.24	0.2324	0.2352	0.2338
כתר דני	1	0.23	0.24	0.2338	0.2367	0.2350
מרק פיני	1	0.35	0.37	0.3581	0.3626	0.3605
דולר קנדי	1	1.20	1.26	1.2255	1.2408	1.2338
דולר אוסטרלי	1	1.07	1.15	1.1051	1.1189	1.1122
ראנד דרום אפריקני	1	0.53	0.78	0.7746	0.7842	0.7719
פרנק בלגי	10	0.41	0.44	0.4237	0.4290	0.4269
שילינג אוסטרי	10	1.23	1.29	1.2516	1.2672	1.2595
לירה איטלקית	1,000	1.21	1.29	1.2369	1.2523	1.2434

רפ"ק פרידמן במשפט בלס: תיק מסמכים נעלם מחומר החקירה

עו"ד משה פרידמן, שהיה בעבר קצין משטרה וראש הצוות בחקירתו של איש העסקים דוד בלס, עמד אתמול בחקירה חוזרת "לוחצת" של התובעת עו"ד פנינה דבורין, אשר ביקשה, בכיוונים שונים, להוכיח את חוסר מהימנותו של האיש, המופיע כעד ההגנה במשפט זה.

במהלך המשפט נמסר, כי רפ"ק פרידמן הוחלף בשעתו מחקירתו את פרשת דוד בלס, לאחר שהתעוררו חשדות כי האיש "נטה חסד" לבלס והציע בשלב מסויים של החקירה לסגור את התיק. לאחר מכן עזב את המשטרה, ועתה כאמור זומן להעיד במשפט מטעם ההגנה. כיום מתנהלת נגד פרידמן חקירה בפרשה זו.

העד הודה, בתשובה לשאלות התובעת, כי בדו"ח הסיכום של חקירתו בפרשת בלס נאמר, בין היתר: "כל המעורבים בפרשה שתוחקרו בה עד כה, הביעו דעתם שהמחלוקות ביניהם (בין בלס והתק"ם) היא אזרחית בלבד... אי לכך, והיות ואין ראיות, הקושרות אותו לחשדות פליליים, מומלץ לגנוז את החומר, מבלי להיות, כמובן, כלי בידיו צד כלשהו בסכסוך האזרחי".

פרידמן חזר וטען בעדותו, כי בדו"ח המסכם שלו הוכנסו תיקונים שונים בידי חוקר אחר בפרשה, גרוסמן, וכי מהמיסמכים שהוצגו לו ע"י התובעת חסר תיק שלם של מיסמכים שהוא הכין בשעתו וצירף לדו"ח.

"זוהי האשמה חמורה" — התריסה לעברו התובעת, וניסתה להוכיח כי המיסמכים אכן מצויים בתיק. אולם העד עמד על שלו, ובין היתר טען, כי חסר בתיק, למשל, דו"ח־חקירה שכתב תת־ניצב יורם גונן (ראש היחידה לחקירות הונאה במטה הארצי) בפרשת בלס.

העד פרידמן הוסיף וטען, כי נעדר מהתיק גם מיסמך־התכתבויות שהיו בין תנ"ץ גונן לניצב יחזקאל קרתי, שכיהן אז כראש אגף החקירות במשטרה.

התובעת: הרי אתה כקצין משטרה לשעבר צריך לדעת, שהתכתבויות מעין אלו אף לא מועברות לפרקליטות — אז בוודאי שלא יימסרו לסניגוריה.

בהמשך חקרה אותו עו"ד דבורין על קשריו עם עו"ד צבי וולף, אשר שימש בשעתו קצין חקירות פשעים חמורים במשטרה, ולאחר מכן פרש מהמשטרה ושימש בין היתר כאחד מיועציו של דוד בלס. העד הודה כי היה בקשרי ידידות עם וולף.

(עתים)

המלצרית ביקשה רחמים אולם הימאי שניסה לאונסה נשלח למאסר

מאת יואב אביב, כתב "על המשמר"

15 חודשי מאסר בפועל ו־15 חודשי מאסר על תנאי גזרו

אתמול השופטים אברהם פריד־מן, מלכיאל סלוצקי ונתן קלינר־ברגר על הימאי האמריקני, ג'י־מי קנדי בן 22, לאחר שהורשע בנסיון לאנוס מלצרית, תיירת מאנגליה, בפאב על הכרמל בחיפה.

לפני מתן גזר־הדין ביקשה המת־לוננת, פאולה הלאווי בת 22, לחוס על הנאשם ולהסתפק בעונש של מאסר על תנאי. "הוא איבד את כבודו העצמי. יש לי אח בגילו והייתי שונאת אותו אילו ביצע פשע כזה, אולם הוא יצור אנושי שפעל מתוך ספונטניות ותחת לחץ", אמרה המתלוננת.

התובעת, עוה"ד ערנה כהניא, ביקשה שלא ייחס משקל רב לבקשתה של המתלוננת ואמרה, כי יש להעדיף את האינטרס הציבורי ולגזור על הנאשם מאסר בפועל.

הסניגור, ירון בר־דיין אמר, כי קנדי אינו אזרח המדינה ומיד כשיסתיים המשפט הוא יחזור לביתו, ועל כן אין הוא מסוכן עוד לציבור בישראל.

השופטים קבעו, כי על בית־המשפט מוטלת החובה להעדיף את האינטרס הציבורי למען הגן על כבודה וגופה של אישה מפני התלקחות יצרו של אדם מסוגו של קנדי, שעלול לחשוק בה ולנסות לכובשה בניגוד לרצונה.

המקרה אירע, כזכור, ב־10.2, בעת שהאונייה ג'ון קנדי עגנה במפרץ חיפה ומאנייה ירדו לחופשת חוף. הנאשם נכנס לפאב בכרמל ולאחר שיחה החל ללגום בירה עם המתלוננת מאוחר יותר הוא ניכנס אחרי הצעירה למטבחון הפאב. שם ניסה לאונסה.

הטור השבועי

פיצוי תשחיקה לגבי "מבטחים" ו"מקפת" בדיון הועדה המרכזת –

ביום א' 22.3.87 דנה הועדה המרכזת של ההסתדרות בהשתתפות אוריאל אברהמוביץ, אורי אלפרט, דוד בן יעקב (פנסיונרים "מבטחים"), דב פוקס ("מקפת"), במסקנות ועדה מטעמה, בנושא ביצוע החלטות ההסתדרות מיום 17 ביוני 1984 בשתי הקרנות הנזכרות.

נציגי הסתדרות הגימלאים וארגוני הפנסיונרים מתחו בקורת על שתי הקרנות שלא ביצעו את החלטות הועדה המרכזת אלא באופן חלקי. הנהלת "מבטחים" שילמה את פיצוי התשחיקה במקום החל מ־1 באפריל באיחור של 11 חודשים, היינו מפברואר 1985. הנהלת "מקפת" התעלמה מן הדרוג שנקבע ע"י הועדה המרכזת שנתן פיצוי שחיקה לכל הפנסיונרים אשר פרשו לגימלא בשנים 1960־1983 אלא על פי חישוב אינדיווידואלי שרירותי. על יסוד הצעת הועדה מטעם הועדה המרכזת, תוך הכנסת כמה תיקונים על פי דרישת נציגי הגימלאים סוכם:

א. "מבטחים" תוסיף לשלם חמישה חודשים על חשבון התקופה השנויה במחלוקת.

ב. "מקפת" תשלם לפנסיונרים שעדיין לא קיבלו את הפיצוי שהפנסיה אינה עולה על 350 ש"ח בחודש את הפיצוי עליו הוחלט ביוני 1984. בעלי פנסיה יותר גבוהה יקבלו את הפיצוי כאילו המכסתם 350 ש"ח. פרטים אחרונים יקבעו ע"י מזכ"ל ההסתדרות ויו"ר האגף לבטחון סוציאלי, בהשתתפות נציג הסתדרות הגימלאים.

חברי הועדה מטעם הועדה המרכזת היו: דב פלג – יו"ר, ג. בן־ישראל וחיים חברפלד. המסקנות נתקבלו ברוב קולות. הצעות המיעוט – ג. בן־ישראל היו יותר קרובות לעמדת נציגי הגימלאים, היינו לחייב ביצוע המסקנות האורגינאליות של הועדה המרכזת.

ותיקי התנועה – גימלאים הולכים לבחירות –

75.000 גימלאים חברי מפלגת העבודה הישראלית זכו באחרונה במעמד מיוחד כארגון ותיקי־התנועה־גימלאים. בעקבות כך, ייערכו בימים שני ושלישי, 30־31 במרץ ש.ז. הבחירות הארציות לועידה הארצית הראשונה שתמנה 1450 צירים שייבחרו בכל הסניפים בארץ. לקראת הבחירות לועידה הוכן תקנון מיוחד שאושר ע"י מוסדות המפלגה. עפ"י התקנון תנתן זכות הבחירה לכל גימלאי שביום הבחירות ימלאו לחבר 65 שנה ולחברה 60 שנה. לרגל הבחירות מתנהלת מזה חודשים אחדים מערכת בחירות ענפה שעיקרה הסברת מטרת ההתארגנות. בעשרות האסיפות והכינוסים שנערכים כמעט בכל ישוב במדינה ביקרו עשרות מרצים שהסבירו את מטרת ההתארגנות שנועדה בראש וראשונה כדי לחזק את כוחו של ציבור הגימלאים שנאבק עתה על מעמדו וזכויותיו שהוקנו לו עפ"י החוק. הועידה תבחר מתוכה מרכז של 301 חברים ומזכירות בת 91 חברים. לקראת הבחירות הונפקו 75.000 כרטיסי בוחר שנשלחו לחברים בכל רחבי הארץ. חברים שטרם קיבלו את כרטיס הבוחר ואינם נכללים בספר הבוחרים, יוכלו לערער במקומות הקלפי ולהצביע במקום.

נופש ויצירה –

ביום שלישי ורביעי 17־18 במרץ ש.ז. התקיים סיור מודרך ע"י סונא־טורס בבתי־הארחה של קיבוצי הגליל. הגב' רחל שדה־חן מנער אחות ארצית ראשית בגריאטריה הינחתה את הסיור בחן רב. בקיבוץ הגושרים הרצה ד"ר מריאן רבינוביץ בנושא "תרבות הפנאי והיצירה". בסיור השתתפו נציגי הסתדרות הגימלאים, נציגי קופת חולים, נציגות מועדוני הגימלאים. הסיור עבר בהצלחה. התרשמות הכללית שתוכניות הנופש המשולבות ביצירה הן חיוביות ותואמות לצבור הגימלאים.

ארגון גימלאי הועד הפועל ומועצות הפועלים –

מפגש נציגים של גימלאי מועצות הפועלים ונציגי ארגון גימלאי הועד הפועל ומוסדותיו התקיים ב־22 במרץ ש.ז. בבית הספר לפעילי ההסתדרות. הפותח והמנחה של המפגש היה חח' חנוך דגן יו"ר ארגון גימלאי הועד הפועל. חח' דב פלג יו"ר האגף לבטחון סוציאלי סקר את בעיות הסוציאליות של צבור הגימלאים, מצב קרנות הפנסיה וההחלטה על מיזוגן. חח' משה ברטל יו"ר ארגון גימלאי קג"מ סקר את בעיות גימלאי קג"מ וארגוני גימלאי הקרנות וכן ענה לשאלות חברים. חח' גדעון בן־ישראל יו"ר האגף עזרת האגף לגימלאי מועצות הפועלים הביא את ברכתו להתארגנות החדשה והבטיח את מטרת הארגון המשותף ודרכי פעולתו במסגרת החדשה. חח' יחזקאל גדעוני הסביר הסקירות התקיים דיון בהשתתפות חברים רבים – בסיכום אושרה סופית הקמת הארגון המשותף ולבחור מועצה ארצית בת 25 חברים ומזכירות בת 11 חברים.

גימלאי קופ"ח במחוז ת"א – סיירו במפעל תעשייתי בנתניה, ויצאו לנופש של 5 ימים בים המלח.

בסניפים –

חולון – טיול לירחו – ועין גדי – למשתתפי החוג לידיעת הארץ במכללה. סיירו בנחל פרת בארמון "חישאים" ביריחו. גב' אלמוג – הטיול הודרך ע"י עמנואל אחרוני. מנחת טורים נערכה באולם המגילה. הנחה חח' א. גפן. גימלאי ישעיהו בן־גד קרא את פרקי ההסתדרות. גימלאי פועלי הבנין טיילו לירושלים.

לגבורות – מאחלת לך בריאות טובה ואורך ימים. הסתדרות הגימלאים מברכת את חח' אליעזר גפן בהגיעו לגבורות.

סיעת שמאל הסתדרות הגימלאים מברכת את חח' שלמה לוי מוותיקי בהגיעו לגבורות מאחלים לו בריאות ואורך ימים.

בוטלה תביעה נגד בל"ל בקשר למפולת המניות

מאת ניצה רימון, כתבת "על המשמר"

אשר אבירם מכפר־סבא, שתבע את בנק לאומי על הנזק שנגרם לו בעקבות מפולת המניות, ביטל אתמול את תביעתו ובעקבות הסכם בין הצדדים הוחלט, כי בנק לאומי לא ידרוש את הוצאות המשפט.

ביטול התביעה, שהוגשה לפני מספר חודשים לבית־המשפט השלום בכפר סבא, בא לאחר עדותו של מנכ"ל הבנק הפורש, מרדכי איינהורן.

התובע אשר אבירם היה לקוח של סניף בנק־לאומי ברח' וייצמן בכפר־סבא. בכתב תביעתו הוא טען, כי שני יועצי השקעות שכנעו אותו לרכוש מניות הקשורות לבנק. לטענתו, היועצים לא פעלו על־פי שיקול דעתם אלא על־פי הנחיה של ראשי בנק לאומי בשל ההחלטה לווסת את מניות הבנקים. כתוצאה מכך נגרמו לו הפסדים כספיים גדולים בעת מפולת המניות והוא תובע מבנק לאומי 15,500 שקלים כפיצוי על הנזק.

בכתב־ההגנה שהגיש בנק־לאומי לבית־המשפט הוא דחה את כל הטענות.

מטעם ההגנה העיד אתמול מנכ"ל הבנק לשעבר, מרדכי איינהורן, הוא אמר, כי ההסדר לפיצוי בעלי המניות לא היה מטעם בנק לאומי עצמו, אלא מהדרג הפוליטי, בעקבות החקירה שנערכה והבנקים למעשה שימשו כלי ביצוע של החלטות הממשלה.

השופט יהודה פרגו שאל את התובע, האם גם כאשר הרוויח בעסקי מניות הבנק פנה בתביעה כלשהי לבנק לאומי. השופט אמר, כי כאשר מדובר בהשקעה בבורסה יש לדעת את כללי המשחק לרווח והפסד.

בעקבות זאת ביטל התובע, כאמור, את תביעתו שהוגשה באמצעות עו"ד יוסף שמילוביץ.

בפלילים

מאסר־עולם על רצח בגלל רבע עוף

מאת שלי יחימוביץ', כתבת "על המשמר"

בית־המשפט המחוזי בבאר־שבע גזר אתמול מאסר־עולם על עבראלה סבח בן 27 מירושלים, לאחר שהרשיעו ברצח ברר בן־חיים בכלא באר־שבע על רקע סכסוך על מנת עוף.

בכתב־האישום נטען, כי ב־22 בנובמבר 85, בעת שסבח ריצה עונש מאסר בכלא בבאר־שבע, התפתחה תיגרה בינו לבין ברר בן־חיים לאחר שכל אחד טען כי מנת העוף שייכת לו. לאחר מכן גייס עבראלה דוקרן מאולתר ודקר את בן־חיים שבע דקירות. אחת מהן פגעה בליבו וגרמה למותו. עבראלה ובן־חיים היו אמורים להשתחרר כעבור חודש.

עבראלה טען להגנתו, כי ביצע את המעשה לצורך הגנה עצמית. השופטים לא קיבלו את טיעוניו והרשיעו אותו ברצח בכוונה תחילה.

8 ו־2 וחצי שנות מאסר לאונסי תיירת באילת

מאת שלי יחימוביץ' כתבת "על המשמר"

חביב סאיו בן 30 מעזה נידון אתמול לשמונה שנות מאסר בפועל לאחר שהורשע על־ידי בית־המשפט המחוזי בבאר־שבע באונס תיירת מגרמניה במקלחת באילת.

שלמה צמח, שנאשם אף הוא באונס, נידון לשנתיים וחצי מאסר בפועל, לאחר שפרקליטו הגיע לעיסקת טיעון עם התביעה. נאשם שלישי נמלט מהארץ.

בכתב־האישום נאמר, כי ב־7.3.86 בילו השלושה חופשה במלון "מפרץ השמש" באילת. התיירת, שעבדה כחדרנית במלון, נכנסה להתקלח במקלחת הציבורית והשלושה התפרצו למקלחת ואנסו אותה בזה אחר זה.

נתפסה כנופיית פורצים ומקבלי רכוש גנוב בת"א

מאת זהבה מויס, כתבת "על המשמר"

16 מקרי התפרצות פוענחו לאחרונה על־ידי צוות חקירה מיוחד של תחנת השכונות בתל־אביב בעקבות מעצר כנופיית פורצים ומקבלי רכוש גנוב שהונהגה על־ידי קטין בן 17 וחצי מתל־אביב.

צוות החקירה המיוחד הוקם לפני כשבועיים, בעקבות מידע על רשת פורצים ומקבלי רכוש גנוב בתל־אביב המונהגת על־ידי קטין בן 17 וחצי ותושב תל־אביב נוסף בן 32.

בעקבות החקירה המיוחדת נעצרו ב־10.3 13 חשודים, בהם ארבעה פורצים ותשעה מקבלי רכוש גנוב. כן נתפס רכוש רב שכלל בין היתר שטיחים גנובים, וידיאו, מערכות חשמליות, טלוויזיות ורדיו־טייפים. בשלל הגנוב נמצאו גם 80 תכשיטים. עד כה פוענחו 16 מקרי התפרצויות וזוהו 10 שטיחים.

מעצרם של חמישה מהחשודים הוארך אתמול ובקרוב יוגשו נגדם כתבי־אישום.

לסנקה
ולכל בני משפחת ניסנילביץ
אתכם באבלכם
במות
זלדה
חייקה גרוסמן

לאבי ואתי חיון והמשפחה
אתכם באבלכם במות
האב
קיבוץ מענית

אבלים על מות חברתנו היקרה
זהבה מטוסביץ ז"ל
ניחומים למשפחה ולקיבוץ אילון
הלידאים
בכפר־מנחם

עם דרור לדרור והמשפחה
אתכם באבלכם על מות האם
כרמלה לדרור
מושב הרי אפרים

עם אמה ויוסף זילברשטין
אתכם באבלכם עם מות
האח
קיבוץ עברון

ליוסי דנצקר ומשפחתו
אנו אתכם באבלכם במות האב
יהושע ז"ל
קיבוץ המעפיל